

คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัย ที่มีปัญหาพัฒนาการ

(Thai Early Developmental Assessment for Intervention : TEDA4I)

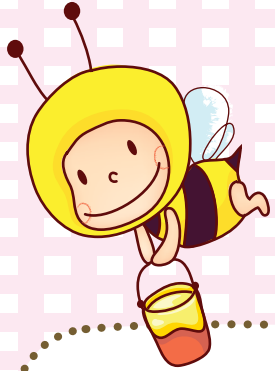

คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัย ที่มีปัญหาพัฒนาการ

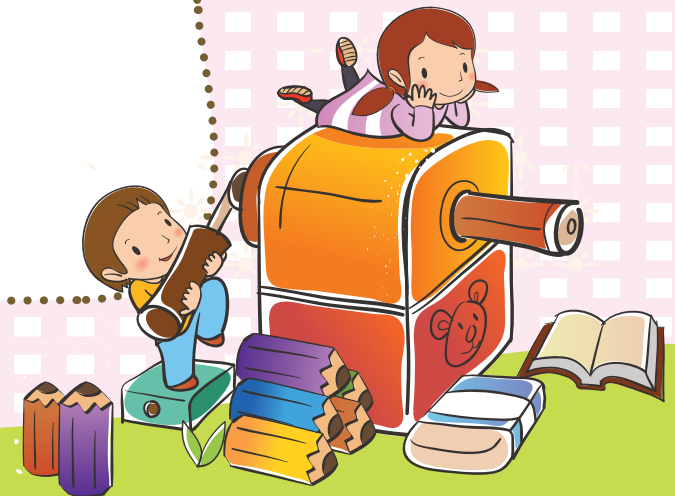

(Thai Early Developmental Assessment for Intervention : TEDA4I)

ชื่อหนังสือ คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ
(Thai Early Developmental Assessment for Intervention : TEDA4I)
บรรณาธิการ พญ.อัมพร เบญจพลพิทักษ์
นพ.สมัย ศิริทองถาวร
พญ.นพวรรณ ศรีวงศ์พานิช
ISBN : 978-974-296-849-6
พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2558
จำนวนพิมพ์ 7,500 เล่ม
จัดทำโดย กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

คำนำ

การประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ มีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้เด็กมีทักษะหรือความสามารถในด้านต่างๆดีขึ้นเป็นไปตามช่วงวัย มีความพร้อม และมีความสามารถในการเรียนรู้ที่ดี มีค่าคะแนนเขาวัวปัญหาเพิ่มขึ้น มีโอกาสสำเร็จการศึกษามากกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือ สามารถปรับตัวและช่วยเหลือตนเองได้เมื่อเติบโตขึ้น ส่วนพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูจะไม่เครียดมีครอบครัวที่เข้มแข็ง ประเทศชาติเองก็จะสามารถลดค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาพิเศษ การฟื้นฟูสมรรถภาพ และบริการด้านสุขภาพอื่นๆแก่เด็กกลุ่มนี้อีกด้วย

คู่มือการประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ (Thai Early Developmental Assessment for Intervention: TEDA4I) โดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการทันทีที่พบสำหรับบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในคลินิกสุขภาพเด็กดีและ/หรือคลินิกพัฒนาการในสถานบริการสาธารณสุขระดับทุติยภูมิและตติยภูมิ ได้แก่ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์ การพัฒนาคู่มือได้ผ่านการพัฒนาจากประสบการณ์ด้านการสอนและการทำงานด้านการส่งเสริม/กระตุ้นพัฒนาการมากกว่า 20 ปีของคณะทำงานของสถาบันราชานุกูล สถาบันพัฒนาการเด็กราชชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และผู้ทรงคุณวุฒิกุมารแพทย์ด้านพัฒนาการและพฤติกรรม มีเนื้อหาที่เป็นขั้นตอนในการฝึกทักษะด้านต่างๆ พร้อมภาพประกอบอุปกรณ์และจุดเน้นในแต่ละทักษะเพื่อให้ง่ายและมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

คู่มือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความเมตตา ความช่วยเหลือจากแพทย์หญิงปัญญา เพ็ญสุวรรณ นายแพทย์วัลลภ ไทยเหนือ รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงนิตยา คชภักดี แพทย์หญิงศิริพร กัญชนะ ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิงศิริกุล อิศรานุรักษ์ ศาสตราจารย์นายแพทย์สมศักดิ์ โล่ห์เลขา แพทย์หญิงรัตโนทัย พลบูรณ์การ แพทย์หญิงนิพรณพร วรมงคล ศาสตราจารย์คลินิกแพทย์หญิงวินัดดา ปิยะศิลป์ พันเอกหญิงขวัญใจ ธนกิจจารุ และคณะกุมารแพทย์พัฒนาการและพฤติกรรม ที่ทุกๆ ท่านเสียสละเวลาให้คำแนะนำกับคณะทำงานเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้ตระหนักถึงประโยชน์ของการพัฒนาเด็กตั้งแต่ปฐมวัยให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพ มีคุณภาพ และมีความสุข จึงหวังว่าหนังสือคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับทุกท่านที่อ่านและนำไปใช้ในการประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการต่อไป และขอขอบคุณอย่างยิ่งหากผู้อ่านและนำไปใช้มีข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะใดๆ ให้แก่กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เพื่อการปรับปรุงที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

ด้วยความปรารถนาดี

(นายแพทย์เจษฎา โชคดำรงสุข)

อธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

คำนิยม

ความจริงก็ไม่นิยมเขียนคำนิยมให้กับหนังสือคู่มือทางวิชาการเล่มไหน เพราะดูเหมือนจะกำหนดให้เขียนเพียงด้านเดียวคือด้านดีของหนังสือหรือคู่มือเล่มนั้นๆ แต่ TEDA4I คู่มือที่จะช่วยดูแลเด็กไทยมิให้ต้องพบกับความผิดปกติหรือพิการจนเกินจะแก้ไขได้ เป็นคู่มือที่มีแต่ด้านดีจริงๆ เป็นคู่มือที่ให้โอกาสพ่อแม่ผู้ปกครองใช้ DSPM หรือ DAIM ในการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการลูกตัวเองก่อน ก่อนที่จะถึงมือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและผู้เชี่ยวชาญในระดับโรงพยาบาลชุมชนขึ้นไปใช้ TEDA4I ให้การช่วยเหลือ

เด็กไทยจะเป็นคนไทยสุขภาพดี มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งสติปัญญาและอารมณ์ อดทน เสียสละและเห็นแก่ส่วนรวมด้วยใจจริงได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่ในปัจจุบันจะเป็นตัวอย่างและให้ประสบการณ์ที่ดีแก่เด็กๆ ได้มากเพียงไหน TEDA4I ช่วยเปิดหน้าต่างแห่งโอกาสช่วยเหลือเด็กที่อาจมีความผิดปกติมากหรือน้อย ให้เป็นปกติได้เปิดกว้างยิ่งขึ้น เพราะจริงๆ แล้วคนมีความเป็นอยู่ต่างกันก็ตรงโอกาสที่ได้รับ การให้โอกาส TEDA4I ได้ทำหน้าที่เต็มที่ ช่วยเด็กที่ผิดปกติให้มีพัฒนาการสมวัยถือเป็นการทำบุญที่ยิ่งใหญ่แล้วครับ

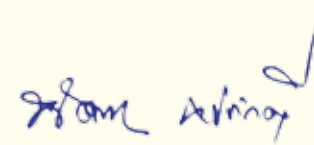
นายแพทย์วัลลภ ไทยเหนือ

Mental Health Awardee 2015

คำนิยาม

เด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการผิดปกติจำเป็นต้องได้รับการตรวจวินิจฉัยและช่วยเหลืออย่างเหมาะสมโดยเร็วที่สุด จึงจะมีโอกาสรับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและส่งเสริมให้มีพัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้นในช่วงเวลาที่สมองยังมีความสามารถยืดหยุ่นฟื้นตัวได้ดี ทำให้ลดความพิการและเข้าใจความเป็นปกติมากที่สุด การกระจายบริการประเมินและช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ โดยบุคลากรสาธารณสุขที่มีความรู้และการใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และครอบครัวเด็กเหล่านี้เข้าถึงได้จึงมีความสำคัญยิ่ง

การร่วมมือร่วมใจของบุคลากรของสถาบันราชานุกูล สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต เขตสุขภาพ กลุ่มกุมารแพทย์อนุสาขาพัฒนาการและพฤติกรรม ผู้มีประสบการณ์ตรวจรักษาดูแลบำบัดช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการผิดปกติ ทำงานมาอย่างต่อเนื่อง กลั่นกรองมาจากคู่มือต่างๆ และใช้ผลการวิเคราะห์ ค่าปกติของเด็กไทย มาพัฒนาเป็นคู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ TEDA4 I (Thai Early Developmental Assessment for Intervention) ตลอดจนการฝึกอบรมแพทย์ พยาบาล บุคลากรสหวิชาชีพ ให้สามารถดำเนินการในระดับ รพช. อย่างทั่วถึงทั้งประเทศ เป็นสิ่งที่น่าชื่นชมยินดี โดยเฉพาะเมื่อมุ่งเน้นให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลและฝึกเด็กเป็นขั้นตอนตามลำดับ ทั้งนี้ เป็นระบบที่จัดขึ้นตอบสนองการส่งต่อเด็กที่สงสัยมีพัฒนาการล่าช้าไม่สมวัยจากการประเมินแบบเฝ้าระวังและคัดกรองด้วยคู่มือ DSPM/ DAIM แล้วเด็กยังไม่ก้าวหน้าหลังจากได้รับการแนะนำส่งเสริมพัฒนาการเบื้องต้นในครอบครัวหรือศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย การใช้TEDA4I ใน รพช. จึงเป็นการต่อยอดในโครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีฯ เพื่อบรรลุเป้าหมายให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มศักยภาพเป็นกำลังคนที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนิตยา คชภักดี
ประธานกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสาขาพัฒนาการและพฤติกรรม
ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย
ที่ปรึกษา สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

สารบัญ

คำนำ	ก
คำนิยม	ข
สารบัญ	ง
บทนำ	จ
แผนผังโครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558	ช
คำแนะนำการใช้คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ	1
ขั้นเตรียมความพร้อม	1
ขั้นการประเมิน	2
ขั้นการสรุป	3
ขั้นการสื่อสารและให้ความช่วยเหลือด้านสังคมและจิตใจแก่พ่อแม่/ผู้ปกครอง	3
ขั้นการให้ความช่วยเหลือเด็ก	4
การประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ	5
ทักษะด้านการเคลื่อนไหว (Gross Motor Skills: GM) 25 ข้อ	5-21
ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา (Fine Motor skills: FM) 29 ข้อ	22-47
ทักษะด้านการเข้าใจภาษา (Receptive Language: RL) 29 ข้อ	48-73
ทักษะด้านการใช้ภาษา (Expressive Language :EL) 31 ข้อ	74-92
ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม (Personal and Social Skills :PS) 31 ข้อ	93-110
ภาคผนวก	111
การตรวจประเมินเด็ก	112
แบบบันทึกการตรวจประเมินเด็ก	114
กราฟสรุปพัฒนาการ	115
แบบบันทึกการประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ	116-123
บรรณานุกรม	124
คณะผู้จัดทำ	127

บทนำ

กระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายในการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะการพัฒนาด้านการส่งเสริมสุขภาพให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาตามวัยอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง โดยกำหนดเป้าหมายให้เด็กแรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 85 มีพัฒนาการตามวัยภายในปี 2559 และเด็กพัฒนาการล่าช้าได้รับการประเมินเพื่อช่วยเหลือซึ่งบุคลากรสาธารณสุขใน รพศ./รพท./รพช. เป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเด็กตามนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาระบบบริการอย่างไร้รอยต่อ

กระบวนการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ที่จะทำให้เด็กปฐมวัยในประเทศไทยมีพัฒนาการสมวัยนั้น เด็กทุกคนควรได้รับการเฝ้าระวัง โดยครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลเด็กและเมื่อเด็กมารับบริการที่คลินิกสุขภาพเด็กดี มีการเฝ้าระวังและค้นหาปัญหาพัฒนาการ เพื่อจะแยกเด็กที่พัฒนาการเป็นไปตามวัยและเด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้า ซึ่งเด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้าอาจเป็นเด็กที่ขาดโอกาสในการกระตุ้นพัฒนาการหรือการฝึกสอน และเด็กที่เป็นโรคที่ต้องได้รับการช่วยเหลือจริงๆโดยใช้เครื่องมือสำหรับเด็กปกติ คือ คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental Surveillance and Promotion Manual: DSPM) และเด็กกลุ่มเสี่ยง คือเด็กที่มีภาวะขาดออกซิเจนขณะคลอด (Birth Asphyxia) และทารกแรกเกิดมีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม (Low Birth Weight) โดยใช้คู่มือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง (Developmental Assessment For Intervention Manual: DAIM) หากพบว่าเด็กมีพัฒนาการไม่สมวัยให้ประเมินซ้ำ บุคลากรสาธารณสุขให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลอย่างรวดเร็วและใกล้ชิด และนัดให้ผู้ปกครองนำเด็กกลับมารับการประเมินซ้ำด้วยคู่มือเดิมในระยะเวลา 1 เดือนต่อมา ถ้าพัฒนาการเด็กยังไม่ดีขึ้นต้องส่งต่อให้โรงพยาบาลชุมชนที่มีความพร้อมในการดูแลต่อโดยใช้คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ (Thai Early Developmental Assessment for Intervention : TEDA4I) ในกรณีที่ยังพบปัญหาพัฒนาการสามารถส่งปรึกษาในระบบส่งต่อตามลำดับเมื่อเด็กมีพัฒนาการดีขึ้นจึงส่งกลับไปดูแลตามระบบอย่างต่อเนื่อง

การดูแลเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการในประเทศไทยได้ดำเนินการมากกว่า 50 ปี คู่มือที่ใช้มีความหลากหลายและมีจำนวนข้อทักษะมากกว่า 600 ข้อ ไม่สะดวกในการให้หน่วยงานในพื้นที่นำไปใช้ปฏิบัติงาน กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขจึงมอบหมายให้สถาบันราชานุกูลและสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ ดำเนินการบูรณาการคู่มือสำหรับประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการในระดับ รพศ./รพท./รพช. การดำเนินงานพัฒนาคู่มือเริ่มจากการวางแผนการดำเนินงานวันที่ 31 มกราคม 2556 ณ สถาบันราชานุกูล การดำเนินงานในเบื้องต้น แบ่งเป็น 2 ระยะ โดยระยะแรกเดือน กุมภาพันธ์ 2556 และระยะที่ 2 เดือนเมษายน 2556 โดยคณะทำงานของสถาบันราชานุกูล สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และผู้ทรงคุณวุฒิกุมารแพทย์ด้านพัฒนาการและพฤติกรรม การพัฒนาคู่มือโดยพิจารณาจากหลักของพัฒนาการปกติ การวิจัยศึกษาเกณฑ์ปกติด้านพัฒนาการเด็กไทยวัยแรกเกิด - 5 ปี โดยสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ การบูรณาการเครื่องมือต่างๆได้แก่ คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด - 5 ปี (DSI) สถาบันราชานุกูล แบบประเมินและป้องกันปัญหาพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี (TDSI) สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต และแบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างคัดกรอง สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล รวมทั้งประสบการณ์จากคณะทำงานที่เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็ก

คู่มือการประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (Thai Early Developmental Assessment for Intervention: TEDA4I) แบ่งการประเมินเด็กออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการเคลื่อนไหว จำนวน 25 ข้อ ด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญาจำนวน 29 ข้อ ด้านการเข้าใจภาษาจำนวน 29 ข้อ ด้านการใช้ภาษาจำนวน 31 ข้อ และด้านการช่วยเหลือตัวเองและสังคมจำนวน 31 ข้อ หลังจากนั้นสถาบันพัฒนาการเด็กราชชนครินทร์ได้นำคู่มือการประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ (TEDA4I) มาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ด้วยการประเมินทักษะของผู้ใช้เครื่องมือว่าถูกต้องครบถ้วนตามเนื้อหาในคู่มือหรือไม่ และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน มีค่าดังนี้

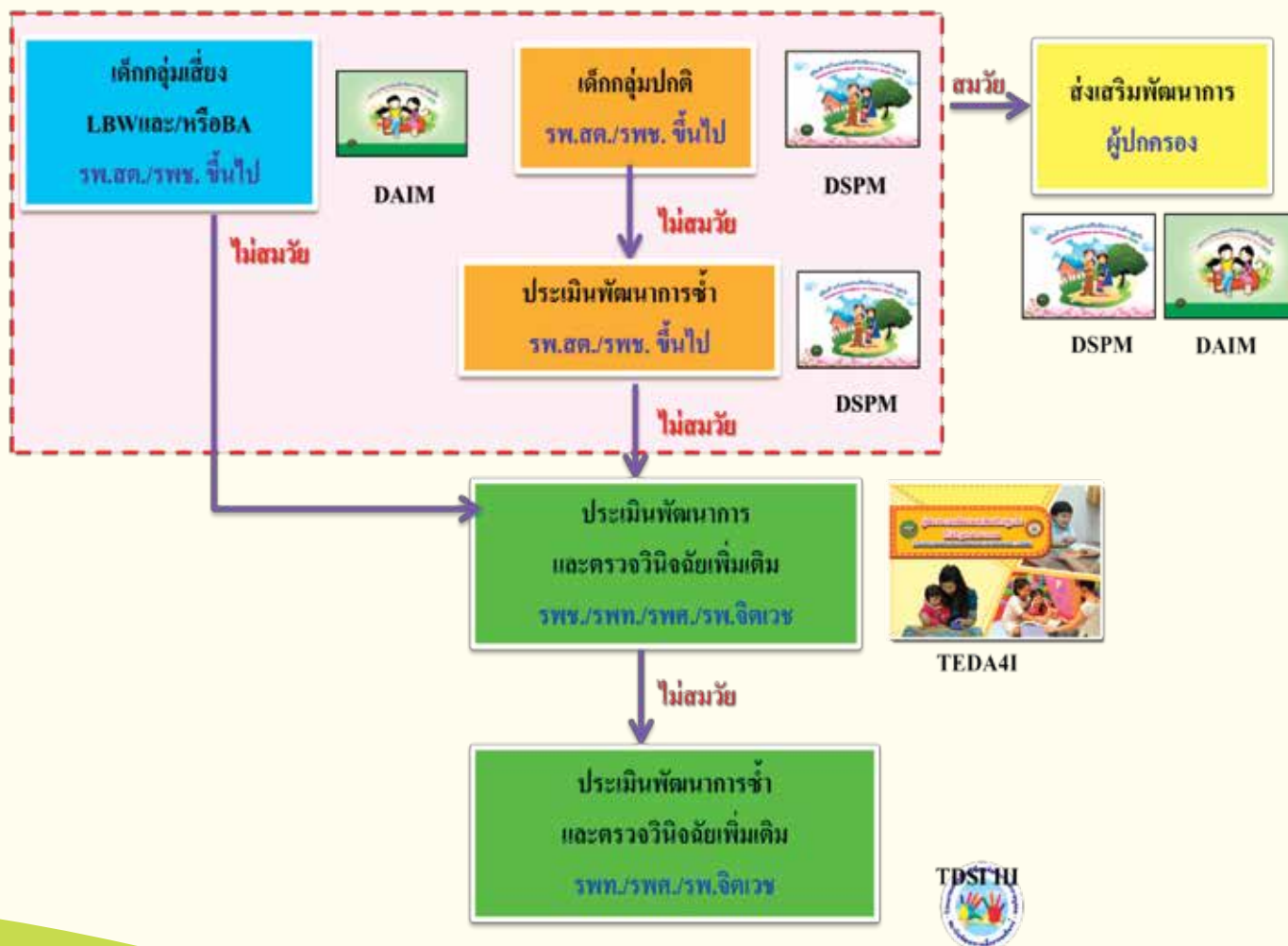
ทักษะด้าน	จำนวนข้อคำถาม	ค่าความเที่ยงตรง (Validity)	ค่าความเชื่อมั่น (reliability)
การเคลื่อนไหว (GM)	25	0.84	0.96
การใช้กล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา (FM)	29	0.81	0.97
การเข้าใจภาษา (RL)	29	0.77	0.97
การใช้ภาษา (EL)	31	0.82	0.96
การช่วยเหลือตัวเองและสังคม (PS)	31	0.95	0.96
รวม	145	0.84	0.97

จากตารางพบว่า คู่มือการประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ (TEDA4I) ค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยรวมของคู่มือ เท่ากับ 0.84 ซึ่งมีระดับค่าความเที่ยงตรงอยู่ในระดับสูงมาก และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.97 ซึ่งมีระดับค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงมาก แต่เพื่อให้คู่มือนี้มีคุณภาพและได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการปรับปรุงเนื้อหาของคู่มืออีกครั้งหลังจากการนำไปทดลองใช้ในหน่วยบริการสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ในวันที่ 18-19 พฤษภาคม 2558 โดยคณะทำงานของสถาบันราชานุกูล สถาบันพัฒนาการเด็กราชชนครินทร์ จิตแพทย์ นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัด สังกัดกรมสุขภาพจิต สำนักปลัดกระทรวงกระทรวงสาธารณสุข กุมารแพทย์พัฒนาการและพฤติกรรม สังกัดกรมการแพทย์และมหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิกรมสุขภาพจิต และผู้ทรงคุณวุฒิกุมารแพทย์ด้านพัฒนาการและพฤติกรรม

จะเห็นได้ว่าคู่มือนี้จัดทำขึ้นครบตามขั้นตอนการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อให้เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานใน รพศ./รพท./รพช. (User friendly) สามารถประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพต่อไป

แผนผังโครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
 ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558

คำแนะนำการใช้คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ

การนำคู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการไปใช้นั้น ผู้ปฏิบัติต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการประเมินเด็ก มีการปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน จึงจะทำให้ผลการประเมินเด็กมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ต้องอาศัยความอดทน ความทุ่มเท ความเข้าใจในตัวเด็กของผู้ใช้

แนวทางการใช้คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ

1. ชั้นเตรียมความพร้อม

1.1 การเตรียมตัวผู้ประเมิน

- 1.1.1 ศึกษาวิธีการใช้คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการเพื่อให้เข้าใจขั้นตอนและวิธีการนำไปใช้
- 1.1.2 ทำความเข้าใจเนื้อหาในรายละเอียดตั้งแต่ ทักษะที่ประเมิน อุปกรณ์ วิธีการประเมิน และเกณฑ์ผ่าน ในแต่ละรายข้อ
- 1.1.3 ควรเตรียมคำพูดที่จะใช้ในข้อคำถามไว้ล่วงหน้า ในกรณีที่ต้องใช้คำสั่ง เพื่อความรวดเร็วในขณะที่ประเมิน
- 1.1.4 ทดลองทำหรือฝึกก่อนการประเมินจริง เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและมีความมั่นใจก่อนลงมือปฏิบัติจริง

1.2 การเตรียมอุปกรณ์

- 1.2.1 จัดเตรียมอุปกรณ์ให้ครบ
- 1.2.2 ควรใช้อุปกรณ์ครั้งละ 1 ชุด เมื่อใช้เสร็จแล้วให้เก็บอุปกรณ์นั้น แล้วจึงใช้อุปกรณ์ชุดใหม่ เพื่อให้เด็กสนใจในอุปกรณ์เฉพาะในส่วนที่ต้องการจะใช้ประเมินเท่านั้น
- 1.2.3 ทำความสะอาดอุปกรณ์หลังนำไปใช้ทุกครั้ง เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค

1.3 การเตรียมสถานที่

- 1.3.1 สถานที่ควรเป็นห้องหรือมุมที่เป็นสัดส่วน ไม่คับแคบเกินไป ปลอดภัย และอากาศถ่ายเทสะดวก เพื่อให้เด็กรู้สึกสุขสบาย ไม่หงุดหงิด และให้ความร่วมมือในการประเมิน
- 1.3.2 ภายในห้องไม่ควรมีสิ่งกระตุ้นหรือรบกวนความสนใจของเด็ก เช่น โทรทัศน์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ รูปหรือวัตถุที่มีสีสันฉูดฉาด และควรเป็นห้องที่ไม่มีเสียงดังรบกวน หรือมีคนอื่นผ่านไปมา เพราะจะทำให้เด็กไม่มีสมาธิ
- 1.3.3 ควรมีการจัดเบาะ โต๊ะ หรือเก้าอี้ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมินในแต่ละช่วงวัย ให้เหมาะสม

1.4 การเตรียมเด็ก

- 1.4.1 หากเด็กป่วย ทิว ง่วง หรือเหนื่อย ไม่ควรประเมินเนื่องจากเด็กจะไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการประเมิน
- 1.4.2 ผู้ประเมินควรพูดคุยกับ พ่อแม่ ผู้ปกครองและเด็กเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและมีความพร้อมก่อนเริ่มประเมิน

2. ขั้นตอนการประเมิน

2.1 กระบวนการดำเนินงาน

เมื่อเด็กและครอบครัวมารับบริการในสถานบริการที่คลินิกสุขภาพเด็กดี เด็กจะได้รับการเฝ้าระวังและคัดกรองพัฒนาการตามวัยด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM)) หากพบว่าเด็กมีพัฒนาการไม่สมวัยให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่ พ่อแม่ ผู้ปกครองในการใช้คู่มือด้วยคู่มือดังกล่าวเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และเพื่อให้เด็กได้รับการดูแลอย่างรวดเร็วและใกล้ชิด นัดให้พ่อแม่/ผู้ปกครองนำเด็กกลับมารับการประเมินซ้ำในระยะเวลา 1 เดือนต่อมา ถ้าพัฒนาการเด็กยังไม่ดีขึ้น หรือไม่ผ่านเกณฑ์ในช่วงอายุของตนเองให้ใช้คู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ (Thai Early Developmental Assessment for Intervention: TEDA4I) นี้เพื่อประเมินและช่วยเหลือเด็กอย่างต่อเนื่อง ส่วนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้ส่งต่อให้โรงพยาบาลชุมชนเพื่อดูแลช่วยเหลือเด็กด้วยคู่มือฯ นี้เช่นกัน

2.2 ขั้นตอนการประเมิน

2.2.1 ผู้ประเมินสอบถามวันเดือนปีเกิดเด็กจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และคำนวณอายุเด็ก

2.2.2 ผู้ประเมินทักทายเด็ก และพ่อแม่ ผู้ปกครอง พูดคุยซักชวนเด็กเล่น เพื่อให้เด็กรู้สึกคุ้นเคยและไว้วางใจผู้ประเมิน

2.2.3 ผู้ประเมินแนะนำตัวเอง และบอกพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าจะประเมินพัฒนาการเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครองควรช่วยเหลือเด็กเฉพาะในกรณีที่ผู้ประเมินขอให้ช่วย

2.2.4 เริ่มประเมินพัฒนาการ โดยเริ่มในข้อพัฒนาการที่ต่ำกว่าอายุจริง 1 ช่วงอายุ โดยเริ่มจากทักษะด้านใดก่อนก็ได้

2.2.4.1 ในกรณีที่เด็กผ่านการประเมินตั้งแต่เริ่มต้น ให้ใส่ผลการประเมิน (เครื่องหมาย) ✓ ในช่อง ผ่าน แล้วประเมินในข้อที่อยู่ในช่วงอายุที่สูงขึ้นต่อไป จนเด็กไม่ผ่านการทดสอบ ใส่ผลการประเมิน (เครื่องหมาย) x ในช่อง ไม่ผ่าน แล้วหยุด

2.2.4.2 ในกรณีที่เด็กไม่ผ่านการทดสอบตั้งแต่เริ่มต้น ให้ใส่ผลการประเมิน (เครื่องหมาย) x ในช่อง ไม่ผ่าน แล้วถอยไปประเมินในช่วงอายุที่ต่ำกว่าต่อไป เด็กผ่านการประเมิน ใส่ผลการประเมิน (เครื่องหมาย) ✓ ในช่อง ผ่าน แล้วหยุด

2.2.4.3 ในช่วงอายุใดที่มีข้อประเมินทักษะ 2 ข้อ หากเด็กไม่ผ่านข้อใดข้อหนึ่งให้ถือว่าไม่ผ่านในช่วงอายุนั้น

2.2.4.4 ประเมินให้ครบทุกทักษะ

2.2.5 การประเมินแต่ละครั้ง ผู้ประเมินสามารถประเมินในแต่ละด้านตามความพร้อมและความสนใจของเด็ก เช่น ถ้าเด็กสนใจของเล่น ผู้ประเมินสามารถประเมินด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา (Fine Motor) ก่อน และตามด้วยด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสมไม่ควรใช้เวลาจนเกินไปแต่ควรใช้เวลาแก่เด็กได้คิดและตัดสินใจในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง

- 2.2.6 ในระหว่างการประเมิน ผู้ประเมินไม่ให้ความช่วยเหลือหรือชี้แนะเด็ก เพื่อให้ได้ความสามารถของเด็กที่แท้จริง
- 2.2.7 ถ้าเด็กผ่านการประเมิน ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง ผ่าน และประเมินต่อไปจนเด็กไม่ผ่าน ให้ใส่เครื่องหมาย x ในช่อง ไม่ผ่าน
- 2.2.8 หากเด็กไม่ร่วมมือผู้ประเมินอาจเปลี่ยนไปประเมินทักษะอื่นก่อนแล้วกลับมาประเมินอีกในภายหลังเมื่อเด็กพร้อมหรืออาจให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินเด็กแทน
- 2.2.9 ควรประเมินพัฒนาการทุก 3 เดือนเพื่อติดตามดูความก้าวหน้าของพัฒนาการของเด็ก

3. ขั้นการสรุป เมื่อประเมินพัฒนาการเสร็จแล้ว ผู้ประเมินดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 หากเด็กผ่านทุกข้อทักษะในอายุพัฒนาการและ/หรือช่วงอายุพัฒนาการที่อายุและ/หรือช่วงอายุใด ให้สรุปผลว่า เด็กมีพัฒนาการในทักษะด้านนั้นเท่ากับอายุพัฒนาการและ/หรือช่วงอายุพัฒนาการนั้นๆ เช่น กรณีเด็กอายุจริง 10 เดือนประเมินทักษะด้านการเคลื่อนไหวผ่านที่อายุ 8 เดือน ไม่ผ่านที่อายุ 10 เดือน สรุปผลการประเมินพัฒนาการว่าเด็กมีอายุพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวเท่ากับเด็กอายุ 8 เดือน เป็นต้น
- 3.2 นำอายุพัฒนาการที่ได้มาสร้างกราฟสรุปผลการประเมินพัฒนาการ
- 3.3 แนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองในการฝึกทักษะเด็กในข้อทักษะที่ไม่ผ่านการประเมิน โดยการสาธิตวิธีการฝึกให้ดูเป็นตัวอย่าง และนัดมาฝึกอย่างต่อเนื่องตามบริบทของหน่วยบริการ

4. ขั้นการสื่อสารและให้ความช่วยเหลือด้านสังคมและจิตใจแก่พ่อแม่/ผู้ปกครอง

การสร้างเชื่อมั่นกับพ่อแม่ ผู้ปกครองถือเป็นหัวใจสำคัญที่มีผลอย่างยิ่งต่อการส่งเสริม/กระตุ้นพัฒนาการด้านต่างๆของเด็ก เนื่องจากพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการส่งเสริม/กระตุ้นพัฒนาการอย่างต่อเนื่องที่บ้าน ในขณะที่เดียวกันเมื่อทราบผลการประเมินพัฒนาการก็อาจมีปฏิกิริยาหลายอย่างได้เช่นกัน ได้แก่ ตกใจ ปฏิเสธ โกรธ ตอรอง เศร้า ตลอดจนการยอมรับความจริง ดังนั้นผู้ประเมินต้องสังเกตปฏิกิริยาดังกล่าวขณะสื่อสารพร้อมทั้งต้องไม่มีอคติ ไม่ตัดสิน ไม่แบ่งแยก รับรู้และเข้าใจความรู้สึกของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อจะได้ให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมต่อไป

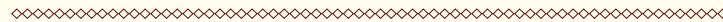
การสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรมีความเป็นกันเอง ผ่อนคลาย ไม่เป็นการตำหนิ ตีเตียนหรือออกคำสั่งให้ทำหรือให้ปฏิบัติตามที่เราต้องการ ต้องเป็นการสื่อสารระหว่างทั้งสองฝ่ายมากกว่าการชี้มาจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เริ่มจากการพูดคุยในประเด็นการเลี้ยงดูที่บ้านหรือประเด็นที่พ่อแม่ ผู้ปกครองคุ้นเคยก่อน แล้วจึงค่อยๆดึงมาสู่การบอกผลการประเมินพัฒนาการ อาศัยหลักการสื่อสารที่ไม่แตกต่างจากการสื่อสารทั่วไปคือ ให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กเป็นศูนย์กลาง ใช้คำถามปลายเปิด พยายามทำความเข้าใจกับปัญหาและความกังวล โดยอาศัยทักษะการทวนซ้ำ สรุปความและสะท้อนอารมณ์ ช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา และให้ข้อมูลที่ไม่มากจนเกินไป

นอกจากนี้หากต้องสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อส่งต่อเด็กไปพบกับผู้เชี่ยวชาญในสถานบริการระดับต่อไป ควรมีการเตรียมข้อมูลต่างๆให้พร้อมทั้งปัญหาของเด็ก การช่วยเหลือที่ได้ให้ไปแล้ว ผลการประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการ จุดแข็ง จุดอ่อนของเด็ก และสิ่งที่พ่อแม่ ผู้ปกครองจะได้รับเพิ่มเติมที่เป็นผลดีกับเด็กในการไปพบผู้เชี่ยวชาญมากกว่า และการบอกความพร้อมในการรับกลับมาดูแลช่วยเหลือต่อเนื่องหากพ่อแม่ ผู้ปกครองยังต้องการ

5. ขั้นการให้ความช่วยเหลือเด็ก

การให้ความช่วยเหลือเด็ก มีเป้าหมายเพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กสามารถฝึกให้เด็กทำทักษะต่าง ๆ ได้สมวัย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยให้หาอุปกรณ์หรือของเล่นที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือตามบริบทของพื้นที่มาประยุกต์ใช้ในการช่วยเหลือเด็ก และให้การช่วยเหลือเด็กตามแนวทางการให้การช่วยเหลือเป็นระยะเวลา 3 เดือน หากเด็กยังไม่ดีขึ้นให้ส่งต่อตามระบบเพื่อทำการวินิจฉัยหรือให้ความช่วยเหลือโดยสหวิชาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญต่อไป โดยมีหลักการในการให้ความช่วยเหลือเด็ก ดังนี้

- 5.1 ผู้ประเมินต้องชี้แจงให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเกิดความตระหนักว่าพัฒนาการของเด็กจะดีขึ้นมาได้นั้นส่วนสำคัญคือการได้รับการกระตุ้นพัฒนาการจากพ่อแม่ ผู้ปกครองที่บ้าน
- 5.2 คำพูดที่ใช้ควรง่าย สั้น ชัดเจน และคงที่
- 5.3 ปล่อยให้เด็กปฏิบัติตาม 3-5 วินาที ถ้าเด็กยังไม่ได้ทำ ให้พูดซ้ำ (ข้อความเหมือนเดิม) พร้อมให้การช่วยเหลือเด็กทำงานเสร็จ
- 5.4 ให้ความช่วยเหลือเด็กเท่าที่จำเป็น ลดการช่วยเหลือลงเมื่อเด็กทำได้ ซึ่งอาจช่วยเหลือโดย
  - ทางกาย : จับมือทำ แตะข้อศอกกระตุ้น
  - ทางวาจา : บอกให้เด็กทราบ
  - ทางท่าทาง : ชี้ ผงกศีรษะ สายหน้า
- 5.5 ให้แรงเสริม เมื่อเด็กทำได้ถูกต้องหรือพยายามที่จะทำแม้ไม่ถูกต้อง เช่น ชมเชย ยิ้ม ปรบมือ สัมผัส ให้ขนม แต่ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้
  - แรงเสริมควรเหมาะสมกับวัย เป็นสิ่งที่เด็กชอบซึ่งเด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน
  - ควรให้แรงเสริมบ่อย ๆ เมื่อต้องการให้เกิดทักษะหรือพฤติกรรมใหม่
  - ลดแรงเสริมลงเมื่อเด็กทำได้แล้ว
  - ชัดขวางไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการหรือป้องกันเด็กไม่ให้ทำสิ่งที่ผิดหรือสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เช่น ไข่มือปิดสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

การประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ

ทักษะด้านการเคลื่อนไหว (Gross Motor Skills: GM) มี 25 ข้อ

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
1	2	<p>ท่านอนคว่ำเด็กยกศีรษะตั้งขึ้นได้ประมาณ 45 องศา และได้นาน 3 วินาที</p> 	<p>อุปกรณ์ กริ่งกริ่ง</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินจัดเด็กนอนคว่ำหันหน้าไปด้านใดด้านหนึ่ง ข้อศอกงอ มือวางบนพื้นราบ ผู้ประเมินเขย่าของเล่นตรงหน้าเด็ก แล้วเลื่อนไปตรงกลางและขึ้นด้านบน <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กยกศีรษะตั้งขึ้นได้ 45 องศา นาน 3 วินาที</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ของเล่นมีเสียงสีสนัดไส เช่น กริ่งกริ่ง ผ้าขนหนูหรือหมอนข้างเล็กๆ สำหรับเด็กเล็ก <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ฝึกเด็กชันคอจากท่านอนคว่ำ โดยผู้ฝึกจัดเด็กนอนคว่ำบนพื้นราบหันหน้าไปด้านใดด้านหนึ่ง ข้อศอกงอ มือวางบนพื้นราบ <ol style="list-style-type: none"> ใช้ผ้าขนหนูม้วนเล็กๆ หรือหมอนข้างเล็ก ๆ วางรองใต้อก เขย่าของเล่นตรงหน้าเด็กในระยะที่เด็กมองเห็น หรือได้ยินเสียง เคลื่อนของเล่นไปตรงกลาง และขึ้นด้านบนเพื่อให้เด็กยกศีรษะขึ้น ผู้ฝึกใช้มือลูบในทิศทางลงที่หลังคอเพื่อให้เด็กยกศีรษะขึ้น

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
				<p>2. ฝึกชันคอจากท่าอุ้ม โดยผู้ฝึกสอดมือด้านหนึ่งไปที่บริเวณอก โอบลำตัวด้านข้าง พยุงตัวเด็กไว้ให้หลังของเด็ก พิงตัวผู้ฝึก อีกมือสอดใต้ขาทั้งสองข้างให้เข่างอ จากนั้นเรียกชื่อเด็กกระตุ้นให้เด็กดูของเล่นที่อยู่ตรงหน้า เพื่อให้เด็กพยายามชันคอขึ้นระวังไม่ให้เด็กผงกศีรษะก้มไปข้างหน้าหรือหงายมาข้างหลังแรงเกินไป</p> <p>3. ฝึกชันคอจากท่าเรอลม โดยผู้ฝึกนั่งกางขาออกเล็กน้อย จัดเด็กอยู่ในท่าคุกเข่าคว่ำกับหน้าขาของผู้ฝึก สอดแขนรองใต้อกของเด็ก มืออีกข้างหนึ่งลูบเบาๆ ที่ต้นคอลงมาถึงหลัง 4-5 ครั้ง เด็กจะเรอลมได้ง่าย และได้หัดชันคอไปด้วย</p>
2	4	<p>ท่านอนหงาย ยกศีรษะขึ้นอยู่ในแนวเดียวกับลำตัวในท่าดึงชันนั่ง</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินจัดเด็กนอนหงายบนพื้นราบ และจับข้อมือเด็กทั้งสองข้างดึงชันนั่ง</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กยกศีรษะขึ้นได้ทันทีที่ศีรษะพ้นจากพื้น โดยศีรษะอยู่ในแนวเดียวกับลำตัว</p>	<p>อุปกรณ์ ของเล่นมีเสียงสีสนสดใส เช่น กริ่งกริ่ง</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกจัดเด็กนอนหงายบนหน้าขา โดยผู้ฝึกนั่งชันเข่าประคองไหล่เด็กชันพ้นจากขาผู้ฝึกเล็กน้อย เรียกชื่อเด็กเพื่อให้เด็กยกศีรษะขึ้นมองหน้าผู้ฝึก ผู้ฝึกอุ้มเด็กนั่งบนตัก ประคองศีรษะเด็กที่ไต่คางและด้านบนของศีรษะเด็ก เมื่อเด็กชันคอได้ดีขึ้นจึงค่อยๆ ลดความช่วยเหลือโดยค่อยๆ ปล่อยมือออกทีละข้างเพื่อให้เด็กควบคุมศีรษะได้เอง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
				3. ผู้ฝึกจัดเด็กนอนหงายบนพื้นราบตรงหน้าผู้ฝึก 3.1 ถือของเล่นอยู่ในแนวกลางลำตัวเด็ก ห่างจากหน้าเด็ก 15 ซม.เพื่อให้เด็กมองตาม แล้ววางของบนหน้าอกเด็ก เพื่อให้เด็กยกศีรษะขึ้น 3.2 ผู้ฝึกมองหน้าและพูดคุยกับเด็กจากนั้นจับข้อมือเด็กดึงขึ้นจากพื้นช้าๆเพื่อให้เด็กยกศีรษะตามหยุดสักครู่เพื่อให้เด็กเกร็งคอไว้ แล้วปล่อยตัวเด็กให้เอนลง หยุดอีกสักครู่แล้วจึงปล่อยตัวเด็กให้นอนลงบนพื้นช้าๆ ค่อยๆเพิ่มระยะที่ดึงเด็กขึ้นจากพื้น
3	6	พลิกคว่ำและพลิกหงายได้ 	อุปกรณ์ กรุงกริ่ง ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินจัดเด็กนอนหงายบนพื้นราบเรียกชื่อเด็กพร้อมกับเขย่าของเล่นตรงหน้าเด็ก เมื่อเด็กมองของเล่นให้เคลื่อนของเล่นไปด้านข้างลำตัวเด็กด้านใดด้านหนึ่ง และวางของเล่นในระยะที่เด็กเอื้อมไม่ถึง 2. ผู้ประเมินเรียกชื่อเด็ก เพื่อให้เด็กพลิกตัวมาหยิบของเล่น	อุปกรณ์ ของเล่นมีเสียงสีสนสดใส เช่น กรุงกริ่ง แนวทาง 1. ผู้ฝึกจัดเด็กนอนหงาย ถือของเล่นไว้ตรงระดับสายตาเด็ก แล้วเคลื่อนของเล่นไปวางด้านข้างลำตัวเด็กด้านใดด้านหนึ่ง จากนั้นจับเข่าเด็กข้างตรงข้ามที่วางของเล่นงอเข่าพร้อมดันสะโพกเด็กให้พลิกตัวเป็นท่านอนตะแคงแล้วคว่ำ ทำสลับกันทั้งสองข้าง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>3. ผู้ประเมินจัดเด็กนอนคว่ำบนพื้นราบ เรียกชื่อเด็กพร้อมกับเขย่าของเล่นด้านที่เด็กหันหน้า เคลื่อนของเล่นข้ามลำตัวเด็กเพื่อให้เด็กพลิกตัวหงายตาม</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กพลิกคว่ำและพลิกหงายได้เอง</p>	<p>2. เมื่อเด็กอยู่ในท่านอนคว่ำ ผู้ฝึกนั่งคุกเข่าด้านข้างตัวเด็ก ใช้มือจับบริเวณสะโพกเด็กด้านตรงข้ามยกขึ้นเล็กน้อย และพลิกตัวเด็กหงายมาทางผู้ฝึกทำสลับกันทั้งสองข้าง</p>
4	8	<p>นั่งได้เองอย่างมั่นคง</p> 	<p>อุปกรณ์ กริ่งกริ่ง</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> จัดเด็คนั่งบนพื้นราบ พร้อมทั้งวางของเล่นไว้ด้านข้างเอียงไปด้านหลังเด็ก ผู้ประเมินเรียกชื่อเด็ก ให้หยิบของเล่น <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กเอี้ยวตัวหรือหมุนตัวไปหยิบของเล่นแล้วกลับมานั่งตัวตรงได้อีก</p>	<p>อุปกรณ์ ของเล่นมีเสียงสีสนสดใส เช่น กริ่งกริ่ง</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกจัดเด็คนั่งบนพื้นราบจับมือเด็กวางบนเข่า หรือให้เด็กเหยียดแขน เอามือยันพื้นเพื่อพยุงตัวโดยให้เด็ก นั่งตัวเอนมาข้างหน้า ขาทั้งสองข้างกางออก เข่าอเล็กน้อย เพื่อให้นั่งทรงตัวอยู่ได้ วางของเล่นที่เด็กชอบไว้ข้างหน้า ให้เด็กเล่นของเล่นกับผู้ฝึก เมื่อเด็คนั่งทรงตัวได้ดีแล้วเปลี่ยนจากท่านั่งกางขาเป็นท่านั่งพับเพียบ ผู้ฝึกจัดเด็คนั่งบนพื้นราบด้านหน้า ผู้ฝึกดันไหล่เด็กเบาๆ ไปข้างหน้า ข้างหลัง ข้างซ้ายและข้างขวาสลับกันไปเพื่อให้เด็กฝึกการทรงตัว ผู้ฝึกนั่งชันเข่า จัดเด็กให้นั่งอยู่บนเข่าโดยจับสะโพกเด็กทั้งสองข้าง ค่อยๆยกเข่าขึ้นทีละข้างสลับกันช้าๆ เพื่อรอให้เด็กปรับตัวนั่งทรงตัวอยู่ได้

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
				<p>5. ผู้ฝึกจัดเด็กนั่งบนพื้นราบทำนั่งกางขา วางของเล่นที่เด็กชอบไว้ด้านข้างลำตัวในระยะที่เด็กเอื้อมมือไปหยิบได้ เรียกชื่อเด็กให้เอืยตัวไปหยิบของเล่น เปลี่ยนทำอีกข้างสลับกัน ถ้าเด็กทำไม่ได้ เลื่อนของเล่นให้ใกล้ตัวเด็กอีกเล็กน้อย ผู้ฝึกจับแขนเด็กให้เอืยตัวไปหยิบของเล่น</p>
5	10	<p>เกาะยืนและเดินไปรอบๆ เครื่องเรือนและเอืยตัวไปหยิบของเล่นได้</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เครื่องเรือนที่สูงระดับหน้าอกเด็ก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ 2. บอลปีบ/กรู๊งกริ่ง <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินนั่งคุกเข่าเอียงข้างหลังเด็ก และจัดเด็กยืนเกาะเครื่องเรือนที่สูงระดับอก แล้ววางของเล่นบนเครื่องเรือนทางด้านข้างเด็ก ในระยะที่เด็กเอื้อมไม่ถึง 2. ผู้ประเมินหยิบของเล่นไว้ในมือ แล้วเรียกเด็กให้เอืยตัวมาหยิบของเล่นจากผู้ประเมิน 3. ผู้ประเมินเคลื่อนของเล่นไปรอบๆ เครื่องเรือนเพื่อให้เด็กเดินตาม <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กเกาะยืน เอืยตัวเพื่อเอื้อมมือไปหยิบของเล่น และเดินไปรอบๆ เครื่องเรือน</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เครื่องเรือน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ โซฟา 2. ของเล่น หนังสือนิทาน <p>แนวทาง</p> <p>ในกรณีที่เด็กยังคงคลานไม่ได้เริ่มฝึกจากท่าคลาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกนั่งคุกเข่าอยู่ข้างหลังเด็ก จับสะโพกเด็กด้านขวาดันไปทางซ้ายให้น้ำหนักลงที่เข่าซ้าย และท่อนแขนซ้าย แล้วดันสะโพกซ้ายไปทางขวาสลับกัน ทำซ้ำหลาย ๆ ครั้ง 2. วางของเล่นไว้ข้างหน้าเด็กบอกให้เด็กเอื้อมมือข้างหนึ่งไปหยิบของเล่น โดยผู้ฝึกช่วยยกสะโพกด้านตรงข้าม เพื่อให้ยกเข้าตามไป ทำซ้ำโดยสลับให้เด็กหยิบของเล่นด้วยมืออีกข้าง <p>ในกรณีที่เด็กคลานได้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วางของเล่นที่เด็กสนใจไว้บนโต๊ะเตี้ย ๆ ผู้ฝึกจัดเด็กในท่านั่งคุกเข่า บอกให้เด็กลุกไปเอาของเล่น ถ้าเด็กไม่สามารถลุกได้เองให้จับบริเวณสะโพกเด็กทั้งสองข้าง แล้วดันสะโพกด้านใดด้านหนึ่งไปด้านหน้ารอให้เด็กชันเข่า แล้วช่วยพยุงให้เด็กลุกขึ้นยืน

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
				<p>2. ผู้ฝึกจัดให้เด็กยืนหันหน้าพิงหรือเกาะเครื่องเรือนสูงระดับอก โดยใช้แขนพยุงตัว</p> <p>2.1 วางของเล่นบนเครื่องเรือนให้เด็กใช้มือเล่นของเล่นขณะเด็กยืนระวังไม่ให้ก้มโด่งไปด้านหลังโดยต้นบริเวณสะโพกไปข้างหน้าเล็กน้อย เพื่อให้เด็กลงน้ำหนักที่ขา</p> <p>2.2 วางของเล่นให้ไกลจากด้านข้างลำตัวเด็ก(ด้านขวา) ในระยะที่เอื้อมไม่ถึง ผู้ฝึกนั่ง คูกเข้าข้างหลัง จับที่สะโพกเด็ก ทั้ง 2 ข้างเบาๆ มือซ้ายกดสะโพกซ้ายเบา ๆ เพื่อให้เด็กก้าวขาขวาออกไป กดสะโพกขวาและดันเบาๆ พร้อมทั้งประคองให้เด็กจะก้าวขาซ้ายตาม ทำเช่นเดียวกันต่อไปเรื่อย ๆ จนไปถึงของเล่น จากนั้นทำซ้ำโดยวาง ของเล่นให้ไกลจากด้านข้างตัวเด็กทางด้านซ้าย</p> <p>2.3 เปลี่ยนที่วางของเล่น เช่น เอามาถือไว้ เรียกชื่อเด็กให้หันหลังกลับมาดู และให้เด็กเอื้อมมือหยิบของเล่น</p>
6	12	<p>หย่อนตัวลงนั่งจากท่าเกาะยืนโดยเกาะเครื่องเรือนช่วยพยุงตัว</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เครื่องเรือนที่สูงระดับหน้าอกเด็ก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ 2. บอลบีบ/กรู้งกริ่ง 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เครื่องเรือนที่สูงระดับหน้าอกเด็ก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ 2. ของเล่น

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินจัดเด็กยืนเกาะเครื่องเรือนที่สูงระดับอก 2. ผู้ประเมินวางบอลบีบ/กรู้งกริ่งที่พื้น 3. ผู้ประเมินบอกให้เด็กหยิบบอลบีบ/กรู้งกริ่ง <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กหย่อนตัวลงนั่งจากท่าเกาะยืนโดยใช้มือเกาะเครื่องเรือนช่วยพยุงได้</p>	<p>แนวทาง</p> <p>จัดให้เด็กยืนบนพื้นเกาะโต๊ะที่สูงระดับอก วางของเล่นบนพื้นเรียกเด็กให้หันมาสนใจของเล่น และนั่งลงเล่นของเล่น เด็กจะปล่อยมือข้างหนึ่ง งอเข่านั่งลงบนพื้น ถ้าเด็กไม่งอเข่า ผู้ฝึกจับเข่าด้านใดด้านหนึ่งงอแล้วดึงสะโพกด้านเดียวกันลง</p>
7	12	<p>ยืนเองได้ตามลำพังชั่วคราว</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <p>ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินจัดเด็กยืนหันหน้าเข้าหาผู้ประเมิน โดยจับสะโพกเด็กทั้งสองข้าง 2. เมื่อเด็กยืนทรงตัวเองได้ให้ผู้ประเมินค่อยๆ ปล่อยมือ <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กยืนได้นานอย่างน้อย 10 วินาที แต่แขนอาจยังยกขึ้นเสมอไหล่เพื่อช่วยพยุงตัว</p>	<p>อุปกรณ์</p> <p>ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกจับมือเด็กทั้งสองข้างให้ยืน พูดคุยหรือร้องเพลงกับเด็กพอเด็กสนุกและทรงตัวอยู่ได้ จึงปล่อยมือข้างหนึ่งเหลือจับเหนี่ยวข้างหนึ่ง 2. ผู้ฝึกนั่งคุกเข่าข้างหลังเด็ก จับสะโพกเด็กทั้งสองข้างพร้อมกอดเบาๆ ให้เด็กลงน้ำหนักที่เท้ายืนทรงตัว เมื่อเด็กยืนมั่นคงดีแล้ว ผู้ฝึกลดความช่วยเหลือแค่ประคองป้องกันเด็กล้ม

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
8	15	เดินได้เอง 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตเด็กขณะเดิน เกณฑ์ผ่าน เด็กเดินไปตามลำพังแขนห้อยลง และแกว่ง แขนตามสบาย	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกนั่งคุกเข่าอยู่ข้างหลังเด็ก ให้เด็กยืนอยู่กับที่ชั่วคราว จึงบอกให้เด็กเดินไปหาพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งนั่งคุกเข่าอยู่ ข้างหน้า ห่างเด็กออกไป 1-2 ก้าว เมื่อเด็กเดินไปถึงให้พ่อแม่ ผู้ปกครองบอกเด็กเดินกลับไปหาผู้ฝึก ทำหลายๆครั้ง จนเด็ก มั่นใจและทรงตัวได้ดีพอที่จะเดินเองได้ 2-3 ก้าว โดยไม่ล้ม แล้วจึงค่อยเพิ่มระยะห่างระหว่างผู้ฝึกกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง 2. เมื่อเด็กเดินได้คล่องแล้ว ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชวนให้เด็กเดินบนพื้นผิวที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น เดินขึ้น ลงที่ชันเล็กน้อย เดินบนทราย / หญ้า เดินบนที่นอน เดินลาก ของเล่นหรือสิ่งของได้ ฯลฯ เด็กจะได้เดินคล่องขึ้น
9	18	วิ่งได้ 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินเล่นเกมเพื่อให้เด็กวิ่ง เช่น วิ่งแข่ง วิ่งไล่จับ เกณฑ์ผ่าน เด็กวิ่งได้	อุปกรณ์ ลูกบอล แนวทาง 1. ผู้ฝึกกลิ้งลูกบอลไปกับพื้นแล้วชวนเด็กวิ่งไปเก็บ หรือเตะ ลูกบอลด้วยกัน อาจใช้มือแตะบริเวณบ่าเด็ก เพื่อคอยกระตุ้น ให้เด็กวิ่งหรือเดินเร็วขึ้น 2. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง วิ่งเล่นไปกับเด็ก หรือร่วมวิ่ง กับเด็กอื่น อีกหลาย ๆ คนเด็กจะสนุกแล้ววิ่งได้ดีขึ้น

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
10	21	หยุดเดินและหลีกเลี่ยงสิ่งกีดขวางได้ รูปที่ 1 รูปที่ 2 รูปที่ 3	อุปกรณ์ สิ่งกีดขวาง เช่น เก้าอี้ ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินจัดเด็กยืนในที่ ที่มีสิ่งกีดขวาง เช่น เก้าอี้หลายตัว 2. ผู้ประเมินยืนอยู่ตามมุมต่างๆของห้อง แล้วเรียกเด็กให้เดินไปหา เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถหยุดเดินและหมุนตัวเดินหลบสิ่งกีดขวางได้	อุปกรณ์ สิ่งกีดขวาง เช่น เก้าอี้ แนวทาง ผู้ฝึกวางเก้าอี้บนพื้นห้อง จูงมือเด็กให้เดินมาหยุดที่ข้างเก้าอี้แล้วเดินอ้อมเพื่อไม่ให้ชนเก้าอี้ ค่อย ๆ ปล่อยให้ เด็กเดินเอง โดยช่วยบอกให้เด็กหยุดเดินอ้อม เพื่อไม่ให้ชนเก้าอี้จนเด็กเรียนรู้ ที่จะหยุดและเดินเลี่ยงเก้าอี้
11	24	เหวี่ยงขาเตะลูกบอลได้ 	อุปกรณ์ ลูกบอลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 20 ซม. ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินจัดเด็กยืนบนพื้นราบพร้อมกับวางลูกบอลบนพื้น 2. ผู้ประเมินเตะลูกบอลให้เด็กดู และบอกให้เด็กทำตาม เกณฑ์ผ่าน เด็กเหวี่ยงขาไปข้างหลังเตะลูกบอลไปข้างหน้าโดยไม่ล้ม ได้ 3 ใน 5 ครั้ง	อุปกรณ์ 1. ลูกบอลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 20 ซม. 2. เก้าอี้หรือราว แนวทาง 1. ผู้ฝึกให้เด็กยืนใช้มือข้างหนึ่งจับราวหรือพนักเก้าอี้ หรือเกาะฝาผนัง วางลูกบอลให้ห่างจากเท้าเด็กเล็กน้อย 2. ผู้ฝึกจับไหล่ข้างที่เกาะราวเพื่อให้เด็กลงน้ำหนักตัวที่ขาข้างนั้น แล้วเหวี่ยงขาอีกข้างเตะลูกบอล 3. ผู้ฝึกค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือลง จนเด็กสามารถเหวี่ยงขาไปข้างหลังก่อนเตะลูกบอลได้เอง 4. เมื่อเด็กเตะลูกบอลได้เองแล้วให้ พาเด็กออกไปเตะลูกบอลเล่นในสนามหรือที่โล่ง ๆ โดยวางลูกบอลห่างจากตัวเด็ก 1 เมตร และผู้ฝึกจูงมือเด็กวิ่งไปเตะลูกบอล

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
12	30	กระโดด 2 เท้าอยู่กับที่ได้ 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินกระโดดอยู่กับที่ให้เด็กดู แล้วบอกให้เด็กกระโดดตาม เกณฑ์ผ่าน เด็กกระโดดอยู่กับที่ได้เอง เท้าอาจลงพื้นไม่พร้อมกัน	อุปกรณ์ โต๊ะ แนวทาง 1. ผู้ฝึกยืนตรงข้ามเด็กและจับมือทั้ง 2 ข้าง พร้อมกับบอกให้เด็กย่อเข่าและติดตัวกระโดดให้เท้าพ่นพ่น 2. ถ้าเด็กทำไม่ได้ ให้ผู้ฝึกจัดให้เด็กยืนใช้มือเกาะขอบโต๊ะเพื่อให้เด็ก ings น้ำหนักตัวลงที่ขา แล้วบอกให้เด็กย่อเข่าและกระโดด ถ้าเด็กไม่ยอมงอเข่าให้ผู้ฝึกจับเข่าเด็กงอ เมื่อเด็กทำได้แล้วจึงกลับไปฝึกในขั้นตอนแรกใหม่ฝึกซ้ำๆ จนเด็กกระโดดได้อย่างคล่องแคล่ว จึงลดการช่วยเหลือลง จนไม่ต้องจับมือให้เด็กกระโดด
13	36	เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้เอง (ยังจับราวบันได) 	อุปกรณ์ บันได วิธีการประเมิน ผู้ประเมินจัดให้เด็กยืนอยู่บนพื้นราบใกล้กับบันได แล้วบอกให้เด็กเดินขึ้นบันได เกณฑ์ผ่าน เด็กเดินขึ้นบันไดโดยก้าวเท้าสลับกัน ไม่พักเท้า แต่อาจจับราวบันไดได้ 4 ขั้น	อุปกรณ์ : บันได แนวทาง 1. ผู้ฝึกจับมือข้างหนึ่งของเด็กวางบนราวบันไดให้จับราวบันไดไว้ 2. ผู้ฝึกยืนด้านหลังเด็ก จับมืออีกข้างของเด็กไว้บอกให้เด็กก้าวขาข้ามขึ้นบันได 1 ขั้น 3. ผู้ฝึกใช้มือข้างที่จับมือเด็กโยกไปด้านหน้า บอกให้เด็กก้าวขาอีกข้างขึ้นไปยังบันไดขั้นต่อไป ทำซ้ำโดยเลื่อนมือจับราวบันไดให้เด็ก ค่อยๆ ปล่อยมือที่จับราวก้าวขาขึ้นบันได ถ้าเด็กพักเท้าผู้ฝึกใช้มือจับขาเด็กแต่ละข้างให้ขึ้นบันไดสลับกัน จนเด็กทำได้

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
14	36	ยืนขาข้างเดียวได้นานอย่างน้อย 3 วินาที 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินยืนขาข้างเดียวโดยไม่เกาะ ให้เด็กดูและบอกให้เด็กทำตาม (อาจเปลี่ยนขาได้) เกณฑ์ผ่าน เด็กยืนบนขาข้างเดียวได้ทั้ง 2 ข้าง โดยไม่เกาะได้นาน 3 วินาที 1 ใน 3 ครั้ง	อุปกรณ์ โตะหรือราวฝักเดิน แนวทาง 1. ผู้ฝึกจัดให้เด็กยืนเกาะโตะหรือราวฝักเดิน แล้วยืนขาข้างเดียวให้เด็กดูและบอกให้เด็กทำตาม อาจช่วยประคองเพื่อให้เด็กมั่นใจ 2. ให้เด็กจับมือผู้ฝึกทั้งสองข้างแทนโตะหรือราวฝักเดิน แล้วบอกให้เด็กยกขาข้างหนึ่งขึ้น ทำสลับกันทั้ง 2 ข้าง หลังจากนั้นจึงค่อย ๆ ปล่อยมือเมื่อเด็กเริ่มทรงตัวได้ และค่อยๆ เพิ่มระยะเวลาจนถึง 3 วินาที
15	42	วิ่งอ้อมสิ่งกีดขวางได้ รูปที่ 1 รูปที่ 2 รูปที่ 3	อุปกรณ์ สิ่งกีดขวาง 2-3 อย่าง เช่น กล่อง แก้ว ใส่ วางห่างกัน รวมระยะทาง 2-3 เมตร ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินสาธิตวิธีวิ่งอ้อมสิ่งกีดขวางให้เด็กดู 2. ผู้ประเมินจัดให้เด็กยืนบนพื้นราบและบอกให้เด็กวิ่งอ้อมสิ่งกีดขวาง แล้วให้วิ่งกลับมาที่จุดเดิม เกณฑ์ผ่าน เด็กวิ่งอ้อมสิ่งกีดขวางได้ โดยไม่หกล้มหรือชน	อุปกรณ์ สิ่งกีดขวาง เช่น กล่อง แก้ว ใส่ แนวทาง 1. ผู้ฝึกวางสิ่งกีดขวางไว้บนพื้นราบ จับมือเด็กวิ่งไปพร้อมกัน เมื่อต้องเลี้ยวก็พาวิ่งเลี้ยวเป็นมุมกว้างก่อน แล้วจึงหักมุมให้แคบลง 2. ผู้ฝึกบอกให้เด็กรู้จักจังหวะในการวิ่ง เช่น พูดว่า “หยุด” พร้อมพาเด็กหยุดวิ่ง พูดคำว่า “วิ่งอ้อม” พร้อมพาเด็กวิ่งอ้อมสิ่งกีดขวาง ทำเช่นนี้จนกว่าเด็กจะทำได้ 3. ผู้ฝึกปล่อยมือเด็กให้วิ่งเอง เมื่อเด็กเริ่มวิ่งได้เองแล้ว

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
16	42	วิ่งไปข้างหน้าโดยลงน้ำหนักที่ปลายเท้า และ แกว่งแขนสลับกัน 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินจัดให้เด็กยืนบนพื้นราบ และบอกให้เด็กวิ่งแข่งกับผู้ประเมิน เกณฑ์ผ่าน เด็กใช้ปลายเท้าวิ่ง โดยส้นเท้าไม่แตะพื้น และ แกว่งแขนสลับกัน เป็นระยะทาง 3 เมตรได้	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกยืนเขย่งปลายเท้า พร้อมบอกเด็กให้ยืนเขย่งปลายเท้า แล้วพาเด็กวิ่งโดยเขย่งปลายเท้าไปพร้อม ๆ กัน 2. ผู้ฝึกบอกให้เด็กวิ่งเอง โดยใช้ ปลายเท้าบ่อยๆ เช่น วิ่งเตะลูกบอล วิ่งเล่นกับเพื่อน หรือวิ่งเปลี่ยนทิศทางการตามคำสั่ง เมื่อเด็กทรงตัวได้ดีขึ้น
17	48	เดินบนเส้นตรงกว้าง 5 ซม. ได้ 3 เมตร 	อุปกรณ์ เทปติดสันหนังสือ หรือเทปกาว กว้าง 5 ซม. ยาว 3 เมตร ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินติดเทปสันหนังสือหรือเทปกาว กว้าง 5 ซม. ยาว 3 เมตร บนพื้นราบ 2. ผู้ประเมินเดินบนเส้นตรงให้เด็กดูแล้วบอกให้เด็กทำตาม เกณฑ์ผ่าน เด็กเดินสลับเท้าบนเส้นตรงได้เอง ในระยะทาง 3 เมตร	อุปกรณ์ 1. รูปภาพรอยเท้าทั้ง 2 ข้าง (ข้างซ้าย 10 รูป ข้างขวา 10 รูป) 2. เทปติดสันหนังสือหรือเทปกาว แนวทาง 1. ผู้ฝึกติดรูปภาพรอยเท้าวางต่อกันบนพื้นราบ แล้วจูงมือให้เด็กเดินบนรอยเท้าที่ละข้างในระยะ 3-4 ก้าวก่อน แล้วค่อยๆ ปลอมมือเด็กให้เด็กเดินเอง เมื่อเด็กเดินได้คล่องแล้ว จึงค่อยๆ เพิ่มระยะทางเป็นเดินทั้ง 10 ก้าว 2. ผู้ฝึกติดเทปสันหนังสือหรือเทปกาวบนพื้นเป็นเส้นขนาน กว้าง 30 ซม. ยาว 3 เมตร แล้วจูงมือเด็กเดินในระยะ 3-4 ก้าวก่อน แล้วค่อยๆ ปลอมมือให้เด็กเดินเองจนได้ระยะทาง 3 เมตร

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
18	48	<p>กระโดดไปด้านข้าง และถอยหลังได้</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินกระโดดไปด้านข้างทีละข้างและกระโดดถอยไปด้านหลังให้เด็กดูแล้วบอกให้เด็กทำตาม</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถกระโดดไปด้านข้างทั้ง 2 ข้าง และกระโดดถอยหลังได้โดยเท้าทั้ง 2 ข้างไปพร้อมกัน</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> กระดาษ A4 หรือผ้าเช็ดเท้า รูปภาพการ์ตูน หรือสติ๊กเกอร์รูปภาพต่างๆ <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกยืนตรงข้ามเด็กและจับมือเด็กทั้ง 2 ข้าง พร้อมบอกให้เด็กย่อเข้ากระโดดมาหาผู้ฝึก และกระโดดไปทางซ้าย กระโดดไปทางขวา กระโดดไปข้างหน้า รวมทั้งกระโดดถอยหลัง จนเด็กเริ่มกระโดดได้เอง ค่อยๆ ปล่อยมือเด็กให้กระโดดเองไปตามทิศทางที่ผู้ฝึกสั่ง ผู้ฝึกติดรูปภาพการ์ตูนหรือสติ๊กเกอร์รูปภาพบนพื้นราบ พร้อมกระโดดไปยืนบนรูปภาพโดยกระโดดไปด้านข้างทั้งซ้ายและขวา หน้า และถอยหลังให้เด็กดู พร้อมทั้งบอกให้เด็กเลียนแบบการกระโดด พอเด็กเริ่มสนุก ผู้ฝึกอาจสมมติให้เด็กเป็นตัวสัตว์กระโดด เช่น กระต่าย แล้วกระโดดไปตามรูปภาพที่ติดไว้กับพื้นราบ ผู้ฝึกวางสิ่งกีดขวาง เช่น กระดาษ A4 ผ้าเช็ดเท้า บนพื้นราบ แล้วยืนตรงข้ามเด็กบอกให้เด็กกระโดดข้ามกระดาษไปข้างหน้า ข้างซ้าย ข้างขวา และข้างหลัง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
19	54	ขว้างลูกบอลลงตะกร้าในระยะห่าง 1.5 เมตร 	อุปกรณ์ 1. ลูกบอลยางป๊อบ 2. ตะกร้าปากกว้าง 50 ซม. ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินจัดให้เด็กยืนบนพื้นราบห่างจากตะกร้าที่วางบนพื้น 1.5 เมตร 2. ผู้ประเมินยื่นลูกบอลยางป๊อบให้เด็ก และบอกให้เด็กขว้างลูกบอลยางป๊อบลงตะกร้า เกณฑ์ผ่าน เด็กขว้างลูกบอลยางป๊อบลงตะกร้าในระยะห่าง 1.5 เมตร ได้ 3 ใน 5 ครั้ง (โดยยกแขนขึ้นเหนือไหล่เหวี่ยงไปข้างหลัง)	อุปกรณ์ 1. ลูกบอลยางป๊อบ 2. ตะกร้าขนาดใหญ่ แนวทาง 1. ผู้ฝึกขว้างลูกบอลยางป๊อบ โดยยกแขนขึ้นเหนือไหล่เหวี่ยงไปข้างหลังให้เด็กดู 2. ผู้ฝึกยืนอยู่ข้างหลังเด็ก ยื่นลูกบอลยางป๊อบให้เด็ก และจับมือเด็กยกแขนเหนือไหล่เหวี่ยงแขนไปข้างหลัง แล้วขว้างลูกบอลยางป๊อบออกไปข้างหน้า ค่อยๆ ปล่อยมือเด็กจนเด็กเริ่มทำได้เอง 3. ผู้ฝึกให้เด็กขว้างลูกบอลยางป๊อบแบบมีเป้าหมาย โดยขว้างลงในตะกร้าใบใหญ่ โดยทำให้เด็กดูก่อนแล้วจัดให้เด็กยืนห่างจากตะกร้า 2-3 ก้าว จับมือเด็กขว้างลูกบอลยางป๊อบลงตะกร้า ค่อย ๆ ปล่อยมือเด็กจนเด็กทำได้เอง 4. ผู้ฝึกค่อย ๆ เพิ่มระยะห่างจนถึง 1.5 เมตร
20	54	วิ่งมาเตะลูกบอลได้ 	อุปกรณ์ ลูกบอลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 20 ซม. ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินวางลูกบอลบนพื้นราบห่างจากเด็ก 3 เมตร แล้วบอกให้เด็กวิ่งมาเตะลูกบอล เกณฑ์ผ่าน เด็กวิ่งมาเตะลูกบอลได้โดยไม่ล้มและไม่หยุดเล่น	อุปกรณ์ ลูกบอลพลาสติกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 20 ซม. แนวทาง 1. ผู้ฝึกวางลูกบอลบนพื้นราบห่างจากเด็ก 1 เมตร 2. ผู้ฝึกจับมือเด็กข้างหนึ่งวิ่งไปเตะลูกบอลที่วางไว้ โดยบอกให้เด็กเหวี่ยงขาไปข้างหลังเพื่อเตะลูกบอล เมื่อเด็กเริ่มเตะลูกบอลได้ลูกค่อยๆ ปล่อยมือ และเพิ่มระยะห่างขึ้นเรื่อยๆ จนถึง 3 เมตร 3. ผู้ฝึกจับมือเด็กข้างหนึ่งวิ่งไปเตะลูกบอลที่วางไว้โดยไม่หยุดเล่น เมื่อเด็กเริ่มเตะลูกบอลได้ลูก ค่อยๆ ปล่อยมือ และเพิ่มระยะห่างขึ้นเรื่อยๆ จนถึง 3 เมตร

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
21	60	<p>รับลูกบอลขนาด 20 ซม. ที่กระดอนขึ้นมาได้ในระยะห่างจากเด็ก 1 เมตร</p> 	<p>อุปกรณ์ ลูกบอลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 20 ซม.</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินยืนหันหน้าเข้าหาเด็ก ห่างกัน 2 เมตร 2. ผู้ประเมินบอกเด็กให้เตรียมรับลูกบอล จากนั้น ปาลูกบอลให้กระทบพื้นตรงครึ่งทาง เพื่อให้ลูกบอลกระดอนเข้าไปหาเด็ก 3. ผู้ประเมินบอกเด็กรับลูกบอลที่กระดอนขึ้นมาจากพื้น <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กรับลูกบอลที่กระดอนขึ้นมาในระยะห่าง 1 เมตร ได้ด้วยมือสองข้าง 3 ใน 5 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์ ลูกบอลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 20 ซม.</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกยืนอยู่ข้างหลังเด็ก ช่วยเด็กหงายมือและงอข้อศอกเป็นมุมฉากข้างลำตัวเพื่อรับบอล โดยให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง โยนลูกบอลมาให้ และบอกให้เด็กรับลูกบอล และค่อย ๆ เพิ่มระยะ ห่างจนครบ 1 เมตร 2. ผู้ฝึกยืนอยู่ข้างหลังเด็ก ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ปาลูกบอลให้กระทบพื้นตรงครึ่งทาง ให้ลูกบอลกระดอนขึ้นมาข้างหน้า ผู้ฝึกจับมือเด็ก ทั้ง 2 ข้าง ให้รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นมา และค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือลง จนเด็กรับลูกบอลได้ จากนั้นค่อย ๆ เพิ่มระยะห่างจนครบ 1 เมตร
22	60	<p>กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ที่ละข้าง ทั้ง 2 ข้าง</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีการประเมิน ผู้ประเมินกระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ให้เด็กดู แล้วบอกให้เด็กทำตาม โดยให้ทำทั้ง 2 ข้าง</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กกระโดดขาเดียวไปข้างหน้าทีละข้าง อย่างต่อเนื่องได้ 2-3 ครั้ง ทั้ง 2 ข้าง</p>	<p>อุปกรณ์ ตุ๊กตาหรือลูกบอลยางบีบ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกให้เด็กจับมือหรือเกาะแขนแล้วบอกให้ยืนขาข้างเดียว เมื่อเด็กทรงตัวได้ จึงบอกให้เด็กกระโดดขาเดียวอยู่กับที่ เมื่อเด็กเริ่มทรงตัวได้ดี บอกให้เด็กกระโดดขาข้างเดียวเอง 2. ผู้ฝึกยืนอยู่ข้างหน้าเด็กห่างจากเด็ก 1 ก้าว บอกให้เด็กกระโดดขาเดียวมาหา เมื่อทำได้แล้วค่อย ๆ เพิ่มระยะห่างจากเด็กมากขึ้น 3. ผู้ฝึกให้เด็กถือของไว้ในมือขณะกระโดด เช่น ตุ๊กตา ลูกบอลยางบีบ จะช่วยให้เด็กทรงตัวได้ดีขึ้น

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
23	66	เดินต่อส้นเท้าถอยหลังได้ 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินเดินถอยหลังให้ปลายเท้าข้างหนึ่งไป ต่อชิดกับส้นเท้าอีกข้างหนึ่งให้เด็กดู แล้วบอก ให้เด็กทำตาม เกณฑ์ผ่าน เด็กเดินถอยหลังให้ปลายเท้าต่อกับส้นเท้าได้ 4 ก้าว โดยไม่เสียการทรงตัว	อุปกรณ์ รูปภาพรอยเท้าทั้ง 2 ข้าง (ข้างซ้าย 10 ข้าง ข้างขวา 10 ข้าง) แนวทาง 1. ผู้ฝึกติดรูปภาพรอยเท้าทั้ง 2 ข้าง ต่อกันไว้บนพื้น จับมือเด็กให้ เดิน ต่อส้นเท้ากับปลายเท้าไปข้างหน้า เมื่อเด็กเริ่มทรงตัวได้ค่อย ๆ ปล่อยมือเด็กให้เด็กเดินเอง จนเด็กเดินต่อส้นเท้าไปข้างหน้าได้ 2. ผู้ฝึกเอารูปภาพรอยเท้าออกให้เด็กเดินต่อส้นเท้ากับปลายเท้าไป ข้างหน้า อาจจับมือถ้าเด็กยังทรงตัวได้ไม่穩 จากนั้นค่อย ๆ ลดความ ช่วยเหลือลงจนเด็กเดินได้เอง 3. ผู้ฝึกยืนตรง เท้าชิด แล้วก้าวขาไปข้างหลังโดยปลายเท้าต่อกับ ส้นเท้าให้เด็กดู 1 ก้าว แล้วบอกให้เด็กทำตาม 4. ผู้ฝึกเดินถอยหลังให้ปลายเท้าต่อกับส้นเท้าให้เด็กดู จับมือเด็ก ให้เดินต่อปลายเท้ากับส้นเท้าถอยหลัง เมื่อเด็กเริ่มทรงตัวได้ค่อย ๆ ปล่อยมือเด็กให้เด็กเดินเองจนเด็กเดินต่อส้นเท้าถอยหลังได้
24	66	วิ่งควบเหมือนม้าได้ 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินวิ่งควบเหมือนม้าโดยให้เท้าข้างหนึ่งอยู่ นำหน้าเท้าอีกข้างหนึ่งตลอดเวลาให้เด็กดู แล้ว บอกให้เด็กทำตาม เกณฑ์ผ่าน เด็กวิ่งควบเหมือนม้าไปข้างหน้าได้ 3 เมตร	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกวิ่งควบเหมือนม้าให้เด็กดูแล้วบอกให้เด็กทำตาม 2. ถ้าเด็กทำไม่ได้ ให้ผู้ฝึกยืนข้างหลังเด็กและจับที่ไหล่เด็กและใช้ เข่าของผู้ฝึกดันข้อพับเข่าของเด็ก เพื่อให้เท้าขวาเด็กก้าวไปข้าง หน้า พร้อมกับพูดว่า “ก้าว” แล้วบอกให้เด็กยกส้นเท้าซ้ายขึ้นพร้อม พูดว่า “กระโดด” เป็นจังหวะ 3 ครั้ง 3. ผู้ฝึกจับมือเด็กแล้ววิ่งควบม้าช้า ๆ ไปด้วยกัน เมื่อเด็กทำได้ค่อย ๆ ปล่อยมือ พร้อมทั้งเพิ่มระยะทางจนถึง 3 เมตร

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
25	72	เดินลงบันไดโดยก้าวเท้าสลับกัน 	อุปกรณ์ บันได ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินจัดให้เด็กยืนที่บันไดชั้นบนสุดแล้วบอกให้เด็กเดินลงมา เกณฑ์ผ่าน เด็กเดินลงบันไดได้โดยก้าวเท้าสลับกันอย่างน้อย 4 ชั้น โดยไม่จับราวบันได	อุปกรณ์ บันได แนวทาง 1. ผู้ฝึกยืนอยู่ที่บันไดชั้นต่ำกว่าเด็ก 1 ชั้น และหันหน้าเข้าหาเด็ก ให้เด็กใช้มือจับราวบันไดไว้ข้างหนึ่งบอกเด็ก ให้ก้าวขาลงบันไดมาหาผู้ฝึก ถ้าเด็กยังพักเท้าให้ช่วยดันใต้เข้าข้างที่อให้เด็กก้าวขาลงมาที่บันไดอีกชั้น ทำเช่นนี้ซ้ำหลายๆครั้งจนเด็กทำได้ 2. ผู้ฝึกยืนอยู่ที่บันไดชั้นต่ำกว่าเด็ก 1 ชั้น และหันหน้าเข้าหาเด็ก มือข้างหนึ่งจับมือเด็ก บอกเด็กให้ก้าวขาลงบันไดมาหาผู้ฝึก โดยดึงมือเด็กมาข้างหน้า ทำเช่นนี้ซ้ำหลายๆ ครั้งจนเด็กทำได้ หลังจากนั้นจึงลองให้เด็กให้ก้าวขาลงบันไดมาหาผู้ฝึกเองโดยไม่จับราวจนเด็กสามารถเดินลงบันไดเองได้คล่อง

การประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ

ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา (Fine Motor skills: FM) มี 29 ข้อ

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
1	2	<p>มองตามสิ่งของผ่านเส้นกึ่งกลางลำตัวเด็ก</p>	<p>อุปกรณ์ ลูกบอลผ้าสีแดง</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเด็กในท่านอนหงายบนพื้นราบ 2. ผู้ประเมินกระตุ้นให้เด็กจ้องมองที่ลูกบอลผ้าสีแดง ซึ่งห่างจากหน้าเด็กประมาณ 30 ซม. และอยู่ในตำแหน่งเอียงจากกึ่งกลางไปด้านข้าง 3. ผู้ประเมินค่อยๆ เคลื่อนลูกบอลผ้าสีแดงผ่านเส้นกึ่งกลางตัวเด็ก <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กมองตามลูกบอลผ้าสีแดงผ่านกึ่งกลางลำตัวเด็กได้ตลอด โดยไม่หันไปมองทางอื่นได้ 1 ใน 3 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์ ของเล่นสีสดใสไม่มีเสียง เช่น ลูกบอลผ้าสีแดง พู่ไหมพรมสีแดงหรือรูปวาดหน้าคนลายเส้น หรือรูปภาพตาหมากรุก</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกถือของเล่นสีสดใสไม่มีเสียง หรือรูปวาดหน้าคนลายเส้นหรือรูปภาพตาหมากรุก ห่างจากหน้าเด็กประมาณ 30 ซม. และอยู่ในตำแหน่งเอียงจากกึ่งกลางลำตัวเด็กไปด้านข้าง 2. ผู้ฝึกเขย่าหรือเคลื่อนไหวของเล่นหรือรูป พร้อมเรียกชื่อเด็กกระตุ้นให้มอง จนเด็กมองของเล่นหรือรูป 3. ผู้ฝึกค่อยๆ เคลื่อนของเล่น หรือรูป ผ่านแนวเส้นกึ่งกลางตัวเด็กไปในด้านตรงข้าม พร้อมกับเรียกชื่อเด็กให้มอง ถ้าเด็กไม่มองผู้ฝึกประคองหน้าเด็กให้หันมองตามของเล่น

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
2	4	<p>มองตามสิ่งของที่เคลื่อนที่ได้เป็นมุม 180 องศา</p> 	<p>อุปกรณ์ ลูกบอลผ้าสีแดง</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินจัดเด็กในท่านอนหงายบนพื้นราบ ผู้ประเมิน ถือลูกบอลผ้าสีแดงห่างจากหน้าเด็กประมาณ 30 ซม. กระตุ้นเด็กให้มองที่ลูกบอลผ้าสีแดง ผู้ประเมินเคลื่อนลูกบอลผ้าสีแดงเป็นแนวโค้งทางด้านขวาหรือด้านซ้ายของเด็กอย่างช้าๆ แล้วเคลื่อนไปทางด้านตรงข้าม ประเมิน 3 ครั้ง <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กมองตามลูกบอลผ้าสีแดงเป็นมุม 180 องศา ได้ 1 ใน 3 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์ วัตถุสีสดใสไม่มีเสียง</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกจัดเด็กในท่านอนหงาย ศีรษะเด็กอยู่ในแนวกึ่งกลางลำตัว ผู้ฝึกเรียกชื่อเด็ก พูดคุย ยิ้มกับเด็กโดยใบหน้าผู้ฝึกอยู่ห่างจากแนวเส้นกึ่งกลางตัวเด็ก ไปด้านข้างและห่างจากเด็กประมาณ 30 ซม. (หากเด็กไม่มองประคองหน้าเด็กให้หันมอง) ผู้ฝึกเอียงใบหน้าให้เคลื่อนผ่านแนวเส้นกึ่งกลางตัวเด็กไปด้านตรงกันข้าม(หากเด็กไม่มองประคองหน้าเด็กให้หันมองตาม) ฝึกเช่นเดียวกับข้อ 2 และข้อ 3 แต่เปลี่ยนจากใบหน้าผู้ฝึกเป็นวัตถุสีสดใสไม่มีเสียง จนเด็กทำได้ ผู้ฝึกเรียกชื่อเด็กให้เด็กจ้องมองใบหน้าผู้ฝึก โดยห่างจากหน้าเด็กประมาณ 30 ซม. ไปทางด้านข้างด้านใดด้านหนึ่ง ผู้ฝึกค่อย ๆ เอียงหน้าช้า ๆ เป็นแนวครึ่งวงกลมไปอีกด้าน (ทำเช่นนี้ ทั้งด้านซ้ายและด้านขวา โดยถ้าเด็กไม่มอง ประคองหน้าเด็กให้หันมองตาม จนเด็กทำได้ ผู้ฝึกเรียกชื่อเด็กให้เด็กมอง วัตถุสีสดใสไม่มีเสียง โดยถือห่างจากหน้าเด็กประมาณ 30 ซม. ไปทางด้านข้างด้านใดด้านหนึ่ง ผู้ฝึกเคลื่อนวัตถุช้า ๆ เป็นแนวโค้งจากด้านหนึ่งไปอีกด้านหนึ่ง เป็นมุม 180 องศา ถ้าเด็กไม่มอง ประคองหน้าเด็กให้หันมองตาม

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
3	6	คว่ำของมือเดียวและเปลี่ยนมือถือวัตถุได้ 	อุปกรณ์ กรังกริ่ง ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินจัดเด็กในท่านั่งหรือท่านอนหงายบนพื้นราบ ผู้ประเมินใช้ของเล่น เช่น กรังกริ่ง สัมผัสเบาๆ ที่หลังมือเด็ก สังเกตการคว่ำของเด็กจนเด็กถือของเล่นไว้ในมือได้ 2. ผู้ประเมิน สังเกตการเปลี่ยนมือถือกรังกริ่ง เกณฑ์ผ่าน เด็กคว่ำกรังกริ่งโดยใช้มือเดียว และกำของเล่นไว้ จากนั้นเปลี่ยนไปถือในมืออีกด้านหนึ่งได้	อุปกรณ์ กรังกริ่ง 2 อัน หรือ ก้อนไม้ 2 ก้อน แนวทาง 1. ผู้ฝึกนำกรังกริ่ง หรือ ก้อนไม้มาสัมผัสเบา ๆ ที่หลังมือเด็ก หรือนำมาเขย่าข้างหน้าให้เด็กเอื้อมคว้า 2. ถ้าเด็กไม่คว่ำ ผู้ฝึกนำกรังกริ่ง หรือก้อนไม้ใส่ในมือให้เด็กกำ ถ้าเด็กไม่กำ ผู้ฝึกช่วยจับมือเด็กให้กำของเล่นไว้ 3. ผู้ฝึกส่งกรังกริ่งหรือก้อนไม้อีกอันให้เด็กที่มือข้างเดิม และช่วยนำมืออีกข้างของเด็กมาจับกรังกริ่งอันแรก เพื่อเด็กจะได้ใช้มือข้างเดิมนั้นหยิบกรังกริ่งอันที่สอง 4. ผู้ฝึกแนะนำให้ พ่อแม่ ผู้ปกครองกระตุ้นเด็กด้วยของเล่นที่มีพื้นผิวหลากหลาย
4	8	หยิบก้อนไม้จากพื้น/โต๊ะและถือไว้มีระยะขึ้น 	อุปกรณ์ ก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ 2 ก้อน ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินจัดเด็กนั่งบนพื้นราบหรือตักพ่อแม่ ผู้ปกครอง 2. ผู้ประเมินวางก้อนไม้ไว้ที่พื้นหรือบนโต๊ะ 3. ผู้ประเมินบอกให้เด็กหยิบก้อนไม้ เกณฑ์ผ่าน เด็กหยิบก้อนไม้ทั้ง 2 ก้อนขึ้นและถือไว้ในมือข้างละ 1 ก้อน	อุปกรณ์ ก้อนไม้ 2 ก้อน หรือกรังกริ่ง 2 อัน แนวทาง 1. ผู้ฝึกนำกรังกริ่งหรือก้อนไม้ใส่ในมือให้เด็กกำไว้ข้างละชิ้น ถ้าเด็กไม่กำ ผู้ฝึกช่วยจับมือเด็กให้กำกรังกริ่งหรือก้อนไม้ไว้ และอาจช่วยเขย่ากรังกริ่ง หรือเคาะก้อนไม้ 2. ผู้ฝึกนำก้อนไม้ 2 ก้อนวางบนโต๊ะ 3. ผู้ฝึกเคาะก้อนไม้กับโต๊ะทีละก้อนเพื่อกระตุ้นให้เด็กหยิบ ถ้าเด็กไม่หยิบ จับมือเด็กให้หยิบ ทำซ้ำๆจนเด็กหยิบได้เองทั้งสองข้าง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
5	10	<p>จ้องมองไปที่หนังสือพร้อมกับผู้ใหญ่ 2-3 วินาที</p> 	<p>อุปกรณ์ หนังสือรูปภาพที่มีภาพสี ขนาดใหญ่พอสมควร</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินจัดเด็กนั่งตักพ่อแม่ ผู้ปกครอง 2. ผู้ประเมินบอกให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเปิดหนังสือ พูดและชี้กับเด็กเกี่ยวกับรูปภาพนั้น ๆ <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กจ้องมองที่รูปภาพขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครองพูดและชี้ได้ เป็นเวลา 2-3 วินาที</p>	<p>อุปกรณ์ หนังสือรูปภาพ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกจัดเด็กนั่งตักให้ดูหนังสือ ชี้รูปภาพ โดยเปิดหนังสือและพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับรูปภาพนั้น ๆ 2. ถ้าเด็กไม่สนใจผู้ฝึกใช้มือเคาะที่หน้าหนังสือเบา ๆ พร้อมนำมือเด็กมาแตะที่ภาพในหนังสือ 3. แนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกให้เด็กดูหนังสือรูปภาพในเวลาเดียวกันทุกวัน หรือให้ดูในช่วงเวลาที่เด็กสนใจ เช่น ก่อนนอน เรียกชื่อภาพ และช่วยให้เด็กสนใจรูปภาพในหนังสือ เช่น ออกเสียงหรือร้องเพลงที่เกี่ยวข้องกับรูปภาพนั้น
6	12	<p>จับนิ้วมือเพื่อหยิบวัตถุชิ้นเล็ก</p> 	<p>อุปกรณ์ วัตถุชิ้นเล็กๆ ขนาด 1 เซนติเมตร</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินวางวัตถุชิ้นเล็กไว้ตรงหน้าเด็กและสาธิตการหยิบให้เด็กดู 2. ผู้ประเมินชี้หรือเคาะใกล้ๆ วัตถุชิ้นเล็ก 3. ผู้ประเมินบอกให้เด็กหยิบวัตถุชิ้นเล็ก <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กหยิบวัตถุชิ้นเล็ก โดยใช้ปลายนิ้วหัวแม่มือ และ ปลายนิ้วชี้ขึ้นมาได้ 1 ใน 3 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์ ก้อนไม้ขนาดครึ่งนิ้วหรือวัตถุชิ้นเล็กๆ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกวางก้อนไม้หรือวัตถุชิ้นเล็กๆ บนโต๊ะหน้าเด็ก 2. ผู้ฝึกเคาะโต๊ะใกล้ๆ วัตถุชิ้นเล็กๆ หรือเคาะก้อนไม้ ให้เด็กใช้มือหยิบถ้าเด็กไม่หยิบ ช่วยจับมือเด็กให้หยิบจนหยิบได้เอง 3. ผู้ฝึกวางวัตถุชิ้นเล็กๆ หรือก้อนไม้บนโต๊ะ ช่วยจับรวบนิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อยของเด็กเข้าหาฝ่ามือของเด็กเอง เพื่อให้เด็กใช้ปลายนิ้วหัวแม่มือและปลายนิ้วชี้หยิบวัตถุชิ้นเล็กๆ หรือก้อนไม้ พอเด็กทำได้ค่อยๆ ลดการช่วยเหลือลง จนเด็กทำได้เอง 4. แนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้ฝึกเด็กหยิบขนมชิ้นเล็ก ๆ เข้าปาก โดยใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
7	12	ใส่วัตถุลงในถ้วยเล็ก ๆ ได้	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> วัตถุชิ้นเล็ก ๆ 3 ชิ้น ถ้วยปากกว้าง 9 เซนติเมตร 1 ใบ <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินวางถ้วยไว้บนโต๊ะในระยะที่เด็กเอื้อมถึง ผู้ประเมินใส่วัตถุลงในถ้วยทีละชิ้นให้เด็กดู ผู้ประเมินยื่นวัตถุชิ้นเล็กให้เด็กทีละชิ้น ผู้ประเมินบอกให้เด็กนำวัตถุชิ้นเล็กใส่ถ้วย <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กหยิบวัตถุไปที่ถ้วยแล้วปล่อยลงในถ้วยได้ 1 ใน 3 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> วัตถุสีสดใส เช่น ลูกปัดขนาดใหญ่ ตัวหมุด หรือวัตถุชิ้นเล็กๆ ภาชนะ เช่น ถ้วย ครอบงพลาสติก <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกวางถ้วยไว้บนโต๊ะในระยะที่เด็กเอื้อมถึง ผู้ฝึกใส่วัตถุลงในถ้วยทีละชิ้นให้เด็กดู แล้วยื่นวัตถุให้เด็กบอกให้เด็กใส่วัตถุลงในถ้วย ถ้าเด็กกำวัตถุไม่ได้ ผู้ฝึกช่วยประคองข้อมือให้กระดกขึ้นเพื่อให้เด็กทำได้ จากนั้นผู้ฝึกช่วยประคองมือเด็กให้นำวัตถุไปใส่ลงในถ้วย และกดข้อมือเด็กเล็กน้อย เพื่อให้เด็กกางนิ้วออกปล่อยวัตถุลงในถ้วย เมื่อเด็กเริ่มทำได้ผู้ฝึกลดการช่วยเหลือลงเป็นพยางค์ที่ข้อมือหรือข้อศอก ถ้าเด็กยังไม่ปล่อย ผู้ฝึกลูบ หรือกดหลังมือให้เด็กปล่อยวัตถุ ผู้ฝึกเลื่อนภาชนะที่รองรับวัตถุให้ห่างจากมือเด็กเพิ่มขึ้น จนเด็กทำได้เอง (ผู้ฝึกอาจให้เด็กหัดใส่ของเล่นในภาชนะที่บรรจุน้ำไว้ เพื่อเพิ่มความสนใจของเด็ก)

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
8	15	ขีดเขียน(เป็นเส้น)บนกระดาษได้ 	อุปกรณ์ 1. กระดาษ 2. สีเทียนแท่งใหญ่หรือดินสอ ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินขีดเขียนบนกระดาษให้เด็กดู 2. ผู้ประเมินส่งสีเทียน หรือดินสอให้เด็ก 3. ผู้ประเมินบอกให้เด็ก ขีดเขียนบนกระดาษ เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถขีดเขียนเป็นเส้นใด ๆ ก็ได้บนกระดาษ	อุปกรณ์ 1. กระดาษ 2. สีเทียนแท่งใหญ่ หรือดินสอ แนวทาง 1. ผู้ฝึกวางกระดาษเปล่าบนโต๊ะตรงหน้าเด็ก 2. ผู้ฝึกใช้สีเทียนแท่งใหญ่ หรือดินสอขีดเขียนให้เด็กดู 3. ผู้ฝึกช่วยจับมือเด็กเบา ๆ ให้จับสีเทียน หรือดินสอขีดเขียนไปมาบนกระดาษแล้วค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือลงจนเด็กขีดเขียนบนกระดาษได้เอง
9	15	ต่อก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ ในแนวตั้ง ได้ 2 ก้อน 	อุปกรณ์ ก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ขนาด 2.5 ซม. จำนวน 4 ก้อน ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินต่อก้อนไม้ 2 ก้อน ในแนวตั้งให้เด็กดู 2. ผู้ประเมินวางก้อนที่ 3 บนโต๊ะ แล้วยื่นก้อนไม้อีกก้อนให้เด็ก และบอกให้เด็กทำตาม เกณฑ์ผ่าน เด็กต่อก้อนไม้ในแนวตั้งได้เอง 2 ก้อน 2 ใน 3 ครั้ง	อุปกรณ์ ก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ขนาด 2.5 ซม. จำนวน 4 ก้อน แนวทาง 1. ผู้ฝึกวางก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ ไว้ตรงหน้าเด็ก 2. ผู้ฝึกต่อก้อนไม้ 2 ก้อน เป็นท่อนสูงให้เด็กดู 3. ผู้ฝึกให้เด็กต่อก้อนไม้เป็นท่อนสูง สอนให้เด็กวางก้อนไม้เบา ๆ โดยจับที่ข้อมือเด็ก และบอกเด็กว่า “ค่อยๆ วาง” 4. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้ใช้อุปกรณ์อื่นๆ ทำแทนก้อนไม้ เช่น กล่องไม้ขีดไฟ กล่องสบู่

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
10	18	<p>คว้าขวดเทเพื่อเอาลูกปัดที่อยู่ในขวดได้เอง</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ลูกปัดเล็ก 1 เม็ด ขวดพลาสติกใสขนาดเล็ก ปากกว้าง 1.5 ซม. และ สูง 8 ซม. 1 ขวด <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินเรียกเด็กให้มองขณะใส่ลูกปัดลงในขวด ผู้ประเมินยื่นขวดให้เด็ก พร้อมบอกให้เด็กเอาลูกปัดออกมา (ไม่ใช่คำว่า “เท”) <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กคว้าขวดเทเพื่อเอาลูกปัดที่อยู่ในขวดได้</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> วัตถุชิ้นเล็กๆ หรือ ลูกปัดเล็กๆ ขวดพลาสติกใสขนาดเล็กกว้าง 1.5 ซม. และสูง 8 ซม. 1 ขวด <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกใส่ลูกปัดลงในขวด พร้อมบอกเด็กว่า “เราจะเทลูกปัดออกจากขวดกันนะ” พร้อมทั้งทำให้เด็กดู ผู้ฝึกใส่ลูกปัดกลับลงไปในขวดเหมือนเดิม ถามเด็กว่า “เราจะเอาลูกปัดออกมาจากขวดกันได้อย่างไร” ผู้ฝึกยื่นขวดที่มีลูกปัดอยู่ข้างในให้เด็ก ถ้าเด็กใช้นิ้วแหย่เข้าไปในขวดหรือจับขวดกระแทกกับโต๊ะ ผู้ฝึกบอกเด็กว่า “ยังเอาออกมาไม่ได้ ต้องทำอะไร” พร้อมบอกเด็กว่า “เราต้องคว้าขวด” พร้อมช่วยจับมือเด็กคว้าขวดเพื่อเทลูกปัดออกจากขวด ทำเช่นนี้จนเด็กแก้ปัญหาด้วยการคว้าขวดเพื่อเทเอาลูกปัดให้ออกมาจากขวดได้ จึงลดการให้ความช่วยเหลือลงตามลำดับ ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองให้เปลี่ยนลูกปัดเป็นวัตถุชิ้นเล็กๆหรือเมล็ดพืช แล้วฝึกเช่นเดียวกัน

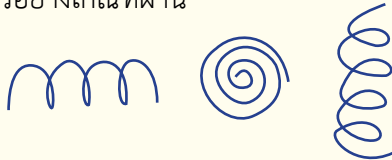
ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
11	21	<p>วางรูปร่างกลมใส่ในช่องกระดานรูปแบบทรงเรขาคณิตที่มี 3 แบบได้</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <p>กระดานรูปแบบที่มีรูปร่างเรขาคณิต 3 แบบ คือ วงกลม สีเหลี่ยมจัตุรัส และสามเหลี่ยม</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินเอารูปร่างทั้ง 3 ออกจากช่องกระดานรูปเรขาคณิต ผู้ประเมินยื่นรูปร่างวงกลมให้เด็กและบอกเด็กว่า “หนูเอาอันนี้ไปใส่” โดยวางกระดานรูปแบบเรขาคณิตให้รูปร่างกลมอยู่ตำแหน่ง ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ครั้งที่ 1 วางแผ่นกระดานตั้งฉากกับเด็ก โดยให้รูปร่างกลมอยู่ด้านใกล้ตัวเด็ก ครั้งที่ 2 วางแผ่นกระดานตั้งฉากกับเด็ก ในทิศทางตรงกันข้ามกับครั้งที่ 1 ครั้งที่ 3 วางแผ่นกระดานในแนวนอน <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กสามารถวางรูปร่างวงกลมในช่องกระดานได้อย่างน้อย 2 ใน 3 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์</p> <p>กระดานรูปแบบที่มีรูปร่างเรขาคณิต 3 แบบ คือ วงกลม สีเหลี่ยมจัตุรัส และสามเหลี่ยม</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกวางกระดานรูปแบบที่มีรูปร่างเรขาคณิต 3 แบบ คือ วงกลม สีเหลี่ยมจัตุรัส และสามเหลี่ยมอยู่ในช่องกระดานตรงหน้าเด็ก แล้วหยิบรูปร่างกลมออกจากช่องกระดาน และใส่ลงในช่องกระดานให้เด็กดู ผู้ฝึกยื่นรูปร่างวงกลมให้เด็กใส่ลงในช่องกระดาน ช่วยเหลือเมื่อเด็กทำไม่ได้และค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือลงจนเด็กทำได้เอง ผู้ฝึกเอารูปร่างวงกลม และสีเหลี่ยมออกจากช่องกระดานรูปแบบเพื่อให้มี 2 ตัวเลือก (คงเหลือสามเหลี่ยมไว้ในช่องกระดาน) ผู้ฝึกยื่นรูปร่างวงกลมให้เด็ก บอกเด็กเลือกใส่วงกลมในช่องวงกลม ถ้าเด็กใส่วงกลมในช่องสีเหลี่ยมให้ผู้ฝึกบอกเด็กว่า “ ยังไม่ใช่ ทำอย่างไรดีนะ” พร้อมบอกให้เด็กเอารูปร่างวงกลมออกจากช่องสีเหลี่ยม ชี้และบอก “ใส่วงกลมกับวงกลม” จนเด็กแก้ปัญหาได้ ผู้ฝึกหมุนกระดานเพื่อให้ช่องวงกลมอยู่ในตำแหน่งต่างกัน แล้วฝึกตามขั้นตอนที่ 4 จนเด็กทำได้ ผู้ฝึกเอารูปร่างวงกลม และสามเหลี่ยมออกจากช่องกระดานรูปแบบเพื่อให้ มี 2 ตัวเลือก (คงเหลือสีเหลี่ยมไว้ในช่องกระดาน) และฝึกเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 4 และขั้นตอนที่ 5 จนเด็กทำได้เอง ผู้ฝึกเอารูปร่างวงกลม สีเหลี่ยม และสามเหลี่ยมออกจากช่องกระดานรูปแบบเพื่อให้มี 3 ตัวเลือก และฝึกเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 4 และขั้นตอนที่ 5 จนเด็กทำได้เอง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
12	24	เปิดหน้าหนังสือที่ทำด้วยกระดาษบางได้ ทีละแผ่น (แกรม 70-90) 	อุปกรณ์ หนังสือสำหรับเด็กที่ทำด้วยกระดาษบาง(แกรม 70-90) ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินวางหนังสือบนโต๊ะ พร้อมกับเปิดหนังสือให้เด็กดู 2. ผู้ประเมินบอกให้เด็กเปิดหนังสือ เกณฑ์ผ่าน เด็กเปิดหนังสือทีละแผ่นได้อย่างน้อย 3 แผ่น	อุปกรณ์ 1. หนังสือรูปภาพที่มีสีสดใสขนาดใหญ่ชัดเจนทำด้วยกระดาษแข็ง หรือพลาสติก 2. หนังสือนิยายสารที่มีภาพสี 3. หนังสือสำหรับเด็กที่ทำด้วยกระดาษบาง (แกรม 70-90) แนวทาง 1. ผู้ฝึกเริ่มฝึกจากการเปิดหนังสือที่ทำด้วยกระดาษแข็งก่อน โดยถือหนังสือไว้ตรงหน้าเด็ก และเปิดหนังสือให้เด็กดู 2. ผู้ฝึกสอดนิ้วที่มุมล่างระหว่างหน้าหนังสือเพื่อช่วยให้เด็กพลิกหน้าหนังสือได้ที่ละหน้า เมื่อเด็กทำได้ลดการช่วยเหลือลง เพื่อให้เด็ก พลิกหน้าหนังสือเอง 3. ผู้ฝึกให้เด็กทำเอง ถ้าเปิดมากกว่าครึ่งละ 1 แผ่น บอกเด็กว่า “เปิดทีละแผ่น” ค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือลงจนเด็กทำได้เอง 4. ผู้ฝึกเปลี่ยนหนังสือนิยายสารและกระดาษธรรมดาฝึกเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3 โดยให้เด็กใช้นิ้วชี้เปิดหน้าหนังสือตรงมุมบนด้านขวา ค่อย ๆ เลื่อนนิ้วมาตรงกลาง แล้วเปิดหน้าหนังสือทั้งแผ่น 5. ผู้ฝึกชี้ชวนให้เด็กดูภาพในหนังสือพร้อม เล่าเรื่องเพื่อให้เด็กสนใจและอยากเปิดหนังสือหน้าต่อไปดู

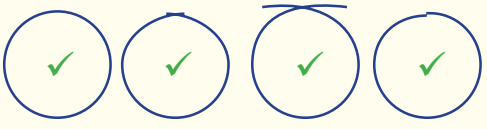
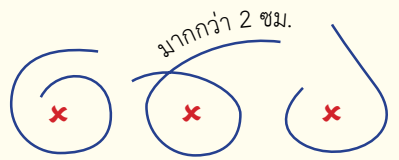
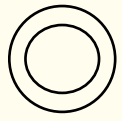
ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
13	24	<p>แก้ปัญหาง่าย ๆ โดยการใช้เครื่องมือ</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่อกลวงใสขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 ซม. ยาว 15 ซม. ที่มีปลายทั้ง 2 ข้างเปิด 2. แท่งไม้ 3. ลูกบอลไหมพรม <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินวางท่อที่มีลูกบอลไหมพรมอยู่ตรงกลาง และแท่งไม้ไว้ตรงหน้าเด็ก 2. ผู้ประเมินชี้ให้เด็กดูลูกบอลไหมพรม พร้อมบอกเด็กว่า “เอาลูกบอลไหมพรมออกมา” <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กสามารถใช้แท่งไม้ดันเพื่อเอาลูกบอลไหมพรมออกมา (ในกระบวนการประเมินห้ามแสดงตัวอย่างให้เด็กเห็น)</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่อกลวงใสขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 ซม. ยาว 15 ซม. ที่มีปลายทั้ง 2 ข้างเปิด 2. แท่งไม้หรือตะเกียบ 3. ขອງชิ้นเล็ก ๆ นิ่ม ๆ ที่ใส่ท่อได้พอดี หรือไหมพรมที่ใส่ท่อได้พอดี <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกใส่ของชิ้นเล็ก ๆ นิ่ม ๆ หรือไหมพรมที่ใส่ท่อได้พอดีไว้ในท่อโดยให้เด็กมองเห็น พร้อมทั้งวางแท่งไม้หรือตะเกียบไว้บนโต๊ะตรงหน้าเด็ก บอกเด็กว่า “เราจะเอาของออกมาจากท่อโดยใช้แท่งไม้หรือตะเกียบอันนี้นะ” 2. ผู้ฝึกหยิบแท่งไม้หรือตะเกียบมาแหงลงไปในท่อเพื่อเขี่ยหรือแทงของออกมาจากท่อให้เด็กดู 3. ผู้ฝึกใส่ของไว้ในท่อเหมือนเดิม พร้อมยื่นท่อที่มีของอยู่ข้างในให้เด็ก บอกเด็กให้เอาของออกมาจากท่อ ถ้าเด็กใช้นิ้วแหงเข้าไปในท่อหรือจับท่อกระแทกกับโต๊ะ ผู้ฝึกบอกเด็กว่า “ยังเอาออกมาไม่ได้ ต้องทำอะไร” พร้อมบอกเด็กว่า “เรามีแท่งไม้หรือตะเกียบนะ” 4. ผู้ฝึกบอกให้เด็กหยิบแท่งไม้หรือตะเกียบมาแหงเข้าไปในท่อเพื่อเขี่ยหรือแทงของออกมาจากท่อ ถ้าเด็กทำไม่ได้จับมือเด็กทำและทำให้เด็กดูอีกครั้ง(ทำเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3 พร้อมทั้งบอกเด็กว่าให้ใช้แท่งไม้ หรือตะเกียบแหง

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
				เข้าไปในท่อแล้วเขี่ยหรือแทงของออกมาจากท่อ ทำเช่นนี้จนเด็กแก้ปัญหาด้วยการหยิบแทงไม้หรือตะเกียบมาเขี่ยหรือแทงเพื่อเอาของออกมาจากท่อได้เอง จึงลดการให้ความช่วยเหลือลงตามลำดับ กิจกรรมเสริม ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง เปิดโอกาสเด็กทดลองแก้ปัญหาในสถานการณ์อื่นๆ เช่น ใช้ไม้เขี่ยสิ่งของที่อยู่ที่ใต้เตียง ยึบบนเก้าอี้ต่อขาเพื่อหยิบของบนหลังตู้ เป็นต้น
14	30	ต่อก้อนไม้สีเหลี่ยมลูกบาศก์เป็นท่อนสูงได้ 8 ก้อน 	อุปกรณ์ ก้อนไม้สีเหลี่ยมลูกบาศก์ ขนาด 2.5 ซม. จำนวน 8 ก้อน ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินต่อก้อนไม้ 8 ก้อน ให้เด็กดู แล้วรื้อแบบออก 2. ผู้ประเมินส่งก้อนไม้ 8 ก้อน ให้เด็กทำตาม เกณฑ์ผ่าน เด็กต่อก้อนไม้เป็นท่อนสูงโดยไม้ล้มจำนวน 8 ก้อน	อุปกรณ์ ก้อนไม้สีเหลี่ยมลูกบาศก์ขนาด 2.5 ซม. จำนวน 8 ก้อน แนวทาง 1. ผู้ฝึกวางก้อนไม้สีเหลี่ยมลูกบาศก์ ไว้ตรงหน้าเด็ก 2. ผู้ฝึกต่อก้อนไม้ 8 ก้อน เป็นท่อนสูงให้เด็กดู จากนั้นรื้อแบบ 3. ผู้ฝึกให้เด็กต่อก้อนไม้เป็นท่อนสูงโดยฝึกต่อเนื่องจากการต่อก้อนไม้ 2 ก้อน (ในช่วงอายุ 15 เดือน) โดยจับที่ข้อมือเด็ก และบอกเด็กว่า“ วาง” เมื่อเด็กทำได้ค่อย ๆ เพิ่มเป็น 3 5 6 7 และ 8 ก้อนตามลำดับ โดยบอกให้เด็กวางก้อนไม้เบาๆ ทีละก้อน 4. ผู้ฝึกบอกให้เด็กหยิบก้อนไม้ที่ละก้อน เพื่อไม่ให้เด็กผลักก้อนไม้ที่ต่อเป็นท่อนสูงล้ม 5. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้ใช้อุปกรณ์อื่นๆ ทำแทนก้อนไม้ เช่น กล่องไม้ขีดไฟ กล่องสบู่

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
15	30	<p>เลียนแบบลากเส้นเป็นวงๆต่อเนื่องกันได้</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สีเทียน หรือดินสอ 2. กระดาษ <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินวาดรูปเป็นวงๆต่อเนื่อง บนกระดาษ ให้เด็กดูพร้อมกับพูดว่า “ลากเส้นเป็นวง” 2. ผู้ประเมินส่งสีเทียนหรือดินสอให้เด็ก แล้วบอกให้เด็กทำตาม <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กสามารถลากเส้นเป็นวงต่อเนื่องกันได้ 2 ใน 3 ครั้ง</p> <p>รูปตัวอย่างเกณฑ์ผ่าน</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สีเทียนหรือดินสอ 2. กระดาษ <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกใช้นิ้วชี้วาดรูปเป็นวง ๆ บนโต๊ะ หรือในอากาศ พร้อมทั้งชวน และจับมือเด็กให้ใช้นิ้วชี้วาดรูปเป็นวงๆบนโต๊ะ หรือในอากาศด้วยกัน 2. ผู้ฝึกใช้สีเทียนหรือดินสอวาดรูปเป็นวง ๆ บนกระดาษให้เด็กดู สมมติเป็นรูปต่าง ๆ เช่น อมยิ้ม ก้นหอย เป็นต้น 3. ผู้ฝึกส่งสีเทียนหรือดินสอให้เด็ก พร้อมทั้งเรียกชื่อเด็กบอกให้เด็กวาดรูปวงๆ เลียนแบบผู้ฝึก ถ้าเด็กวาดไม่ได้ช่วยจับมือทำแล้วค่อยๆ ลดการช่วยเหลือลง จนกว่าเด็กจะเลียนแบบวาดได้เอง <p>กิจกรรมเสริม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกให้เด็กใช้นิ้วจุ่มสีน้ำหรือแปรงเปียกผสมสี ลากเป็นวง ๆ บนกระดาษ หรือบนพื้น 2. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกเด็กเช่นเดียวกันนี้ที่บ้าน

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
16	36	จับคู่รูปภาพที่มี 4 ตัวเลือกได้ 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> แผ่นภาพที่มีรูปภาพแตกต่างกัน 4 ภาพ รวมอยู่ในแผ่นเดียวกัน จำนวน 1 แผ่น แผ่นภาพเดี่ยวที่แต่ละภาพ เหมือนข้อ 1 จำนวน 4 ภาพ <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินวางกระดาษที่มีรูปภาพ แตกต่างกัน 4 ภาพ รวมอยู่ในแผ่นเดียวกันไว้บนโต๊ะ ผู้ประเมินจับคู่ภาพที่เหมือนกันให้เด็กดู 1 ภาพโดยบอกว่า “วางรูป (...) ไว้กับรูป (...)” แล้วหยิบออก ผู้ประเมินส่งภาพให้เด็กจับคู่ที่ละภาพจนครบทั้ง 4 ภาพ โดยให้หยิบภาพออกทุกครั้งหลังจากเด็กวางรูปภาพบนแผ่นภาพ ทำข้อ 3 ซ้ำอีกครั้ง <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กจับคู่รูปภาพได้ถูกต้องจำนวน 7 ใน 8 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> แผ่นภาพที่มีรูปภาพแตกต่างกัน 4 ภาพรวมอยู่ในแผ่นเดียวกัน จำนวน 1 แผ่น แผ่นภาพเดี่ยวที่แต่ละภาพเหมือนข้อ 1 จำนวน 4 ภาพ <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกบอกให้เด็กสังเกตรูปภาพที่เหมือนกันแต่ละรูป ผู้ฝึกจับคู่ภาพที่เหมือนกันให้เด็กดูที่ละภาพจนครบ 4 ภาพ ผู้ฝึกส่งภาพเดี่ยวให้เด็กจับคู่ที่ละภาพ ถ้าเด็กวางไม่ถูกต้องให้ผู้ฝึกบอกว่า “รูปที่ถือเป็นรูป (...)” และ “รูป (...) อยู่ที่นี่” พร้อมชี้รูปที่เหมือนกันให้เด็กดู เพื่อให้เด็กวางใหม่อีกครั้ง ถ้าเด็กยังวางไม่ได้ ให้ผู้ฝึกจับมือเด็กชี้ภาพที่ถูกต้อง แล้วให้เด็กนำภาพที่เหมือนกันวางไว้ด้วยกัน เมื่อเด็กทำได้แล้วค่อย ๆ เพิ่มจำนวนภาพเป็น 2 3 และ 4 ภาพ ตามลำดับ จนเด็กทำได้คล่องทั้ง 4 ภาพ ผู้ฝึกเปลี่ยนอุปกรณ์เป็นภาพอื่นๆ ตามต้องการ โดยใช้วิธีฝึกเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
17	36	<p>ร้อยลูกปัด ขนาดเล็กได้ 4 เม็ด</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ลูกปัดขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 ซม. มีรูร้อยขนาด 0.2 ซม. จำนวน 5 เม็ด เชือกที่มีปลายข้างหนึ่งแข็ง ปลายอีกข้างมีลูกปัดผูกติดอยู่ <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินร้อยลูกปัดให้เด็กดู 1 เม็ด ผู้ประเมินให้เด็กร้อยลูกปัดโดยส่งเชือก และลูกปัดให้เด็กทีละเม็ดจนครบ 4 เม็ด <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กร้อยลูกปัดได้ 4 เม็ด</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ลูกปัดขนาดต่างๆ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ลูกปัดขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง 1 ซม. ที่มีรูร้อยขนาด 0.2 ซม. จำนวน 5 เม็ด - ลูกปัดขนาดกลาง เส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม. มีรูร้อยขนาด 0.5 ซม. จำนวน 5 เม็ด - ลูกปัดขนาดใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลาง 3 ซม. มีรูร้อยขนาด 1 ซม. จำนวน 5 เม็ด อุปกรณ์สำหรับร้อยลูกปัด ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ไม้เล็กๆ หรือลวดที่ร้อยเชือกยาว 6 ซม. สำหรับร้อยลูกปัดขนาดใหญ่ - เชือกที่มีปลายข้างหนึ่งแข็ง และปลายอีกข้างมีลูกปัดผูกติดอยู่ โดยมีขนาดพอเหมาะกับลูกปัดแต่ละขนาด สำหรับร้อยลูกปัดขนาดกลางและขนาดเล็ก <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ให้เด็กรู้จัก ผู้ฝึกร้อยลูกปัดขนาดต่างๆ ให้เด็กดู อย่างละ 1-2 เม็ด ผู้ฝึกส่งลูกปัด และอุปกรณ์สำหรับร้อยลูกปัดให้เด็ก โดยเริ่มจากยาว 6 ซม. โดยให้เด็กร้อยทีละเม็ดจนครบ 5 เม็ด ถ้าเด็กทำไม่ได้ให้ผู้ฝึกจับมือเด็กทำ พร้อมทั้งบอกให้เด็กมองขณะร้อย และค่อยๆ ลดการช่วยเหลือลงเมื่อเด็กทำได้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ลูกปัดขนาดใหญ่ และไม้เล็กๆหรือลวดที่ร้อยเชือก 3.2 เมื่อเด็กร้อยลูกปัดขนาดใหญ่ได้คล้อง แล้วจึงเปลี่ยนเป็นลูกปัดขนาดกลาง และเชือกที่มีปลายข้างหนึ่งแข็งและปลายอีกข้างมีลูกปัดผูกติดอยู่ ฝึกให้เด็กทำด้วยวิธีเดิมจนคล้อง จึงเปลี่ยนเป็นลูกปัดขนาดเล็ก <p>กิจกรรมเสริม</p> <p>ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้จัดกิจกรรมเสริมที่บ้าน โดยให้เด็กร้อยกระดุม หลอดด้าย กระดาษแข็งเจาะรู หลอดกาแฟที่ตัดเป็นท่อนๆ เป็นสายสร้อย</p>

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
18	42	ลอก/เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> สีเทียนหรือดินสอ กระดาษ <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินวาดรูปร่างกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 ซม. โดยไม่ให้เด็กเห็น เรียกชื่อเด็กให้เด็กดูภาพรูปร่างกลม ผู้ประเมินส่งกระดาษและสีเทียนให้เด็กพร้อมบอกให้เด็กวาดรูปตามแบบ <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กสามารถวาดรูปร่างกลมโดยไม่มีเหลี่ยมไม่เว้า และเส้นที่มาเชื่อมต่อซ้อนกันไม่เกิน 2 ซม. ได้ 2 ใน 3 ครั้ง</p> <p>รูปตัวอย่างเกณฑ์ผ่าน</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ภาพรูปร่างกลม สีเทียน ดินสอ กระดาษ <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกวาดรูปร่างกลมบนกระดาษให้เด็กดู จับนิ้วเด็กลากตามรูปร่างกลม ส่งดินสอ/สีเทียนให้เด็กวาดรูปร่างกลมที่บรอยรูปร่างของผู้ฝึก ผู้ฝึกวาดรูปร่างกลม 2 วงซ้อนกัน ดังภาพ บอกเด็กให้ใช้นิ้วมือลากตามรูปร่างกลม ส่งดินสอ/สีเทียนให้เด็กวาดรูปร่างกลมให้เส้นอยู่ระหว่างวงกลมทั้ง 2 วง ผู้ฝึกทำเส้นประเป็นรูปร่างกลมแล้วให้เด็กลากเส้นตามรอยประ ถ้าเด็กทำไม่ได้จับมือเด็กทำ เมื่อเด็กทำได้คล้องให้เพิ่มระยะห่างของเส้นประ ผู้ฝึกวาดรูปครึ่งวงกลม ส่งดินสอ / สีเทียนให้เด็กวาดรูปร่างกลมต่อจนเสร็จ ถ้าเด็กลากเส้นวนไม่หยุด ผู้ฝึกช่วยเหลือโดยบอกให้หยุด หรือผู้ฝึกยกมือเด็กขึ้น ให้พ้นจากกระดาษเพื่อให้เด็กเข้าใจคำว่าหยุด ผู้ฝึกกำหนดจุดบนกระดาษ ส่งดินสอ/สีเทียนให้เด็ก บอกเด็กวาดรูปร่างกลมโดยให้เริ่มต้นจากจุดเริ่มต้นแล้ววนกลับมาสิ้นสุดที่จุดกำหนดเดิม ผู้ฝึกวาดรูปร่างกลมบนกระดาษ ส่งดินสอ/สีเทียนให้เด็กวาดรูปร่างกลมเลียนแบบผู้ฝึก ผู้ฝึกส่งกระดาษที่วาดรูปร่างกลมไว้แล้วให้เด็กดูแล้วบอกให้เด็กวาดรูปร่างกลมตามแบบ

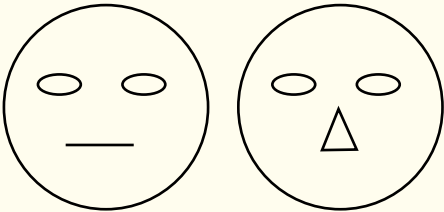

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
19	42	แยกรูปทรงเรขาคณิตได้ 3 แบบ 	<p>อุปกรณ์</p> รูปทรงเรขาคณิต วงกลม สีเหลี่ยมและสามเหลี่ยม อย่างละ 3 ชิ้น โดยมีสีเหมือนกันทั้งหมด และ ขนาดต่างกัน <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินวางรูปทรงเรขาคณิต ทั้ง 9 ชิ้นไว้ตรงหน้าเด็ก 2. ผู้ประเมินแสดงวิธีแยกรูปทรงให้เด็กดู แล้วพูดว่า “ครูจะวางวงกลมไว้ที่เดียวกัน สีเหลี่ยมและสามเหลี่ยมไว้ที่เดียวกัน” 3. ยื่นรูปทรงทั้งหมดให้เด็กและบอกเด็กว่า “ลองทำเหมือนครูซิ” <p>เกณฑ์ผ่าน</p> เด็กแยกรูปทรงเรขาคณิตได้ถูกต้องทั้ง 9 ชิ้น	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จานสีขาว 3 ใบ 2. รูปทรงเรขาคณิต วงกลม สามเหลี่ยม และสีเหลี่ยมอย่างละ 3 ชิ้น แต่ละรูปทรงมีสีเดียวกันทั้งหมด <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกแนะนำให้เด็กรู้จักรูปทรงเรขาคณิต ทั้ง 3 ชนิด พร้อมทั้งให้เด็กใช้มือสัมผัสตามขอบของรูปทรงแต่ละแบบ และเรียกชื่อตามผู้ฝึก 2. ผู้ฝึกเริ่มสอนจับคู่รูปทรงเรขาคณิตที่เหมือนกันก่อน โดยจับคู่รูปทรงที่เหมือนกันให้เด็กดูที่ละรูปทรงจนครบ 3. ผู้ฝึกส่งรูปทรงเรขาคณิตให้เด็กจับคู่ที่ละรูปทรง ถ้าเด็กวางไม่ถูกต้อง ให้ผู้ฝึกบอกว่า “รูปทรงที่ถือเป็นรูป (...)” และ “รูปทรง (...) อยู่ที่นี่” พร้อมชี้รูปทรงที่เหมือนกันให้เด็กดู พร้อมทั้งให้เด็กวางใหม่อีกครั้ง ถ้ายังวางไม่ได้ให้จับมือเด็กชี้รูปทรงที่ถูกต้อง แล้วให้เด็กนำรูปทรงที่เหมือนกันวางไว้ด้วยกันแล้วค่อยๆ เพิ่มจำนวนรูปทรงเป็น 2 และ 3 รูปทรงตามลำดับ จนเด็กทำได้คล่องทั้ง 3 รูปทรง 4. ผู้ฝึกวางรูปทรงเรขาคณิตทั้ง 3 แบบคละกันไว้บนโต๊ะตรงหน้าเด็ก แยกรูปทรงทั้ง 3 แบบให้เด็กดู จากนั้นเอาออกจากจานวางคละกันใหม่ บอกเด็กให้ทำตาม โดยผู้ฝึกให้ความช่วยเหลือเด็กทั้งคำพูด และจับมือทำ ค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือลงจนเด็กทำได้เอง 5. เมื่อเด็กทำได้คล่องแล้ว ผู้ฝึกเพิ่มความยากโดยใช้รูปทรงเรขาคณิตคละสีต่างกัน เช่น รูปวงกลมสีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน รูปสีเหลี่ยมสีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน และรูปสามเหลี่ยมสีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน เพื่อให้เด็กแยกโดยดูจากรูปทรงไม่ใช่ดูจากสี โดยใช้อุปกรณ์ในบ้านที่มีรูปทรง ขนาด และสีต่างกัน

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
20	48	<p>ตัดกระดาษรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 10 ซม. ออกเป็น 2 ชิ้นได้</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> กรรไกรปลายมนสำหรับเด็ก กระดาษสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 10 ซม. <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินแสดงวิธีตัดกระดาษรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ออกจากกันเป็น 2 ชิ้น ให้เด็กดู โดยตัดจากด้านหนึ่งไปยังอีกด้านหนึ่งที่อยู่ตรงข้าม ผู้ประเมินยื่นกรรไกรและกระดาษให้เด็ก และบอกเด็กตัดกระดาษให้ขาดเป็น 2 ชิ้น ประเมิน 3 ครั้ง <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กใช้กรรไกรตัดกระดาษขนาด 10 ซม. ขาดเป็น 2 ชิ้น ได้ 2 ใน 3 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> กรรไกรปลายมนสำหรับเด็ก กระดาษสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 10 ซม. กระดาษสีสันสวยงาม <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกฝึกให้เด็กบีบลูกบอลยางด้วยนิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ และนิ้วกลาง หรือให้เด็กฝึกกางนิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ และนิ้วกลางเป็นจิ้งหะ จากนั้นให้ฝึกกางหุบกรรไกร ผู้ฝึกใช้กระดาษที่ทรงรูปอยู่ได้และตัดง่าย เช่น กระดาษวาดเขียน กระดาษสีสันสวยงาม แล้วสอดกระดาษระหว่างคมกรรไกร และพูดว่า “ตัด” ถ้าเด็กทำไม่ได้จับมือเด็กทำ <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกอยู่ด้านหลังของเด็ก ช่วยกางนิ้วมือเด็กแล้วจับนิ้วสอดเข้าในหุกรรไกร ผู้ฝึกจับกระดาษให้เด็กช่วยเหลือเด็กให้จับกรรไกรให้ถูกตำแหน่ง โดยช่วยจับที่ข้อมือเด็ก เมื่อเด็กทำได้ผู้ฝึกลดการช่วยเหลือลง โดยให้เด็กตัดกระดาษด้วยกรรไกร และถือกระดาษเองด้วยมืออีกข้างหนึ่ง ในระยะแรก ถ้าเด็กยังจับกระดาษเองไม่อยู่ ผู้ฝึกช่วยประคองมือเด็กให้จับกระดาษ ผู้ฝึกเพิ่มความยากด้วยการให้เด็กตัดกระดาษเป็นรูปทรงต่าง ๆ และ ให้เด็กตัดกระดาษให้มีความยาวเพิ่มขึ้น เป็น 2 3 4 5... และ 9 ซม.ตามลำดับ

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
21	48	<p>วางก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ 5 ก้อน ที่มีขนาดต่างกันเรียงตามลำดับ</p> 	<p>อุปกรณ์ ก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ 5 ก้อน ที่มีขนาดต่างกัน</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินวางก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ 5 ก้อน ขนาดต่างกันตรงหน้าเด็กและบอกให้เด็กว่า “วางก้อนไม้จากก้อนใหญ่ไปหาก้อนเล็กนะคะ”</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถวางก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์เรียงตามลำดับขนาดได้เอง หมายเหตุ สามารถเรียงแนวตั้งหรือแนวนอนก็ได้</p>	<p>อุปกรณ์ ก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ 5 ก้อน ที่มีขนาดต่างกัน</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกวางก้อนไม้ 2 ก้อน ที่มีขนาดเล็กและใหญ่ต่างกัน 2. ผู้ฝึกพูดอธิบาย และเน้นคำว่า “ใหญ่” และ “เล็ก” เช่น “(...) อันนี้ใหญ่ และ (...) อันนี้เล็ก” พร้อมทั้งชี้ให้เด็กดู 3. ผู้ฝึกบอกเด็ก “หยิบ(...)อันใหญ่” ถ้าเด็กหยิบไม่ได้ จับมือเด็กหยิบ และพูดซ้ำว่า “(...)อันใหญ่” จากนั้นวางลงสลับที่ แล้วสั่งให้เด็กหยิบอีกครั้งว่า “หยิบ(...)อันใหญ่” ทำบ่อย ๆ จนเด็กสามารถหยิบได้ถูกต้อง 4. ผู้ฝึก สอนเหมือนข้อ 2 แต่เปลี่ยนเป็น “หยิบ(...)อันเล็ก” 5. ผู้ฝึกวางก้อนไม้ไว้คละกันตรงหน้าเด็ก และต่อก้อนไม้เรียงตามขนาดให้เด็กดู 6. ผู้ฝึกจับมือเด็กและบอกให้เด็กเลือกก้อนไม้ก้อนใหญ่ที่สุดออกมาวาง อีกด้านหนึ่ง จากนั้นให้เด็กเลือกก้อนไม้ก้อนที่ใหญ่ที่สุดที่เหลือออกมาอีก และนำไปวางเรียงไว้อีกตามลำดับจากใหญ่ไปเล็กจนครบทั้ง 5 ก้อน 7. ผู้ฝึกลดความช่วยเหลือลง เป็นออกคำสั่งให้เด็กเลือกก้อนไม้ก้อนใหญ่ที่สุดออกมา วางอีกด้านหนึ่ง จากนั้นให้เด็กเลือกก้อนไม้ก้อนที่ใหญ่ที่สุด จากที่เหลือออกมาอีก และนำไปวางเรียงไว้ อีกตามลำดับจากใหญ่ไปเล็กจนครบทั้ง 5 ก้อน จนเด็กสามารถทำได้เอง 8. ขณะเล่นหรือทำกิจกรรมในบ้านอาจใช้ของใช้ในบ้าน เช่น ถ้วยตวงที่มีขนาดต่าง ๆ กัน 5 ขนาด

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
22	54	ประกอบชิ้นส่วนของรูปภาพที่ตัดออกเป็นส่วนๆ 8 ชิ้นได้ 	<p>อุปกรณ์ รูปภาพที่มีชิ้นส่วนต่อกัน 8 ชิ้น</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินวางรูปภาพที่ต่อแล้วไว้ตรงหน้าเด็กแล้วพูดกับเด็กว่า “หนูดูรูปภาพนี้” 2. ผู้ประเมินนำชิ้นส่วนรูปภาพวางคละกันแล้วบอกกับเด็กว่า “ต่อให้เป็นรูปภาพนะคะ” <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กประกอบชิ้นส่วนรูปภาพได้ถูกต้องทั้งหมด 8 ชิ้น</p>	<p>อุปกรณ์ รูปปริศนาที่มีชิ้นส่วนต่อกัน 3 4 6 7 และ 8 ชิ้น</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกใช้รูปปริศนาที่ตัดออกเป็นชิ้นๆ 3 ชิ้น ถอดชิ้นที่ไม่วางติดกันออก 3 ชิ้น เช่น รูปคน เอาหน้า แขน และขาออก 2. ผู้ฝึกใส่ชิ้นส่วนคืนกลับไปในรูปแบบ 1 ชิ้น โดยเลือกส่วนที่เป็นหน้าก่อน พร้อมบอกเด็กว่าหน้าคือส่วนที่สำคัญที่สุด จากนั้นใส่ 2 ส่วนที่เหลือให้เด็กดูแล้วเอาออก จากนั้นบอกให้เด็กทำ 3. ผู้ฝึกให้เด็กเลือกชิ้นส่วนที่สำคัญที่สุดก่อน เช่น ในรูปสิ่งมีชีวิตส่วนสำคัญที่สุด คือ หน้า บอกเด็กให้ใส่ ถ้าใส่ไม่ตรงช่องให้ถามว่า ต้องทำอะไร พร้อมบอกเอาออกก่อนแล้วหาใหม่ หรือถ้าใส่ได้แต่ไม่ถูกทิศทางหรือไม่พอดีให้บอกให้หมุนไปอีกทางหรือขยับอีกนิด 4. ผู้ฝึกบอกเด็กให้มองหาชิ้นที่ง่ายกว่าก่อน เก็บชิ้นที่ยากไว้ทีหลัง 5. ผู้ฝึกให้เด็กลองใส่หลายๆ ครั้ง และใช้รูปปริศนาแบบต่าง ๆ จนเด็กทำได้คล่อง 6. ผู้ฝึกค่อย ๆ เพิ่มจำนวนชิ้น รูปปริศนาจาก 3 ชิ้น เป็น 4 5 6 7 และ 8 ชิ้น ตามลำดับ จนเด็กทำได้คล่อง 7. ผู้ฝึกกำหนดเวลาในการทำสำหรับรูปที่เด็กเคยทำได้

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
23	54	<p>วาดรูปคนที่มีส่วนของร่างกายได้อย่างน้อย 3 ส่วน</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สีเทียนหรือดินสอ 2. กระดาษ <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินวางกระดาษบนโต๊ะ 2. ผู้ประเมินส่งสีเทียนหรือดินสอให้เด็ก พร้อมบอกให้เด็กวาดรูปคน <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กวาดรูปคนที่มีส่วนของร่างกายอย่างน้อย 3 ส่วน ดังรูปภาพตัวอย่าง (อวัยวะที่มี 2 ข้างให้นับเป็น 1 ส่วน เช่น ตา 2 ข้าง หรือ ขา 2 ข้าง ให้นับเป็น 1 ส่วน)</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สีเทียนหรือดินสอ 2. กระดาษ <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกให้เด็กดูรูปใบหน้าคน และเริ่มวาดรูปคนง่าย ๆ ให้เด็กดู และผู้ฝึกบอกให้เด็กบอกส่วนประกอบของรูปภาพใบหน้าคน 2. ผู้ฝึกให้เด็กวาดรูปง่าย ๆ ที่เด็กชอบ เช่น รูปรถ รูปบ้าน หรือรูปคน เป็นต้น โดยที่ภาพไม่จำเป็นต้องเหมือนจริง และผู้ฝึกชวนเด็กพูดคุยเกี่ยวกับภาพ โดยถามว่า “นี่รูปอะไร” หรือให้เด็กบอกส่วนประกอบของภาพว่ามีอะไรบ้าง 3. ผู้ฝึกวาดรูปคนให้เด็กดู โดยขณะวาดพยายามให้เด็กสนใจสิ่งที่ผู้ฝึกวาด พร้อมทั้งบอกว่า “นี่คือใบหน้า มีตา 2 ข้าง และปาก” 4. ผู้ฝึกวาดรูปหน้าที่มีบางส่วนของขาดหายไป บอกให้เด็กเติมส่วนประกอบ ที่ขาดหายไป เพื่อให้เด็กรู้จักตำแหน่งของอวัยวะบนใบหน้า ดังตัวอย่าง 5. ผู้ฝึกบอกให้เด็กวาดรูปคนด้วยตัวเอง ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 5.1 วาดรูปวงกลมใหญ่เป็นใบหน้า 5.2 วาดรูปวงกลมเล็ก ๆ 2 วงในวงกลมใหญ่ เป็นตา 2 ข้าง 5.3 วาดรูปสามเหลี่ยมไว้ตรงกลางใบหน้าถัดลงมาระหว่างตาทั้ง 2 ข้างเป็นจมูก 5.4 ลากเส้นแนวนอนข้างใต้จมูกเป็นปาก 5.5 เมื่อเด็กวาดรูปหน้าได้แล้ว ผู้ฝึกบอกให้เด็กวาดส่วนอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น แขน ขา ตามลำดับ

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
24	60	<p>ชิ้นส่วนที่หายไปในภาพ</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <p>รูปภาพ 3 รูป เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - รูปคนที่มีขา 1 ข้าง - รูปรถจักรยานมีล้อ 1 ล้อ - รูปแมวที่มีหู 1 หู <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินให้เด็กดูภาพทีละภาพ 2. ผู้ประเมินถามเด็กว่า “ส่วนไหนในภาพที่หายไป” 3. ผู้ประเมินทำเช่นนี้จนครบทั้ง 3 ภาพ <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กบอกหรือชี้ส่วนที่หายไปในภาพได้ 2 ใน 3 ภาพ</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <p>รูปภาพที่มีส่วนประกอบที่ขาดหายไป เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - รูปคนที่มีขา 1 ข้าง - รถไม่มีล้อ - แมวที่มีหู 1 หู - รถจักรยานมีล้อ 1 ล้อ - กรรไกรที่มีด้าม 1 ด้าม <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกให้เด็กดูรูปภาพที่มีส่วนประกอบบางส่วนขาดหายไป เปรียบเทียบกับรูปภาพที่มีส่วนประกอบครบ 2. ผู้ฝึกบอกให้เด็กค้นหาส่วนประกอบส่วนที่หายไป ถ้าเด็กบอกไม่ได้ ให้ผู้ฝึกชี้บอกถึงส่วนที่หายไปว่า “ดูซิ รูปนี้มีตาไหม ส่วนไหนหายไป” 3. ผู้ฝึกให้เด็กฝึกกับภาพอื่น ๆ ที่สังเกตส่วนที่หายไปได้อย่างชัดเจน เช่น บ้านไม่มีหลังคา ม้าไม่มีขา ข้างไม่มีหาง โดยทำเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 1 และ 2

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
25	60	<p>จับดินสอได้ถูกต้องและเขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ดินสอหรือสีเทียน 2. กระดาษ <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินวาดรูปสามเหลี่ยมขนาด 4x4 ซม. โดยไม่ให้เด็กเห็น แล้วยื่นรูปสามเหลี่ยมให้เด็กดู และบอกเด็กให้วาดรูปสามเหลี่ยมตามแบบ 2. สังเกตการจับดินสอ ขณะเด็กกำลังเขียนหนังสือ <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กสามารถวาดรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ โดยจับดินสอสูงกว่าจากปลายดินสอประมาณ 1-2 ซม. และดินสออยู่ระหว่าง นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ และนิ้วกลาง</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ดินสอหรือสีเทียน 2. กระดาษ 3. กระดาษที่มีรูปวาดสามเหลี่ยมขนาด 4x4 ซม. <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจับดินสอ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ผู้ฝึกจับดินสอให้เด็กดู บอกให้เด็กทำตาม ถ้าเด็กทำไม่ได้ จับมือเด็กให้จับ ดินสอ โดยใช้ปลายนิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ และนิ้วกลาง 2. การเขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ผู้ฝึกวาดรูปสามเหลี่ยมบนกระดาษให้เด็กดู จับนิ้วเด็ก ลากตามรูปสามเหลี่ยม ส่งดินสอ / สีเทียน ให้เด็ก แล้วให้เด็ก วาดรูปสามเหลี่ยมที่บอกรูปสามเหลี่ยมของผู้ฝึก 2.2 ผู้ฝึกวาดรูปสามเหลี่ยม 2 รูปซ้อนกัน ดังภาพ บอกเด็ก ให้ใช้นิ้วมือลากตามรูปสามเหลี่ยม ส่งดินสอ/ สีเทียนให้เด็กวาดรูปสามเหลี่ยมให้เส้นอยู่ ระหว่างสามเหลี่ยมทั้ง 2 รูป 2.3 ผู้ฝึกทำเส้นประเป็นรูปสามเหลี่ยมแล้วให้เด็กลากเส้น ตามรอยประ ถ้าเด็กทำไม่ได้จับมือเด็กทำเมื่อเด็กทำได้คล่องให้ เพิ่มระยะห่างของเส้นประ 2.4 ผู้ฝึกเขียนเพียงบางส่วนให้ดังภาพ แล้วให้เด็กลากเส้น เขียนเติมภาพให้เป็นรูปสามเหลี่ยม

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
26	66	ประกอบชิ้นส่วนของรูปภาพที่ตัดออกเป็น ส่วน ๆ 10 ชิ้น ได้เสร็จภายใน 3 นาที 	อุปกรณ์ 1. รูปภาพที่ตัดออกเป็นส่วน ๆ 10 ชิ้น ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินวางรูปภาพที่ต่อแล้วไว้ตรงหน้า เด็กแล้วพูดกับเด็กว่า “หนูดูรูปภาพนี้” 2. ผู้ประเมินช่วยเด็กเอาชิ้นส่วนต่าง ๆ ของ รูปภาพออกและบอกให้เด็กประกอบเข้าไปใหม่ 3. ผู้ประเมินเริ่มจับเวลา เมื่อเด็กหยิบรูปภาพ ตัดต่อเป็นชิ้นแรก เกณฑ์ผ่าน เด็กประกอบรูปภาพ ได้ครบ 10 ชิ้น ภายใน 3 นาที	อุปกรณ์ 1. รูปปริศนาที่มีชิ้นส่วนต่อกัน 8 และ 10 ชิ้น แนวทาง 1. ผู้ฝึกใช้รูปปริศนาที่ตัดออกเป็นชิ้น ๆ 8 ชิ้น 2. ผู้ฝึกใส่ชิ้นส่วนคืนกลับไปนรูบ 1 ชิ้น จากนั้นใส่ส่วนที่เหลือ ให้เด็กดู แล้วเอาออก แล้วบอกให้เด็กทำ 3. ถ้าเด็กทำไม่ได้ ผู้ฝึกช่วยแนะนำบอกให้เด็กเลือกจนครบ 8 ชิ้น 4. ผู้ฝึกให้เด็กลองใส่ประกอบภาพหลายๆ ครั้ง และใช้รูป ปริศนาแบบต่าง ๆ จนเด็กทำได้คล่อง 5. ผู้ฝึกค่อย ๆ เพิ่มจำนวนชิ้นปริศนาจาก 8 ชิ้น เป็น 9 และ 10 ชิ้น ตามลำดับ จนเด็กทำได้คล่อง 6. ผู้ฝึกกำหนดเวลาในการทำสำหรับรูปที่เด็กเคยทำได้

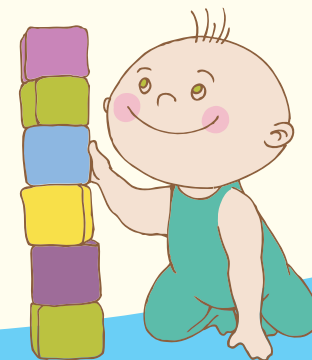
ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
27	66	วาดรูปคนโดยมีส่วนประกอบของร่างกาย ได้อย่างน้อย 6 ส่วน 	อุปกรณ์ 1. สีเทียนหรือดินสอ 2. กระดาษ ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินวางกระดาษบนโต๊ะ ส่งดินสอ หรือ สีเทียนให้เด็ก และบอกให้วาดรูปคน เกณฑ์ผ่าน เด็กวาดรูปคนโดยมีศีรษะ แขน ขา และ ส่วนของหน้า รวม 6 ส่วน (อวัยวะที่มี 2 ข้างให้ นับเป็น 1 ส่วน เช่น ตา 2 ข้าง หรือ ขา 2 ข้าง ให้นับเป็น 1 ส่วน)	อุปกรณ์ 1. สีเทียนหรือดินสอ 2. กระดาษ แนวทาง 1. ผู้ฝึกเริ่มจากการวาดรูปคนง่ายๆ ให้เด็กดู และบอกให้เด็ก บอกส่วนประกอบของรูปภาพ 2. ผู้ฝึกให้เด็กวาดรูปคนง่าย ๆ ที่เด็กชอบ โดยที่ภาพไม่จำเป็นต้อง เหมือนจริง และผู้ฝึกชวนเด็กพูดคุยเกี่ยวกับภาพ โดยถามว่า “นี่รูปใคร” หรือให้เด็กบอกส่วนประกอบของภาพว่ามีอะไรบ้าง 3. ผู้ฝึกบอกให้เด็กวาดรูปคนด้วยตัวเอง ดังนี้ 3.1 วาดรูปวงกลมใหญ่เป็นใบหน้า 3.2 วาดรูปวงกลมเล็ก ๆ 2 วง ในวงกลมใหญ่ เป็นตา 2 ข้าง 3.3 วาดรูปสามเหลี่ยมไว้ตรงกลางใบหน้าถัดลงมาระหว่าง ตาทั้ง 2 ข้าง เป็นจมูก 3.4 ลากเส้นแนวนอนข้างใต้จมูกเป็นปาก 3.5 ลากเส้นเป็นลำตัว แขน และขา ตามลำดับ
28	72	เรียงรูปภาพ 3 ภาพ ตามลำดับเหตุการณ์ได้ 	อุปกรณ์ รูปภาพที่มีลำดับเหตุการณ์ 3 ชุดๆ ละ 3 ภาพ เช่น ชุดที่ 1 ประกอบด้วย ภาพที่ 1 ภาพแก้วน้ำที่ว่างเปล่า ขวดน้ำ ที่มีน้ำอยู่เต็มขวด ภาพที่ 2 ภาพเทน้ำจากขวดลงสู่แก้ว ภาพที่ 3 ภาพขวดน้ำที่มีน้ำลดลง และ แก้วน้ำที่มีน้ำเต็มแก้ว	อุปกรณ์ รูปภาพที่มีลำดับเหตุการณ์ 3 ชุด 1. ผู้ฝึกใช้ภาพเหตุการณ์ต่างๆ ลำดับภาพให้เด็กดู พร้อมเล่า เรื่องให้เด็กฟัง เช่น การแปร่งฟันที่มีภาพ 3 ภาพดังนี้ ภาพที่ 1 ภาพแปร่งสีฟัน กับ ยาสีฟัน ภาพที่ 2 ภาพยาสีฟันอยู่บนแปรงสีฟัน ภาพที่ 3 ภาพเด็กกำลังแปรงฟัน

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<div data-bbox="880 316 1212 603" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="747 614 984 662">ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol data-bbox="747 670 1358 1021" style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินวางภาพตัวอย่าง 1 ชุดบนโต๊ะ และเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ของรูปภาพชุดนั้น ผู้ประเมินเก็บภาพชุดแรกแล้ววางภาพชุดที่ 2 คละกันบนโต๊ะ และบอกเด็กให้เรียงภาพตามลำดับเหตุการณ์ ผู้ประเมินเก็บภาพชุดที่ 2 แล้ววางภาพชุดที่ 3 คละกันบนโต๊ะ บอกเด็กให้เรียงภาพตามลำดับเหตุการณ์ <p data-bbox="747 1029 884 1077">เกณฑ์ผ่าน</p> <p data-bbox="747 1085 1358 1133">เด็กวางภาพอีก 2 ชุดได้ถูกต้องตามลำดับเหตุการณ์</p>	<ol data-bbox="1358 303 2074 1117" style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกเล่าเรื่องการแปร่งฟันโดยบรรยายไปตามภาพ ทั้ง 3 ภาพ จากนั้นถามเด็กว่า การแปร่งฟันต้องทำอะไรบ้าง ชี้ไปที่ภาพที่ 1 2 และ 3 ตามลำดับ ผู้ฝึกวางคละภาพเหตุการณ์ในข้อ 1 แล้ววางเรียงลำดับเหตุการณ์ไว้ 2 ลำดับเหตุการณ์ พร้อมถามเด็กว่า “ภาพต่อไปจะเป็นภาพอะไร” ถ้าเด็กตอบไม่ได้ให้เด็กดูรูปภาพแล้วตอบตามรูปภาพ ผู้ฝึกวางภาพที่ 1 ไว้บนโต๊ะ ถามเด็กว่าต่อไปจะเป็นภาพอะไร โดยให้เด็กเลือกกระหว่าง 2 ภาพที่เหลือ ทำซ้ำจนเด็กทำได้ ผู้ฝึกวางคละภาพเหตุการณ์ทั้ง 3 ภาพบนโต๊ะให้เด็กเรียงลำดับภาพตามเหตุการณ์ ผู้ฝึกเปลี่ยนภาพชุดเหตุการณ์เป็นเหตุการณ์อื่น ๆ ให้หลากหลาย ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกเด็กในชีวิตประจำวัน โดยให้เด็กบอกว่า “ต่อไปจะต้องทำอะไร” เช่น ซักผ้า แล้วต่อไปทำอะไร (บิดผ้า) แล้วต่อไปทำอะไร (ตากผ้า)

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
29	72	เขียนชื่อ(ชื่อเล่นหรือชื่อจริงก็ได้) และตัวเลขอารบิก 1-10 ตามแบบ ได้ 	อุปกรณ์ 1. ดินสอ หรือสีเทียน 2. กระดาษ ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินเขียนชื่อเด็กและตัวเลขอารบิก 1-10 ตัวบรรจงขนาด 1 ซม. บนกระดาษโดยไม่ให้เด็กเห็น 2. ผู้ประเมินบอกให้เด็กเขียนชื่อเด็ก และตัวเลข อารบิก ตามแบบ เกณฑ์ผ่าน เด็กเขียนชื่อตามแบบได้ถูกเป็นส่วนใหญ่ (อาจมีผิด ได้บ้าง เช่น พยัญชนะหัวเข้า-ออก ตำแหน่งของสระ) และเขียนเลขอารบิก 1-10 ตามแบบได้ถูกต้องทุกตัว	อุปกรณ์ 1. ดินสอหรือสีเทียน 2. กระดาษ 3. บัตรภาพตัวเลข 1-10 และบัตรอักษร ก-ฮ แนวทาง 1. การเขียนชื่อตามแบบ 1.1 ผู้ฝึกเขียนชื่อเด็กบนกระดาษให้เด็กดู จับนิ้วชี้เด็กลาก ตามตัวอักษร ส่งดินสอ / สีเทียน แล้วให้เด็กเขียนชื่อที่บรอยชื่อ ที่ผู้ฝึกเขียนไว้ 1.2 ผู้ฝึกเขียนชื่อเด็ก โดยเขียนอักษรทีละตัว แล้วให้เด็ก เขียนตามแบบ ถ้าเขียนไม่ได้ช่วยจับมือเขียนเพื่อให้เขียนได้ถูก ต้องตามทิศทางของตัวอักษร จนเด็กเขียนได้ 2. การเขียนเลขอารบิก 1-10 ตามแบบ ผู้ฝึกฝึกเช่นเดียวกันกับการเขียนชื่อตามแบบ เช่นเดียวกันกับ ขั้นตอนที่ 1.1 และ 1.2

การประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ

ทักษะด้านการเข้าใจภาษา (Receptive Language: RL) มี 29 ข้อ

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
1	2	<p>มองหน้าและปากผู้ที่พูดด้วยได้นาน 5 วินาที</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินอุ้มเด็กนอนหงายบนเบาะหันหน้าเข้าหาผู้ประเมินโดยหน้าห่างกันประมาณ 30-60 ซม. ในขณะที่เด็กไม่มองหน้า ให้ผู้ประเมินพูดคุยกับเด็ก <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กมองหน้าและปากผู้ประเมินได้นานอย่างน้อย 5 วินาที (และอาจทำปากตามได้)</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกอุ้มเด็กหันหน้าเข้าหาผู้ฝึกหน้าห่างกันระยะ 30- 60 ซม. ยิ้ม เรียกชื่อ หรือพูดคุยกับเด็กอย่างอ่อนโยน โดยพูดเสียงดังปกติช้าๆ หากเด็กสะดุ้งหรือขยับตัว ให้ผู้ฝึกยิ้มและสัมผัสตัวเด็ก ถ้าเด็กไม่มีปฏิกิริยาใดๆ ให้ผู้ฝึก พูดเสียงดังเพิ่มขึ้น ถ้าเด็กไม่มองหน้า ผู้ฝึกประคองหน้าเด็กให้มองสบตาและกระตุ้นให้เด็กสนใจ เช่น ทำตาโต ขยับริมฝีปาก ยิ้ม หัวเราะ
2	4	<p>หันตามเสียงได้</p>	<p>อุปกรณ์ กริ่งกริ่ง </p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินจัดเด็กในท่านอนหงายหรืออุ้มนั่งบนตักหันหน้าออกจากผู้ประเมิน ผู้ประเมินเขย่ากริ่งกริ่งด้านซ้ายและขวาของตัวเด็กโดยห่างประมาณ 60 ซม. และไม่让孩子เห็นกริ่งกริ่ง 	<p>อุปกรณ์ กริ่งกริ่ง กระดิ่ง</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกจัดเด็กอยู่ในท่านอนหงาย หรืออุ้มเด็กนั่งบนตัก โดยหันหน้าออกจากผู้ฝึก ผู้ฝึกเขย่ากริ่งกริ่งให้เด็กเห็นเพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจ ห่างจากหน้าเด็กประมาณ 30-45 ซม. เพื่อให้เด็กหันมามอง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>เกณฑ์ผ่าน เด็กหันตามเสียงทั้ง 2 ข้าง</p> <p><i>หมายเหตุ เด็กที่ไม่ผ่านข้อนี้ควรส่งพบแพทย์เพื่อ ตรวจคัดกรองการได้ยิน</i></p>	<p>3. ผู้ฝึกเขย่ากริ่ง โดยไม่ให้เด็กเห็น เพื่อให้เด็กหันตามเสียง ถ้าเด็กไม่หันผู้ฝึกประคองหน้าเด็กเพื่อให้หันตามเสียง หรือสั่ง กระดิ่งตรงหน้าเด็กในระดับสายตา แล้วค่อยๆ เคลื่อนกระดิ่ง ออกไปในแนวราบ</p> <p><i>หมายเหตุ : ขณะฝึกอย่าให้มีเสียงอื่นรบกวน</i></p>
3	6	<p>สนใจมองคนพูด และสิ่งของที่นำเสนอ ได้นาน 5 วินาที</p> <div data-bbox="504 671 798 858" style="border: 1px dashed blue; border-radius: 50%; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> <p>“น้อง.....(ชื่อเด็ก) เห็นตุ๊กตาไหม ตุ๊กตาใส่ หมวกด้วย.....”</p> </div> 	<p>อุปกรณ์ ตุ๊กตาผ้า</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินนั่งหันหน้าเข้าหาเด็ก แล้วเรียกชื่อเด็ก 2. เมื่อเด็กมองแล้ว ผู้ประเมินหยิบตุ๊กตาผ้าให้เด็กเห็นในระดับสายตาเด็ก 3. ผู้ประเมินกระตุ้นให้เด็กสนใจตุ๊กตาผ้าด้วยคำพูด 4. ถ้าเด็กไม่สนใจให้ประเมินซ้ำได้อีกรวม 3 ครั้ง <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กสบตากับผู้ประเมินและมองที่ตุ๊กตาผ้าได้นาน 5 วินาที อย่างน้อย 1 ใน 3 ครั้ง</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ของเล่นสีสันสดใส หรือสีสดใสไม่มีเสียง เช่น รถ ลูกบอล ตุ๊กตา ของเล่นไอลานที่ไม่มีเสียง 2. หนังสือที่มีภาพสีสันสดใส และชัดเจน <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกกระตุ้นให้เด็กสบตา ผู้ฝึกนำของเล่นมาอยู่ในระดับสายตา และระยะเอื้อมถึงของเด็ก และกระตุ้นให้เด็กสนใจของเล่นด้วยเสียงสูงๆ ต่ำๆ ที่น่าสนใจ และขยับของเล่นไปมาเพื่อให้เด็กสนใจของเล่น 2. เมื่อเด็กมองที่ของเล่นให้เด็กแตะหรือเล่นของเล่น 3. เมื่อเด็กเริ่มสนใจสิ่งของที่นำมาเล่นด้วย ผู้ฝึกอาจเปลี่ยนเป็นหนังสือที่มีภาพสีสันสดใส และชัดเจน เปิดให้เด็กดูทีละแผ่น พร้อมพูดคุยเกี่ยวกับภาพนั้นๆ 4. เมื่อเด็กสนใจมอง จับมือเด็กชี้ หรือสัมผัสรูปภาพพร้อมทั้งเล่าเรื่องจากภาพด้วยน้ำเสียงตื่นเต้นจนเด็กสนใจ และมองได้นาน 5 วินาที

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
4	8	หันตามเสียงเรียกชื่อ 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินสอบถามพ่อแม่ ผู้ปกครองเรียกแทนตัวเด็กว่าอย่างไร 2. ขณะที่เด็กกำลังเล่นหรือพ่อแม่ ผู้ปกครองกำลังอุ้มเด็ก ผู้ประเมินยืนอยู่ด้านข้างและเอียงไปด้านหลังห่างจากเด็กประมาณ 120 ซม. โดยไม่ให้เด็กเห็นเรียกชื่อเด็กด้วยเสียงปกติ ทีละข้าง ทั้งด้านซ้ายและขวา เกณฑ์ผ่าน เด็กหันมามองผู้ประเมิน ทั้ง 2 ข้าง <i>หมายเหตุ เด็กที่ไม่ผ่านข้อนี้ควรส่งพบแพทย์เพื่อตรวจคัดกรองการได้ยิน</i>	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกสอบถามชื่อเด็กจากพ่อแม่ ผู้ปกครองเรียกเด็กว่าอะไร 2. ผู้ฝึกให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง อยู่ด้านหลังระยะห่างประมาณ 30 ซม. เรียกชื่อเด็กเพื่อให้เด็กหันมามอง 3. ผู้ฝึกจัดเด็กนั่ง และผู้ฝึกอยู่ด้านหลังห่างจากเด็กประมาณ 30 ซม. 4. ผู้ฝึกเรียกชื่อเด็กด้วยน้ำเสียงปกติ เมื่อเด็กหันมามองให้ยิ้มและเล่นกับเด็ก 5. ถ้าเด็กไม่หัน ผู้ฝึกเรียกชื่อเด็กซ้ำ พร้อมประคองหน้าเด็กให้หันมามอง ฝึกบ่อย ๆ จนเด็กสามารถหันตามเสียงเรียกตัวเอง 6. ผู้ฝึกค่อย ๆ เพิ่มระยะห่าง จนเด็กสามารถหันตามเสียงเรียกได้ในระยะ 120 ซม. 7. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองให้เรียกชื่อเด็กที่บ้านเวลาทำกิจกรรมกับเด็ก
5	10	ทำตามคำสั่งง่ายๆ เมื่อใช้ท่าทางประกอบ 	อุปกรณ์ ลูกบอลขนาดเล็ก ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินบอกให้เด็กทำตามคำสั่งโดยยังไม่แสดงท่าทางประกอบ เช่น หยิบบอล ตบมือ ถ้าเด็กทำไม่ได้ให้แสดงท่าทางประกอบ เช่น ชี้ไปที่บอล ทำท่าตบมือ เป็นต้น	อุปกรณ์ ของเล่น เช่น ก้อนไม้ ลูกบอล ตุ๊กตา รถของเล่น ของใช้ในบ้าน แนวทาง 1. ผู้ฝึกออกคำสั่งง่าย ๆ เช่น “หยิบก้อนไม้” พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบถ้าเด็กไม่ทำ ให้จับมือเด็กทำ และพูดซ้ำว่า “หยิบก้อนไม้” ค่อย ๆ ลดความช่วยเหลือลง จนเด็กสามารถทำได้เอง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>เกณฑ์ผ่าน เด็กทำตามคำสั่งได้อย่างน้อย 1 ใน 3 ครั้ง (ถ้าเด็กทำตามคำสั่งโดยไม่มีท่าทางประกอบให้ถือว่าผ่านเกณฑ์ข้อนี้ด้วย)</p>	<p>2. เมื่อเด็กทำตามคำสั่งที่มีท่าทางประกอบได้คล่องแล้ว ผู้ฝึกให้เด็กทำตามคำสั่ง โดยไม่ใช้ท่าทางประกอบ</p>
6	12	<p>รู้จักมองหรือชี้วัตถุ/คนที่คุ้นเคยเมื่อถูกถามว่าอยู่ที่ไหน</p> 	<p>อุปกรณ์ วัตถุที่เด็กคุ้นเคย เช่น รถ หวี แปรงสีฟัน ช้อน บอลยางบิ๊บ ถ้วย ตุ๊กตา</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินถามพ่อแม่ ผู้ปกครองถึงวัตถุที่เด็กคุ้นเคย 2. ผู้ประเมินเลือกวัตถุมา 1 ชิ้น 3. ผู้ประเมินวางวัตถุห่างจากเด็ก 1 เมตร ให้เด็กมองเห็นวัตถุนั้น 4. ผู้ประเมินชวนเด็กพูดคุย 5. ผู้ประเมินถามเด็กว่า "...อยู่ที่ไหน" หรือถามถึงคนที่เด็กคุ้นเคยซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกันโดยถามว่า "...อยู่ที่ไหน " <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กชี้หรือมองไปที่วัตถุ/คนที่คุ้นเคยได้อย่างน้อย 1 ใน 3 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์ วัตถุที่เด็กคุ้นเคย เช่น ช้อน ถ้วย ของเล่นต่างๆ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกสอนให้เด็กรู้จักชื่อของเล่นหรือวัตถุที่เด็กคุ้นเคยตามสถานการณ์ เช่น ขณะป้อนข้าว สอนให้เด็กรู้จักภาชนะ เช่น ช้อน ถ้วย 2. ผู้ฝึกถามเด็กว่า "...อยู่ที่ไหน" แล้วรอให้ เด็กชี้ หรือมองที่วัตถุ 3. ถ้าเด็กยังไม่รู้จัก ให้ผู้ฝึกจับมือเด็กชี้ไปที่ของเล่นหรือวัตถุนั้น พร้อมกับเรียกชื่อสิ่งนั้นค่อยๆ ลดความช่วยเหลือจนเด็กสามารถชี้หรือมองที่วัตถุได้ถูกต้อง และค่อยๆ เพิ่มชนิดของสิ่งของให้เด็กรู้จักเพิ่มขึ้น 4. ผู้ฝึกสอนให้เด็กรู้จักชื่อสมาชิกในบ้านและเล่นเกมถามถึงสมาชิก เช่น "พ่ออยู่ไหน" หรือ "แม่อยู่ไหน" หากเด็กไม่ชี้หรือมอง กระตุ้นให้เด็กมอง และชี้ไปที่บุคคลที่กล่าวถึง เช่น "พ่ออยู่ที่นี่" หรือ "แม่อยู่ที่นี่ "

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
7	12	<p>ตอบสนองต่อคำสั่งที่หนักแน่น โดยหยุดการกระทำ</p> 	<p>อุปกรณ์ วัตถุที่เด็กคุ้นเคย เช่น รถ หวี แปรงสีฟัน ช้อน บอลยางป๊อป ถ้วย ตุ๊กตา</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ขณะที่เด็กกำลังเล่นของเล่นให้ผู้ประเมินออกคำสั่งห้ามอย่างหนักแน่นว่า “หยุด” หรือ “วางลง” หรือ ถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าเด็กสามารถหยุดการกระทำเมื่อถูกห้ามได้หรือไม่</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กหยุดการกระทำนั้น หรือพ่อแม่ ผู้ปกครองบอกว่าเด็กหยุดทำได้</p>	<p>อุปกรณ์ ของเล่นที่เคลื่อนไหวได้ เช่น ตุ๊กตา รถ สัตว์</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกเล่นบทบาทสมมติกับเด็ก โดยใช้ตุ๊กตาจำลองเหตุการณ์ให้ตุ๊กตาวิ่ง แล้วบอก “วิ้งๆๆๆ” แล้วบอก “หยุด” 2. ผู้ฝึกสอนในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เช่น ขณะกำลังชุกชอนและอาจทำให้เกิดอันตราย เมื่อต้องการให้อยู่ในระเบียบ เริ่มแรกให้ดึงตัวเด็กออกจากการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตราย พร้อมกับสั่งด้วยน้ำเสียงที่หนักแน่น เช่น หยุด ไม่เปิด เป็นต้น
8	15	<p>เลือกวัตถุตามคำสั่งได้ถูกต้อง 2 ชนิด</p> 	<p>อุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคย 2 ชนิด เช่น ตุ๊กตา บอลยางป๊อป ถ้วย รถ</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าเด็กรู้จักของเล่นหรือวัตถุอะไรบ้าง 	<p>อุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคย 2 ชนิด เช่น ตุ๊กตา บอล ถ้วย รถ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกวางวัตถุที่เด็กคุ้นเคย 1 ชนิด ตรงหน้าเด็กกระตุ้นให้เด็กมองพร้อมกับบอกชื่อวัตถุทีละชิ้น 2. ผู้ฝึกบอกให้เด็กหยิบวัตถุ ถ้าเด็กหยิบถูกต้องให้พูดชมเชยถ้าไม่หยิบให้เลื่อนของไปใกล้ จับมือเด็กหยิบจนเด็กทำได้ 3. ผู้ฝึกเพิ่มวัตถุเป็น 2 ชนิด บอกให้เด็กหยิบวัตถุทีละชิ้น ถ้าเด็กจะเอื้อมไปหยิบชิ้นที่ไม่ตรงกับคำสั่ง ให้จับมือเด็กไปหยิบชิ้นที่ถูกต้อง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			2. ผู้ประเมินวางวัตถุทั้ง 2 ชนิดไว้ตรงหน้าเด็ก แล้วถามว่า “บอกลูกไหน” เมื่อเด็กเลือกแล้ว สลับวัตถุแล้วถามว่า “รถอยู่ไหน” เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถเลือกวัตถุตามคำสั่งได้ ทั้ง 2 ชนิด ชนิดละ 1 ครั้ง	4. ถ้าเด็กเลือกหยิบชิ้นที่ไม่ตรงกับคำสั่ง ให้บอกชื่อสิ่งของนั้น แล้วบอก ให้หยิบของชิ้นที่ถูก 5. ผู้ฝึกทำเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 3 จนเด็กทำได้ทั้ง 2 ชนิด
9	15	ซ้ำไปที่วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคยตามคำสั่งได้ 	อุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคยและรู้จักชื่อ เช่น ตุ๊กตา บอลยางบีบ ถ้วย รถ วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าเด็ก รู้จักวัตถุหรือสิ่งของอะไรบ้าง ให้เลือกมา 1 ชนิด 2. ผู้ประเมินวางของเล่นไว้ตรงหน้าเด็ก ขวนเด็กพูดคุย แล้วพูดว่า “ชี้ชี้..... อยู่ไหน” เกณฑ์ผ่าน เด็กชี้ไปยังวัตถุหรือสิ่งของนั้นได้ถูกต้อง 2 ใน 3 ครั้ง	อุปกรณ์ 1. วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคย และรู้จักชื่อ เช่น ตุ๊กตา บอล ถ้วย รถ หนังสือนิทาน แนวทาง 1. ผู้ฝึกจัดวางวัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคยให้อยู่ประจำที่ ให้พูดชื่อ และ ชี้ให้เด็กดูทุกครั้งก่อนหยิบให้เด็ก 2. ผู้ฝึกจับมือเด็กชี้ไปที่วัตถุหรือสิ่งของพร้อมเรียกชื่อแล้วพาเด็กไปหยิบวัตถุหรือสิ่งของนั้น 3. ผู้ฝึกสอนเด็กชี้ของเล่นหรือรูปภาพในหนังสือพร้อม ๆ กัน เริ่มแรกให้ช่วยจับมือเด็ก เพื่อช่วยให้เด็กชี้ได้ถูกต้อง แล้วค่อย ๆ ลดความช่วยเหลือลงโดย 3.1 เลือกของเล่นที่เด็กคุ้นเคย และชอบ 1 อย่าง 3.2 วางของเล่นให้เด็กเห็นห่างประมาณ 1 เมตร 3.3 เบี่ยงเบนความสนใจของเด็กขณะเล่นชั่วคราว โดยการพูดคุยแล้ว ถามเด็ก “.....อยู่ไหน” 3.4 ถ้าเด็กไม่ชี้/หยิบ/มองดู ผู้ฝึกดึงความสนใจเด็กไปที่ของเล่นนั้น และพูด “.....อยู่ที่นี้”

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
				<p>3.5 เมื่อเด็กชี้ของเล่นได้แล้ว ให้เปลี่ยนเป็นวัตถุอื่นๆ ที่คุ้นเคย ฝึกวิธีเดียวกัน</p> <p>4. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองสอนให้เด็กชี้วัตถุทั้งภายในและภายนอกบ้าน พร้อมบอกชื่อวัตถุให้เด็กรู้ หรือเมื่อเด็กต้องการวัตถุบางอย่าง ให้จับมือเด็กชี้ทุกครั้งก่อนหยิบ</p>
10	18	ทำตามคำสั่งง่าย ๆ 2-3 คำได้ 3 คำสั่ง (โดยไม่ชี้ท่าทางประกอบ)	<p>อุปกรณ์ ตุ๊กตา ลูกบอลยางบีบ รถ</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินวางของเล่นทุกชิ้นแล้วเล่นกับเด็ก ผู้ประเมินมองหน้าเด็ก แล้วสั่ง 3 ครั้ง แตกต่างกัน เช่น “ส่ง(...)ให้ครู” “กอด(...)ซิ” “ขว้าง(...)ซิ” <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กทำตามคำสั่งที่ต่างกันได้ถูกต้องทั้ง 3 คำสั่ง</p>	<p>อุปกรณ์ ตุ๊กตา ลูกบอลยางบีบ รถ ถ้วย และของเล่นอื่นๆ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกหยิบของให้เด็ก แล้วบอกว่า “(สรรพนามแทนตัวผู้ฝึก) ส่งของให้หนู” แล้วบอกให้เด็กส่งของให้ผู้ฝึกบ้าง ขณะที่เด็กเล่นของเล่น ผู้ฝึกมองหน้าเด็ก บอกเด็ก “ส่ง(...)ให้ผู้ฝึก” ถ้าเด็กทำไม่ได้ ผู้ฝึกจับมือเด็กยื่นของใส่มือแล้วพูดว่า “ส่ง(...)ให้ผู้ฝึก” แล้วลดการช่วยเหลือ โดยออกคำสั่งเพียงอย่างเดียว ผู้ฝึกสอนจนเด็กทำตามคำสั่งได้ ค่อย ๆ เพิ่มเป็นคำสั่งอื่นจนครบ 3 อย่าง ตามสถานการณ์ เช่น “ขว้างบอลซิ” “หอมแก้มน้องซิ” “ตบมือซิ”

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
11	18	<p>ชี้อวัยวะได้ 1 ส่วน</p> <p>“ปาก อยู่ไหน”</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินถามพ่อแม่ ผู้ปกครองก่อนว่า เด็กรู้จักอวัยวะของร่างกายส่วนไหนบ้าง 2. ผู้ประเมินถามเด็กว่า “(...) อยู่ไหน” <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กชี้อวัยวะ 1 ส่วน ได้ถูกต้อง 2 ใน 3 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์ ตุ๊กตา หรือรูปภาพคน กระจกเงา</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกเริ่มสอนเด็กจากอวัยวะที่ละ 1 ส่วน ที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้ง่าย เช่น ปาก ตา โดยฝึกที่หน้ากระจก เพื่อให้เด็กมองเห็นง่าย 2. ผู้ฝึกสอนชี้ที่อวัยวะของเด็ก พร้อมกับบอกชื่ออวัยวะนั้น แล้วให้เด็กชี้ตาม 3. ถ้าเด็กชี้ไม่ได้ให้จับมือเด็กชี้ และลดการช่วยเหลือลงจนเด็กสามารถชี้ได้เอง 4. ผู้ฝึกสอนให้เด็กชี้อวัยวะของผู้ฝึก รูปภาพคน หรือตุ๊กตา
12	21	<p>แสดงการกระทำ 2 อย่างตามคำสั่ง (ต่อวัตถุ 1 ชนิด)</p> <p>“กอดตุ๊กตา” “หอมตุ๊กตา”</p>	<p>อุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคยและรู้จักชื่อ เช่น ตุ๊กตา บอล ถ้วย รถ</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าเด็กคุ้นเคยของเล่นอะไรบ้าง เลือกมา 1 ชนิด 2. ผู้ประเมินวางของเล่นไว้ตรงหน้าเด็ก ในระยะที่เด็กหยิบถึง ออกคำสั่งทีละคำสั่ง เช่น “อุ้มตุ๊กตา” “หอมตุ๊กตา” เป็นต้น 3. ประเมินซ้ำโดยสลับการออกคำสั่ง <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กทำตามคำสั่งได้ถูกต้อง คำสั่งละ 2 ใน 3 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคยและรู้จักชื่อ เช่น ตุ๊กตา บอล ถ้วย รถ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขณะที่เล่นกับเด็ก ผู้ฝึกบอกให้เด็กแสดงการกระทำกับของเล่น เช่น ผลักรถ ชี้อวด 2. ถ้าเด็กไม่ทำผู้ฝึกช่วยจับมือแล้วลดการช่วยเหลือลง เมื่อเด็กทำตามคำสั่งได้ดีขึ้นให้เพิ่มคำสั่งอื่น เช่น หยิบรถ เป่ารถ ฯลฯ 3. ผู้ฝึกหมั่นทบทวนแสดงการกระทำกับวัตถุอื่นในสถานการณ์ต่างๆ ที่เหมาะสม

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
13	24	เลือกรูปภาพตามสั่งได้ (4 ตัวเลือก) 	<p>อุปกรณ์ รูปภาพที่เด็กคุ้นเคย เช่น รูปภาพสัตว์ 4 รูปภาพ</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินวางรูปภาพทั้ง 4 รูปภาพ ไว้ตรงหน้าเด็กในระยะเวลาที่เด็กหยิบถึง ผู้ประเมินสั่งว่า “หยิบรูป (...) ให้ผู้ประเมิน” สั่งเด็กให้หยิบรูปแต่ละรูป และวางคืนที่เดิมจนครบ 4 รูป (นับเป็น 1 ชุด) และสลับตำแหน่งในชุดที่ 2 และ 3 <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กเลือกแต่ละรูปได้ถูกต้องทั้ง 4 รูป อย่างน้อย 2 ใน 3 ชุด</p>	<p>อุปกรณ์ รูปภาพที่เด็กคุ้นเคย เช่น ภาพสัตว์ ภาพเครื่องใช้ของเด็ก</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกเริ่มฝึกจากรูปภาพที่เด็กเลือกไม่ถูกต้องก่อน โดยเตรียมรูปภาพที่เด็กคุ้นเคย 2 รูป (รูปที่เลือกได้ 1 รูปภาพ และที่เลือกไม่ได้ 1 รูปภาพ) กระตุ้นให้เด็กดูพร้อมกับบอกชื่อรูปภาพทีละรูป ผู้ฝึกนำรูปภาพทั้ง 2 รูปวางตรงหน้าเด็ก แล้วบอกให้เด็กหยิบรูปภาพตาม โดยสั่งทีละรูป ถ้าเด็กหยิบไม่ถูกต้อง ให้เลื่อนรูปภาพไปใกล้ และจับมือเด็กหยิบพร้อมกับย้ำชื่อแต่ละรูป ค่อย ๆ ลดความช่วยเหลือจนเด็กทำได้เอง เมื่อเด็กเลือกรูปภาพได้ 2 ตัวเลือกแล้ว ให้เพิ่มเป็น 3 และ 4 รูปภาพตามลำดับ
14	24	ฟังนิทานได้นาน 2 นาที 	<p>อุปกรณ์ นิทานที่มีรูปภาพประมาณ 12 รูป และมีคำอธิบายรูปละ 1 หรือ 2 ประโยค</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินเล่านิทานตามภาพให้เด็กฟัง</p>	<p>อุปกรณ์ นิทานที่มีรูปภาพประมาณ 12 รูป และมีคำอธิบายรูปละ 1 หรือ 2 ประโยค</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกเลือกหนังสือนิทานในครั้งแรก ควรเลือกที่มีเรื่องและรูปภาพเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ประจำวันของเด็ก ผู้ฝึกพูดคุยหรือร้องเพลงที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับภาพในหนังสือ

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>เกณฑ์ผ่าน เด็กสนใจฟังนิทานโดยดูรูปภาพและมองหน้าผู้เล่าได้นาน 2 นาที</p>	<p>3. ผู้ฝึกเล่านิทานสั้น ๆ ให้เด็กฟังทุกวัน โดยเล่าสั้นๆด้วยน้ำเสียงที่สนุกสนาน และชี้ชวนให้เด็กดูรูปไปด้วยกัน เมื่อเด็กเริ่มชินค่อย ๆ เพิ่มการเล่าที่มีถ้อยคำยาวขึ้นทีละน้อยจนเล่าได้จบเรื่อง</p> <p>4. ผู้ฝึกอ่านและให้เด็กชี้ภาพในหนังสือนิทาน</p> <p>5. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองชี้ชวนให้เด็กสนใจป้ายต่างๆ เมื่อพาเด็กไปในสถานที่ ที่มีป้ายบอกสถานที่หรือเส้นทาง</p>
15	30	<p>ชี้/เลือกวัตถุได้ อย่างน้อย 2 ใน 4 ชนิดจากการบอกประโยชน์ของวัตถุ (ห้ามมีชื่อวัตถุอยู่ในคำสั่ง เช่น อันไหนใช้หิวผม อันไหนใช้แปรงฟัน)</p> <div data-bbox="497 861 707 1053" style="border: 1px dashed blue; border-radius: 50%; padding: 5px; display: inline-block; margin: 10px;"> <p>“อันไหนที่เราใช้ตัดข้าว”</p> </div> 	<p>อุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กรู้จัก 4 ชนิด เช่น ถ้วย ช้อน ลูกบอลใหญ่ แก้วน้ำ</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินวางวัตถุ 4 ชนิดตรงหน้าเด็ก แล้วถามว่า “อันไหนที่เราใช้ตะ” “อันไหนที่เราใช้ใส่ข้าว” “อันไหนที่เราใช้ตัดข้าว” “อันไหนที่เราใช้ดื่มน้ำ” โดยนำวัตถุที่หยิบแล้วมาวางรวมกับวัตถุที่เหลือ</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กชี้/เลือกวัตถุได้ถูกอย่างน้อย 2 ใน 4 ชนิดๆ ละ 2 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กรู้จัก 4 ชนิด เช่น ลูกบอล ถ้วย ช้อน กระจก แปรงสีฟัน ดินสอ หนังสือ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ว่าใช้ทำอะไรทุกครั้งที่มีโอกาส และให้เด็กได้ใช้สิ่งของนั้นด้วย ผู้ฝึกสอนตามสถานการณ์ เช่น ขณะรับประทานอาหาร ผู้ฝึกถามเด็ก “อันไหนที่เราใช้ดื่มน้ำ” “อันไหนที่เราใช้ตัดข้าว” ถ้าชี้ได้ถูกต้องให้พูดชมเชย ถ้าทำไม่ได้ให้เลือนของไปใกล้ และจับมือเด็กชี้พร้อมกับย้ำชื่อและหน้าที่ของแต่ละชิ้น เมื่อเด็กทำได้แล้วให้เพิ่มวัตถุอื่นๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวเด็กมากขึ้น

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
16	30	<p>ชื่อวัยวะได้ 10 ส่วน</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าเด็กรู้จักอวัยวะส่วนใดบ้าง ผู้ประเมินถามเด็กว่า "(...) อยู่ไหน" (ถามซ้ำได้ส่วนละ 1 ครั้ง หากชี้ส่วนใดไม่ถูกต้อง) <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กชื่ออวัยวะของร่างกายได้ถูกต้อง 10 ส่วน และถูก 1 ใน 2 ครั้ง</p>	<p>อุปกรณ์ ตุ๊กตา รูปภาพคน หนังสือ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกชี้ที่อวัยวะ พร้อมกับบอกชื่ออวัยวะนั้น แล้วให้เด็กชี้ตาม โดยเริ่มฝึกจากอวัยวะที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้ง่าย เช่น ตา จมูก ปาก โดยฝึกทีละส่วน ถ้าชี้ไม่ได้ให้จับมือเด็กชี้ให้ถูกต้อง และลดการช่วยเหลือจนเด็กสามารถชี้ได้เอง ผู้ฝึกค่อยๆ เพิ่มอวัยวะขึ้นทีละส่วนจนครบ 10 ส่วน ซึ่งผู้ฝึกสอนแทรกในกิจวัตรประจำวัน ระหว่างอาบน้ำ แต่งตัว หรืออาจใช้ตุ๊กตาหรือรูปภาพประกอบการชื่ออวัยวะของเด็กด้วย หรือเล่นเกมอะไรก็ได้ ทายชื่ออวัยวะ โดยชี้ไปที่อวัยวะต่าง ๆ ทีละส่วน แล้วให้เด็กตอบ ผู้ฝึกบอกหน้าที่ของอวัยวะแต่ละส่วนเช่น "ตามีไว้ดู ถ้าปิดตาเราจะมองไม่เห็น"
17	36	<p>เลือกวัตถุขนาดใหญ่ และขนาดเล็กได้</p> 	<p>อุปกรณ์ วัตถุขนาดใหญ่และขนาดเล็ก 3 ชนิด ชนิดละ 2 ชิ้น แต่ละชิ้นมีขนาดที่ต่างกัน อย่างชัดเจน ดังนี้</p> <p>ชุดรูปทรงเรขาคณิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - วงกลมอันใหญ่ 1 ชิ้น - วงกลมอันเล็ก 1 ชิ้น - สามเหลี่ยมอันใหญ่ 1 ชิ้น - สามเหลี่ยมอันเล็ก 1 ชิ้น - สี่เหลี่ยมอันใหญ่ 1 ชิ้น - สี่เหลี่ยมอันเล็ก 1 ชิ้น 	<p>อุปกรณ์ วัตถุขนาดใหญ่-เล็ก 3 ชนิด ชนิดละ 2 ชิ้น แต่ละชิ้นมีขนาดที่ต่างกันอย่างชัดเจน เช่น ลูกบอลขนาดใหญ่-เล็ก ก้อนไม้ขนาดใหญ่-เล็ก</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกเตรียมวัตถุ 3 ชนิด ชนิดละ 2 ชิ้น ให้มีขนาดเล็กและใหญ่ต่างกันชัดเจน

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินวางรูปทรงชุดแรกตรงหน้าเด็ก 2. ส่งเด็กเลือก“อันไหนอันใหญ่” และ “อันไหนอันเล็ก” 3. เปลี่ยนรูปทรงและขนาด วางสลับที่กัน 4. ถามคำถามเดิม <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กเลือกวัตถุขนาดใหญ่และขนาดเล็กได้ถูกต้องอย่างน้อย 2 ใน 3 ครั้ง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. ผู้ฝึกสอนที่ละชนิด พูดอธิบาย และเน้นคำว่า “ใหญ่” และ “เล็ก” เช่น “(...)อันนี้ใหญ่ และ (...)อันนี้เล็ก” พร้อมทั้งชี้ให้เด็กดู 3. ผู้ฝึกบอกเด็ก “หยิบ(...)อันใหญ่” ถ้าเด็กหยิบไม่ได้ จับมือเด็กหยิบ และพูดซ้ำว่า “(...)อันใหญ่” จากนั้นวางลงสลับที่แล้วสั่งให้เด็กหยิบอีกครั้งว่า “หยิบ(...) อันใหญ่” ทำบ่อย ๆ จนเด็กสามารถหยิบได้ถูกต้อง 4. เมื่อเด็กทำได้ ผู้ฝึกเปลี่ยนเป็นวัตถุชนิดอื่น เช่น ลูกบอล ก้อนไม้ โดยทำเช่นเดิมจนเด็กหยิบขนาดใหญ่ได้ถูกต้อง 5. ผู้ฝึกเปลี่ยนเป็นให้เด็กหยิบวัตถุขนาดเล็ก และทำเช่นเดียวกับวัตถุขนาดใหญ่ จนเด็กสามารถเลือกวัตถุขนาดเล็กได้ถูกต้อง 6. ผู้ฝึกสั่งให้เด็กหยิบวัตถุทั้งขนาดใหญ่และเล็กสลับกัน โดยใช้วัตถุชนิดเดียวกัน จนเด็กสามารถทำได้ถูกต้อง
18	36	<p>นำวัตถุ 2 ชนิด ในห้องมาให้ได้ตามคำสั่ง</p> <div data-bbox="364 1013 619 1204" style="border: 1px dashed blue; border-radius: 50%; padding: 5px; display: inline-block;"> <p>“น้อง.....(ชื่อเด็ก) ไปหยิบตุ๊กตาและหรี มาให้หน่อย”</p> </div> 	<p>อุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคย 6 ชนิด เช่น รถ หวี แปรงสีฟัน ช้อน ลูกบอลยางบิ๊บ ถ้วย</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินนำวัตถุทั้ง 6 ชนิด วางไว้ในที่ต่างๆในห้อง โดยให้ห่างจากตัวเด็กประมาณ 3 เมตร 2. ผู้ประเมินสั่งให้เด็กหยิบวัตถุ 2 ชนิด เช่น แปรงสีฟันและหรีมาให้ (ครั้งที่ 1) 	<p>อุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคย เช่น ลูกบอลยางบิ๊บ ตุ๊กตา หวี ถ้วย กระจก ดินสอ กระดาษ หนังสือ ถุงเท้า รองเท้า แปรงสีฟัน ชันน้ำ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกวางวัตถุหรือสิ่งของ 6 ชิ้นตรงหน้าเด็ก 2. ผู้ฝึกชี้วัตถุหรือสิ่งของ และบอกชื่อของวัตถุหรือสิ่งของให้เด็กรู้จักทีละชิ้น

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			3. ผู้ประเมินนำวัตถุทั้ง 2 ชนิด กลับไปวางไว้ในตำแหน่งใหม่ 4. ผู้ประเมินทำซ้ำในข้อ 2 และ 3 อีก 2 ครั้ง <i>หมายเหตุ : หากคำสั่งชุดแรกไม่ผ่าน ให้เด็กหยิบวัตถุชนิดอื่นแต่ให้ทดสอบซ้ำ 3 ครั้งในวัตถุชนิดนั้น</i> เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถนำวัตถุ 2 ชนิดมาให้ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 2 ใน 3 ครั้ง	3. เมื่อเด็กรู้จักวัตถุหรือสิ่งของแล้ว ให้บอกเด็กหยิบของที่ละ 2 ชนิดให้ผู้ฝึก จนเด็กหยิบได้เอง 4. ผู้ฝึกเอาวัตถุหรือสิ่งของไปวางไว้ที่จุดต่าง ๆ ภายในห้องห่างจากเด็กประมาณ 1 เมตร 5. ผู้ฝึกให้เด็กไปหาและหยิบวัตถุหรือสิ่งของมาให้ที่ละ 1 ชิ้น โดยใช้คำสั่ง “...(ชื่อเด็ก)...หยิบ...มาให้หน่อย” 6. ถ้าเด็กหยิบไม่ถูก ให้ชี้บอก หรือจูงมือเด็กพาไปหยิบของ 7. ผู้ฝึกสอนซ้ำจนเด็กหยิบของได้ถูกต้อง ค่อย ๆ เพิ่มระยะทาง และสั่งให้เด็กหยิบของครั้งละ 2 ชนิด โดย “...(ชื่อเด็ก)...หยิบ...และ...มาให้หน่อย” 8. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง เกือบของใช้ในบ้านให้เป็นที่ และสอนให้เด็กไปหยิบ
19	42	ทำตามคำสั่งต่อเนื่องที่ประกอบด้วย 2 กริยากับวัตถุ 2 ชนิด 	อุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคย เช่น รถ หวี แปรงสีฟัน ซ้อน ลูกบอล ถ้วย ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินเลือกวัตถุ 4 ชนิดวางตรงหน้าเด็กในระยะเวลาที่เด็กหยิบได้แล้วสั่ง เช่น “หยิบหวีให้ครูแล้วชี้แปรงสีฟันซิ” 2. ผู้ประเมินวางสลับวัตถุทั้ง 4 ชนิดใหม่	อุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคย เช่น ลูกบอล ตุ๊กตา หวี ซ้อน จาน ถ้วย กระจก ดินสอ กระดาษ หนังสือ ลูกเต๋า รองเท้า แปรงสีฟัน ชันน้ำ แนวทาง 1. ผู้ฝึกออกคำสั่งที่ละคำสั่งขณะเล่นกับเด็ก เช่น “กอดตุ๊กตาซิ” “หยิบหวีซิ” “ชี้รถซิ” ฝึกจนเด็กทำตามคำสั่งได้ถูกต้อง 2. ผู้ฝึกเริ่มสั่งคำสั่งต่อเนื่อง “หวีผมตุ๊กตาแล้วเอารถให้แม่” “ชี้รถแล้วหยิบซ้อน” เป็นต้น

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>3. ผู้ประเมินสั่งคำสั่งเดิมอีก 2 ครั้ง โดยสลับตำแหน่งวัตถุก่อนสั่งทุกครั้ง (กรณีที่เด็ก ไม่ผ่านคำสั่งชุดแรก ให้เปลี่ยนคำสั่ง เช่น “ผลักรถแล้วบีบลูกบอลสี” และทำซ้ำ ข้อ 2)</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กทำตามคำสั่งต่อเนื่องได้อย่างน้อย 2 ใน 3 ครั้ง</p>	<p>3. ถ้าเด็กทำได้เพียงคำสั่งเดียว ผู้ฝึกกระตุ้นเตือน เช่น “ต่อไปทำอะไรอีกนะ” หรือสั่งซ้ำได้ ฝึกซ้ำๆ จนเด็กสามารถทำตามคำสั่งได้ถูกต้อง</p> <p>4. ผู้ฝึกฝึกเด็กในชีวิตประจำวัน โดยเน้นคำที่เป็นชื่อสิ่งของ และการกระทำ เช่น ขณะอาบน้ำ “...(ชื่อเด็ก)เอาสบู่ใส่ตะกร้า และหยิบผ้าเช็ดตัวมา” ขณะแต่งตัว “..... (ชื่อเด็ก)หวีผมแล้วไปหยิบกางเกงมา” ขณะรับประทานอาหาร “..... (ชื่อเด็ก) เก็บจานแล้วเอาผ้าไปเช็ดโต๊ะ”</p>
20	42	<p>เลือกรูปภาพเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง</p> 	<p>อุปกรณ์ รูปภาพเด็กผู้ชาย 3 ภาพ เด็กผู้หญิง 3 ภาพ (ที่ทรงผมและการแต่งกายแตกต่างกันอย่างชัดเจน)</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน วางรูปภาพทีละชุด (รูปเด็กผู้ชาย 1 รูป รูปเด็กผู้หญิง 1 รูป) ตรงหน้าเด็ก สั่งให้เด็ก “ชี้เด็กผู้ชาย” และ “ชี้เด็กผู้หญิง” เปลี่ยนภาพชุดใหม่อีก 2 ชุด ทำซ้ำทีละชุดโดยวางภาพสลับที่กัน</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถเลือกรูปภาพเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงได้ถูกต้อง 2 ใน 3 ครั้ง</p> 	<p>อุปกรณ์ รูปภาพเด็กผู้หญิง 3 ภาพ เด็กผู้ชาย 3 ภาพ (ที่ทรงผมและการแต่งกายแตกต่างกันอย่างชัดเจน)</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกเริ่มฝึกจากรูปภาพที่เด็กเลือกไม่ถูกต้องก่อน โดยเตรียมรูปภาพที่เลือกได้ 1 รูปภาพ และที่เลือกไม่ได้ 1 รูปภาพ กระตุ้นให้เด็กดูพร้อมกับบอกชื่อรูปภาพทีละรูป 2. ผู้ฝึกนำรูปภาพทั้ง 2 รูปวางตรงหน้าเด็ก พร้อมกับชี้บอก “เด็กผู้ชาย” และเก็บรูปภาพให้พ้นสายตาเด็ก “เด็กผู้หญิง” แล้วบอกให้เด็กหยิบรูปภาพตามสิ่งที่ระบุ 3. ถ้าเด็กหยิบไม่ถูกต้อง ให้เลื่อนรูปภาพไปใกล้ และจับมือเด็กหยิบพร้อมกับย้ำชื่อแต่ละรูป ค่อย ๆ ลดความช่วยเหลือจนเด็กทำได้เอง

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
21	48	<p>เลือกวัตถุที่มีขนาดใหญ่กว่าและเล็กกว่า</p> 	<p>อุปกรณ์ รูปทรงเรขาคณิตที่มีสีเดียวกันและขนาดต่างกัน 3 ชั้น 3 ชุด ได้แก่ ทรงกลม 1 ชุด สี่เหลี่ยม 1 ชุด สามเหลี่ยม 1 ชุด</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินวางวัตถุบนโต๊ะที่ละชุด โดยไม่ต้องเรียงขนาด 2. ผู้ประเมินชี้วัตถุชิ้นที่มีขนาดกลาง แล้วถามว่า “อันไหนใหญ่กว่าอันนี้” รอให้เด็กตอบแล้วถามว่า “อันไหนเล็กกว่าอันนี้” โดยเริ่มจากทรงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กเลือกวัตถุที่มีขนาดใหญ่กว่า และเล็กกว่าได้ถูกต้อง 2 ใน 3 ชุด</p>	<p>อุปกรณ์ วัตถุหรือสิ่งของที่เด็กคุ้นเคย ชนิดเดียวกัน 3 ชั้น ที่มีขนาดต่างกัน เช่น รูปทรงเรขาคณิต ตุ๊กตา ลูกบอล</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกสอนต่อเนื่องจากข้อ 17 โดยทบทวนวัตถุขนาดใหญ่-เล็ก แล้ว让孩子เลือกวัตถุขนาดใหญ่-เล็ก ตามคำสั่ง 2. ผู้ฝึกเตรียมวัตถุชนิดเดียวกัน 3 ชั้น ให้มีขนาดเล็กและใหญ่ต่างกันจนเห็นได้ชัด เช่น ทรงกลม 3. ผู้ฝึกให้เด็กรู้จักขนาดใหญ่กว่าและเล็กกว่าโดยชี้ที่ทรงกลมขนาดใหญ่ที่สุดและบอกว่า “อันนี้ใหญ่กว่าอันนี้” พร้อมชี้ที่ทรงกลมขนาดกลาง หรือชี้ที่ทรงกลมขนาดกลางพร้อมพูดว่า “อันนี้ใหญ่กว่าอันนี้” พร้อมชี้ที่ทรงกลมขนาดเล็กที่สุด สอนหลายครั้งจนเด็กจำได้ 4. ผู้ฝึกชี้ทรงกลมขนาดกลาง แล้วถามว่า “อันไหนใหญ่กว่าอันนี้” ถ้าเด็กหยิบหรือชี้ไม่ถูกต้องให้จับมือเด็กหยิบหรือชี้ จนกว่าเด็กทำตัวเอง 5. ผู้ฝึกให้เด็กรู้จักขนาดเล็กกว่า โดยสอนเช่นเดียวกับขนาดใหญ่ โดยชี้ที่ทรงกลมขนาดเล็กที่สุด และบอกว่า “อันนี้เล็กกว่าอันนี้” พร้อมชี้ที่ทรงกลมขนาดกลาง หรือชี้ที่ทรงกลมขนาดกลาง และบอกเด็กว่า “อันนี้เล็กกว่าอันนี้” พร้อมชี้ที่ทรงกลมขนาดใหญ่ที่สุด 6. ผู้ฝึกชี้ทรงกลมขนาดกลางแล้วถามว่า “อันไหนเล็กกว่าอันนี้” ถ้าเด็กหยิบหรือชี้ไม่ถูกต้องให้จับมือเด็กหยิบ หรือชี้จนกว่าเด็กทำตัวเอง 7. ผู้ฝึกสอนต่อให้เด็กรู้จักอันที่เล็กที่สุดและใหญ่ที่สุด 8. ผู้ฝึกสามารถฝึกเด็กบ่อยๆตามสถานการณ์ต่างๆในชีวิตประจำวัน เช่น ขนาดผลไม้ ขนม เสื้อผ้า รองเท้า

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
22	48	เลือกรูปภาพที่แสดงสีหน้ามีความสุข เศร้า โกรธ หรือแสดงสีหน้าได้เอง 	อุปกรณ์ ชุดภาพแสดงสีหน้า จำนวน 1 ชุด - สีหน้ายิ้ม 1 ภาพ - ร้องไห้ 1 ภาพ - หน้าบึ้งหรือโกรธ 1 ภาพ ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินให้เด็กดูภาพทั้ง 3 ภาพ 2. ผู้ประเมินถามให้เด็กชี้ภาพที่แสดงสีหน้ามีความสุข เศร้าและโกรธ 3. ผู้ประเมินสลับภาพแล้ว ให้เด็กชี้ภาพที่แสดงสีหน้ามีความสุข เศร้า และโกรธ อีกครั้ง หรืออาจทดสอบโดยบอกให้เด็กแสดงสีหน้าต่างๆ เกณฑ์ผ่าน เด็กเลือกได้ถูกต้องทั้ง 2 ครั้งในแต่ละลักษณะ หรือถ้าเด็กแสดงสีหน้าได้ถูกต้องชัดเจน ทั้ง 3 ลักษณะ	อุปกรณ์ 1. ชุดภาพแสดงสีหน้าคน สีหน้ายิ้ม 1 ภาพ ร้องไห้ 1 ภาพ หน้าบึ้งหรือโกรธ 1 ภาพ หรือรูปภาพเด็กได้รับของขวัญ พ่อแม่พาไปเที่ยว รูปภาพเด็กโดนแย่งของเล่น ฯลฯ 2. หนังสือนิทานเกี่ยวกับความรู้สึก แนวทาง 1. ผู้ฝึกสอนให้เด็กรู้จักคำกริยาพื้นฐานก่อน เช่น ร้องไห้ ยิ้ม หัวเราะ โดย 1.1 นำรูปภาพสีหน้ายิ้มให้เด็กดู บอกเด็กว่า “เขากำลังยิ้ม” พร้อมถามเด็กว่า “อะไรทำให้เขายิ้ม” ถ้าเด็กไม่ตอบ หรือตอบไม่ได้ ให้บอกเด็กถึงเหตุการณ์ที่ทำให้คนยิ้ม แล้วถามเด็กซ้ำ จนเด็กตอบได้ 1.2 เปลี่ยนเป็นรูปภาพ คนร้องไห้ คนโกรธ ฝึกเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 1.1 จนเด็กทำได้ 2. ผู้ฝึกบอกเด็กว่า ขณะนี้ผู้ฝึกกำลังมีความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงออกทางสีหน้า แล้วย้อนถามเด็กว่า “ผู้ฝึกมีความรู้สึกอย่างไร” ถ้าเด็กไม่ตอบหรือตอบไม่ได้ให้บอกเด็กซ้ำอีกครั้งแล้วถามเด็กซ้ำ จนเด็กตอบได้ 3. ผู้ฝึกสังเกตสีหน้าเด็ก แล้วถามเด็กว่า “ขณะนี้(ชื่อเด็ก)รู้สึกอย่างไร มีความสุขหรือเศร้าหรือโกรธ” ถ้าเด็กไม่ตอบให้ช่วยเหลือเด็กโดยตอบนำ เช่น “หนูยิ้มแสดงว่าหนูกำลังมีความสุข” เป็นต้น

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
				<p>4. ผู้ฝึกนำรูปภาพหน้ายิ้มหรือเด็กได้รับของขวัญให้เด็กดู แล้วถามเด็กว่า “อะไรทำให้เขายิ้มหรือเวลาได้รับของขวัญเราจะรู้สึกอย่างไร” ทำซ้ำกับรูปภาพแสดงความรู้สึกต่าง ๆ</p> <p>5. ผู้ฝึกนำหนังสือนิทานเกี่ยวกับความรู้สึกต่าง ๆ มาเล่าให้เด็กฟัง พร้อมทั้งให้เด็กแสดงสีหน้าตามรูปภาพในหนังสือ แล้วผลัดกันถามตอบเกี่ยวกับความรู้สึกต่างๆด้วย เช่น ตกใจ ตื่นเต้น กลัว และควรสอนให้เด็กเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นด้วย</p> <p>6. ผู้ฝึกนำรูปภาพสีหน้าแสดงความรู้สึกต่าง ๆ มาชวนเด็กเล่นแสดงสีหน้าตามความรู้สึก เช่น “ถ้าหนูดีใจจะได้ไปเที่ยว หนูจะทำหน้าอย่างไร” “ถ้าหนูทำของเล่นหาย หนูจะรู้สึกเสียใจ หนูจะทำหน้าอย่างไร ” หรือ “ถ้าเพื่อนแย่งของเล่นของหนู หนูโกรธเพื่อน หนูจะทำหน้าอย่างไร” เป็นต้น ถ้าเด็กไม่ตอบ หรือตอบไม่ได้ให้ผู้ฝึกชี้ไปที่รูปภาพแสดงสีหน้าที่ตรงกับความรู้สึกนั้น ๆ ให้เด็กดู แล้วถามซ้ำจนเด็กทำได้</p> <p>7. เมื่อเด็กเข้าใจความรู้สึก สุข เศร้า โกรธ แล้วให้สอนเพิ่มในความรู้สึกอื่นๆด้วย เช่น ตกใจ ตื่นเต้น กลัว และควรสอนให้เด็กเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นด้วย</p>

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
23	54	เลือกลำดับแรกและลำดับสุดท้าย น้อง.....(ชื่อเด็ก) “คนไหนยืนลำดับแรก” “คนไหนยืนลำดับสุดท้าย”	อุปกรณ์ บัตรภาพ 3 ชุด ชุดที่ 1 เด็กยืนเข้าแถวตอกลูก ชุดที่ 2 สัตว์กำลังเดินตามกันไปเป็นลำดับ ชุดที่ 3 เด็กกำลังเดินตามกันไปเป็นลำดับ ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินนำบัตรภาพชุดที่ 1 วางบนโต๊ะตรงหน้าเด็ก 2. ผู้ประเมินถามให้เด็กบอกหรือชี้ลำดับแรกและลำดับสุดท้าย 3. ผู้ประเมินทำเช่นเดียวกันกับภาพชุดที่ 2 และ 3 โดยถามให้เด็กบอกหรือชี้ลำดับแรกและลำดับสุดท้าย ตามลำดับ เกณฑ์ผ่าน เด็กบอกหรือชี้ได้ถูกต้องอย่างน้อยลำดับละ 2 ใน 3 ครั้ง	อุปกรณ์ 1. บัตรภาพ 3 ชุด ชุดที่ 1 เด็กยืนเข้าแถวตอกลูก ชุดที่ 2 รูปคนกำลังเดินตามกันไปเป็นลำดับ ชุดที่ 3 รูปสัตว์กำลังเดินตามกันไป เป็นลำดับ 2. รถอย่างน้อย 3 คันสีต่างกัน 3. ตุ๊กตาสัตว์อย่างน้อย 3 ตัว 4. กระดาษขาว แนวทาง 1. ผู้ฝึกชวนเด็ก เล่นรถแข่ง หรือตุ๊กตาสัตว์วิ่งแข่งกัน โดย 1.1 สอนให้เด็กรู้จักจุดเริ่มต้น และเส้นชัย ผู้ฝึกพูดกับเด็กว่า “เราจะเริ่มให้รถวิ่งจากตรงนี้พร้อมกันนะ” 1.2 ค่อย ๆ เคลื่อนรถไปข้างหน้า ทีละคันจนครบ 2 คัน โดยเรียงรถให้ต่อท้ายกันตามลำดับ 1.3 ถามเด็กว่า “คันไหนถึงเส้นชัยลำดับแรก” และ “คันไหนถึงเส้นชัยลำดับสุดท้าย” 1.4 ถ้าเด็กตอบไม่ได้ ผู้ฝึกบอกเด็กให้รู้จักลำดับแรก ลำดับสุดท้าย ฝึกจนกระทั่งเด็กตอบได้ด้วยตนเอง 1.5 เมื่อเด็กทำได้แล้ว เพิ่มรถเป็น 3 คัน 2. ผู้ฝึกนำรูปภาพทีละชุดมาเล่าเรื่องเกี่ยวกับรูปภาพกับเด็ก ถามเด็กว่า “คนไหนอยู่ลำดับแรก คนไหนอยู่ลำดับสุดท้าย” ถ้าเด็กไม่ตอบหรือตอบผิดให้ถามซ้ำ พร้อมชี้ให้เด็กดู แล้วให้เด็กตอบอีกครั้ง ทำซ้ำจนเด็กตอบได้ 3. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกตามสถานการณ์จริง เช่น เข้าแถวซื้อของ/ตัวหนังสือ เข้าคิวจ่ายเงิน เป็นต้น

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
24	54	วางวัตถุไว้ ข้างหน้า ข้างหลัง ข้างใน ข้างนอก ข้างบน และข้างใต้ได้ตามคำสั่ง	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> กล่องมีฝาปิด 1 ใบ ก้อนไม้ 1 ก้อน ตุ๊กตา 1 ตัว <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินวางตุ๊กตาตรงหน้าเด็กส่งก้อนไม้ให้เด็กแล้ว พูดว่า “วางก้อนไม้ไว้ข้างหน้าตุ๊กตา” “วางก้อนไม้ไว้ข้างหลังตุ๊กตา” ผู้ประเมินวางกล่องตรงหน้าเด็ก ส่งก้อนไม้ให้เด็กแล้ว พูดว่า “วางก้อนไม้ไว้ข้างในกล่อง” “วางก้อนไม้ไว้ข้างนอกกล่อง” ผู้ประเมินส่งก้อนไม้ให้เด็กแล้วพูดว่า “วางก้อนไม้ไว้บนโต๊ะ/เก้าอี้” “วางก้อนไม้ไว้ใต้โต๊ะ/เก้าอี้” ประเมินตำแหน่งละ 1 ครั้ง <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กวางก้อนไม้ได้ถูกต้องทุกตำแหน่ง</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ถ้วยหรือกล่อง เก้าอี้ของเล่น โต๊ะ ของเล่นที่เด็กคุ้นเคย เช่น ตุ๊กตา ก้อนไม้ รถ <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกเริ่มสอนทีละ 2 ตำแหน่ง เริ่มจากข้างบน ข้างใต้ <ol style="list-style-type: none"> นำของเล่นที่เด็กคุ้นเคย วางไว้บนโต๊ะ บนเก้าอี้ บนถ้วย แล้วบอกเด็กว่า “.....อยู่บนโต๊ะ” “.....อยู่บนถ้วย” “.....อยู่บนเก้าอี้” พร้อมถามเด็กว่า “อะไรอยู่บนโต๊ะ” “อะไรอยู่บนถ้วย” “อะไรอยู่บนเก้าอี้” ตามลำดับ ถ้าเด็กตอบไม่ได้ให้ชี้บอกเด็กว่าอะไรอยู่ข้างบน แล้วถามซ้ำจนเด็กทำได้ เปลี่ยนตำแหน่งของเล่นเป็นวางไว้ข้างใต้ แล้วสอน เช่นเดียวกันกับตำแหน่งข้างบน จนเด็กบอกหรือชี้ได้ว่าอะไรอยู่ข้างบน ข้างใต้ ส่งของเล่นให้เด็กแล้วบอกให้เด็กวางของเล่นตามตำแหน่งที่สั่งโดยเริ่มจากตำแหน่งข้างบนก่อน เช่น วางก้อนไม้ไว้บนเก้าอี้ วางรถไว้ข้างบนโต๊ะ วางตุ๊กตาไว้บนถ้วย ถ้าเด็กวางไม่ถูกต้องให้จับมือ หรือชี้ที่ตำแหน่งที่ถูกต้องให้เด็กวาง จนเด็กทำได้คล่อง จึงสอนให้เด็กวางของเล่นตามตำแหน่งข้างใต้ โดยสอนเช่นเดียวกัน จนเด็ก ทำได้

“น้อง.....(ชื่อเด็ก)
วางก้อนไม้ไว้
ข้างในกล่อง”

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
				<p>2. ผู้ฝึกสอนตำแหน่งข้างใน ข้างนอก</p> <p>2.1 วางถ้วยหรือกล่องไว้ตรงหน้าเด็ก</p> <p>2.2 นำก้อนไม้ 1 ก้อนใส่ไว้ข้างในถ้วยหรือกล่อง และนำรถอีก 1 คันวางไว้ข้างนอกข้างๆถ้วยหรือกล่อง</p> <p>2.3 บอกเด็กว่า “ก้อนไม้อยู่ข้างในถ้วยหรือกล่อง” “รถอยู่ข้างนอกกล่องหรือถ้วย” แล้วถามเด็กว่า “.....อยู่ที่ไหน” ถ้าเด็กตอบไม่ได้ให้บอกเด็กว่าอยู่ข้างในหรือข้างนอกจนเด็กตอบได้</p> <p>2.4 ให้เด็กวางก้อนไม้ หรือรถตามตำแหน่งที่สั่ง เช่น “นำรถใส่ไว้ในถ้วยหรือกล่อง” ถ้าเด็กวางไม่ถูกตำแหน่งให้ชี้บอก หรือจับมือเด็กวาง พอเด็กวางไว้ได้แล้วให้หยิบรถออกจากถ้วยหรือกล่องมาวางไว้ที่เดิม แล้วสั่งให้ “นำก้อนไม้มาวางข้างนอกถ้วยหรือกล่อง” ถ้าเด็กวางไม่ถูกตำแหน่งให้ชี้บอกหรือจับมือเด็กวาง พอเด็กวางไว้ได้แล้วให้หยิบก้อนไม้ใส่ไว้ในถ้วยหรือกล่องเหมือนเดิม ทำซ้ำ ๆ จนเด็กทำได้</p> <p>3. ผู้ฝึกสอนตำแหน่งข้างหน้า ข้างหลัง</p> <p>3.1 วางเก้าอี้ไว้ตรงหน้าเด็ก</p> <p>3.2 นำก้อนไม้ 1 ก้อนวางไว้ข้างหน้าเก้าอี้ และนำรถอีก 1 คัน วางไว้ข้างหลังเก้าอี้</p> <p>3.3 บอกเด็กว่า “ก้อนไม้อยู่ข้างหน้าเก้าอี้” “รถอยู่ข้างหลังเก้าอี้” แล้วถามเด็กว่า “.....อยู่ที่ไหน” ถ้าเด็กตอบไม่ได้ให้บอกเด็กว่าอยู่ข้างหน้าหรือข้างหลัง จนเด็กตอบได้</p>

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
				<p>3.4 ให้เด็กวางก้อนไม้หรือรถตามตำแหน่งที่สั่ง เช่น “นำก้อนไม้วางไว้ข้างหน้าเก้าอี้” ถ้าเด็กวางไม่ถูกต้องตำแหน่งให้ชี้บอกหรือจับมือเด็กวาง พอเด็กวางไว้ได้แล้วให้หยิบก้อนไม้ออก แล้วสั่งให้ “นำรถมาวางไว้ข้างหลังเก้าอี้” ถ้าเด็กวางไม่ถูกต้องตำแหน่งให้ชี้บอกหรือจับมือเด็กวางทำซ้ำ ๆ จนเด็กทำได้</p> <p>4. เมื่อเด็กเริ่มรู้จักตำแหน่งต่าง ทั้ง 6 ตำแหน่งแล้ว ผู้ฝึกเพิ่มตำแหน่งในการสอนเป็น 3 4 5 และ 6 ตำแหน่งตามลำดับ โดยสอนเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 1-3</p> <p>5. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง บอกถึงตำแหน่งสิ่งของหรือวัตถุทุกครั้งที่ต้องการให้เด็กไปหยิบ เช่น “หนูไปหยิบแก้วน้ำที่วางอยู่บนโต๊ะให้หน่อย” “หนูไปหยิบกางเกงในตู้มาให้หน่อย” เป็นต้น</p>
25	60	<p>เลือกวัตถุได้ 4 ประเภท ได้แก่ สัตว์ ผลไม้ ยานพาหนะ เครื่องครัว</p> <div data-bbox="437 1007 694 1139" style="border: 1px dashed blue; border-radius: 50%; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> <p>“น้อง.....(ชื่อเด็ก) เลือกอันที่เป็นผลไม้”</p> </div> 	<p>อุปกรณ์</p> <p>ของเล่น 4 ชุด 16 ชิ้น : สัตว์ 4 ชนิด /ผลไม้ 4 ชนิด/ ยานพาหนะ 4 ชนิด/ เครื่องครัว 4 ชนิด</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <p>ของเล่น 4 ชุด 16 ชิ้น : สัตว์ 4 ชนิด /ผลไม้ 4 ชนิด/ เครื่องครัว 4 ชนิด/ยานพาหนะ 4 ชนิด</p> <p>แนวทาง</p> <p>1. ผู้ฝึกสอนให้เด็กรู้จักประเภทของวัตถุทีละชุด พร้อมบอกว่าวัตถุแต่ละชนิดคืออะไร มีประโยชน์อย่างไร ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัตว์ เช่น ช้าง ม้า วัว ควาย ยีราฟ สิงโต เสือ ปลาโลมานกฮูก กบ เป็นต้น - ผลไม้ เช่น ส้ม แตงโม แอปเปิล มังคุด เป็นต้น

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินวางวัตถุทั้งหมด 16 ชิ้นลงตรงหน้าเด็ก แล้วพูดว่า “เลือกอันที่เป็นสัตว์” เก็บวัตถุกลับมาวางคืนที่เดิมแล้วสั่งซ้ำโดยเปลี่ยนให้เลือกวัตถุในประเภทอื่น “เลือกอันที่เป็นผลไม้” “เลือกอันที่เป็นยานพาหนะ” “เลือกอันที่เป็นเครื่องครัว” <p>(วางของทั้งหมดรวมกัน เหมือนเดิมก่อนสั่งทุกครั้ง)</p> <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กเลือกวัตถุแต่ละประเภทได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ใน 4 ชิ้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ยานพาหนะ เช่น รถยนต์ เครื่องบิน เรือและรถจักรยานยนต์ เป็นต้น - เครื่องครัว เช่น เต้าแก๊ส หรือ เต้าถ่าน กระทะ ตะหลิว จาน หม้อ เป็นต้น <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกให้เลือกว่าวัตถุ 2 ประเภท โดยใส่วัตถุเป็นตัวอย่างงานละ 1 ชิ้น แล้วบอกให้เด็กจับคู่วัตถุที่เป็นของประเภทเดียวกันมาใส่รวมกัน เช่น “ส้มเป็นผลไม้ หนูหยิบผลไม้มาใส่ไว้ด้วยกันซิ” ถ้าเด็กทำไม่ได้ จับมือเด็กทำ ค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือจนเด็กทำได้เอง ค่อย ๆ เพิ่มวัตถุเป็น 3 ประเภท และ 4 ประเภท เวลาเด็กเล่นเสร็จบอกเด็กเก็บของลงตะกร้าเดียวกัน แยกเป็นประเภท สัตว์ ผลไม้ ยานพาหนะ เครื่องครัว เมื่อเด็กทำได้คล่องแล้ว ให้ถามเด็กเพิ่มเติมว่าในหมวดเดียวกันยังมีอะไรอีก หรือสอนจัดหมวดหมู่เพิ่มเติม เช่น สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก
26	60	<p>เลือกสีตามคำสั่งได้ 8 สี</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <p>ก้อนไม้สี 10 ก้อน : สีน้ำเงิน สีเขียว สีชมพู สีดำ สีขาว สีแดง สีส้ม สีเหลือง สีน้ำตาล สีม่วง</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <p>ก้อนไม้สี 10 ก้อน : สีน้ำเงิน สีเขียว สีชมพู สีดำ สีขาว สีแดง สีส้ม สีเหลือง สีน้ำตาล สีม่วง</p>

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินหยิบก้อนไม้สีวางบนโต๊ะตรงหน้าเด็ก 2. ผู้ประเมินบอกเด็กว่า “หยิบก้อนไม้สีน้ำเงิน” 3. ผู้ประเมินนำก้อนไม้ที่เด็กหยิบกลับไปวางที่เดิม และสั่งซ้ำในสีอื่นจนครบ 8 สี (สีน้ำเงิน สีแดง สีเหลือง สีเขียว สีดำ สีชมพู สีขาว สีส้ม) <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กหยิบก้อนไม้ได้ถูกต้องตามคำสั่ง 8 สี ตามคำสั่งแต่ละครั้ง</p>	<p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกนำสิ่งของที่มีอยู่ใกล้ตัวสีละ 1 ชิ้น และสอนให้เด็กรู้จักสีโดยเริ่มต้นทีละสี 2. หากเด็กรู้จักสีแล้ว ให้เพิ่มจำนวนสีขึ้นเรื่อย ๆ จนครบทั้ง 10 สี (สีน้ำเงิน สีเขียว สีชมพู สีดำ สีขาว สีแดง สีเหลือง สีน้ำตาล สีม่วง สีส้ม) 3. ผู้ฝึกนำสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัว และมีสีต่างกัน 2 สี มา让孩子เลือกเมื่อเด็กทำได้แล้ว ค่อย ๆ เพิ่มทีละสี จนครบ 10 สี 4. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองสอนให้เด็กรู้จักสีจากสิ่งของที่มีอยู่ในบ้าน เช่น ผัก ผลไม้ เสื้อผ้า ของใช้ โดยผู้ฝึกพูดบอกเด็กในแต่ละสี แล้วให้เด็กพูดตาม
27	66	<p>รู้จักความหมายของคำ “ต่อจาก” “ระหว่าง” “ข้างหน้า” “ข้างหลัง” “ไว้กับ” และ “อันกลาง”</p> <div data-bbox="504 997 756 1189" data-label="Text"> <p>“วางรถไว้กับตุ๊กตา”</p> </div> <div data-bbox="364 1117 800 1412" data-label="Image"> </div>	<p>อุปกรณ์</p> <p>วัตถุ 5 ชนิด เช่น ตุ๊กตา รถ ถ้วย ก้อนไม้ ช้อน</p> <div data-bbox="924 941 1190 1165" data-label="Image"> </div> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินวางวัตถุ 3 ชนิด ดังนี้ ก้อนไม้ ถ้วย ตุ๊กตา (นั่งหรือยืนหันหน้าเข้าหาเด็ก) บนโต๊ะไว้ตรงหน้าเด็ก โดยเรียงแถวให้มีช่องว่างห่างกัน 	<p>อุปกรณ์</p> <p>วัตถุ 5 ชนิด เช่น ก้อนไม้ ตุ๊กตา รถ ถ้วย ช้อน</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกวางวัตถุ 3 ชนิด ดังนี้ ก้อนไม้ ถ้วย ตุ๊กตา (นั่งหรือยืนหันหน้าเข้าหาเด็ก) บนโต๊ะตรงหน้าเด็ก โดยเรียงแถวจากด้านซ้ายไปด้านขวาให้มีช่องว่างห่างกัน 2. ผู้ฝึกสอนให้เด็กรู้จักความหมายของตำแหน่งต่าง ๆ พร้อมทั้งอธิบายทีละตำแหน่ง เช่น (ผู้ฝึก) วางรถต่อจากถ้วย แล้วบอกว่า “รถอยู่ต่อจากถ้วย” ทำทีละตำแหน่งจนครบ 6 ตำแหน่ง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>2. ผู้ประเมินส่งวัตถุอีกชนิดหนึ่งให้เด็กพร้อมสิ่งทีละคำสั่ง ดังนี้</p> <p>“วาง(รถ)ต่อจากถ้วย” “วาง(รถ)ไว้ระหว่างก้อนไม้กับถ้วย” “วาง(รถ)ไว้ข้างหน้าตุ๊กตา” “วาง(รถ)ไว้ข้างหลังตุ๊กตา” “วาง(รถ)ไว้กับตุ๊กตา”</p> <p>(เมื่อเด็กวางแล้วให้หยิบรถออกทุกครั้งก่อนสิ่งคำสั่งต่อไป)</p> <p>3. ผู้ประเมินวางวัตถุทั้ง 5 ชนิดไว้ตรงหน้าเด็กแล้วถามเด็กว่า “อันไหนเป็นอันกลาง”</p> <p>4. ผู้ประเมินสั่ง 3 ครั้ง ในแต่ละตำแหน่ง</p> <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กทำได้ถูกต้องตามตำแหน่ง แต่ละตำแหน่งได้ 2 ใน 3 ครั้ง</p>	<p>3. ผู้ฝึกบอกรให้เด็กวางวัตถุตามตำแหน่งต่างๆ และชี้อันกลาง</p> <p>4. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองสอนตำแหน่งต่างๆให้กับเด็กในชีวิตประจำวัน</p>
28	72	<p>ทำตามคำสั่งต่อเนื่องที่ประกอบ ด้วยการกระทำ 1 อย่าง ตามตำแหน่งที่อยู่ 3 แห่งกับวัตถุที่มีสีต่างกัน 3 สี</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กล่องพลาสติก ขนาดเท่ากัน 2 ใบ 2. ก้อนไม้เหลือง แดง เขียว อย่างละ 1 ก้อน 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กล่องพลาสติก ขนาดเท่ากัน 2 ใบ 2. รถของเล่น 3 คัน สีต่างกัน

“เอาก้อนไม้สีเหลืองวางในกล่อง
 ก้อนไม้สีเขียววางบนกล่องและ
 ก้อนไม้สีแดงวางข้างกล่อง”

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินวางกล่องตรงหน้าเด็กคว่ำ 1 ใบ หาย 1 ใบ 2. ผู้ประเมินยื่นก้อนไม้ให้เด็ก 3 ก้อน พูดสั่งอย่างต่อเนืองว่า “เอาก้อนไม้สี...วางในกล่อง ก้อนไม้สี...วางบนกล่อง และเอาก้อนไม้สี...วางข้างกล่อง” 3. ผู้ประเมินสั่ง 3 ครั้ง โดยสลับสีก้อนไม้ในแต่ละครั้ง <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กทำตามคำสั่งได้ถูกต้อง 2 ใน 3 ชุด</p>	<p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกทบทวนเรื่องสี โดยให้เด็กบอกชื่อสีที่ละสีให้ได้ถูกต้องก่อน ถ้าเด็กตอบไม่ได้ให้กลับไปสอนเรื่องการเลือกสีตามคำสั่งตามขั้นตอนในข้อ 26 ก่อน 2. ผู้ฝึกทบทวนเรื่องการวางตำแหน่งทั้ง 3 ตำแหน่ง จนเด็กทำได้ถูกต้อง ถ้าเด็กวางตำแหน่งไม่ถูกต้อง ให้กลับไปสอนเรื่องการวางตำแหน่งตามคำสั่งตามขั้นตอนในข้อ 24 ก่อน 3. เมื่อเด็กรู้จักสีและคำบุพบทแล้ว ผู้ฝึกสาธิตและพูดเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังทำ เช่น “... (สรรพนามแทนตัวผู้ฝึก)... กำลังหยิบรถสีแดงใส่ในกล่องรถสีเขียววางข้างกล่อง และรถสีเหลืองวางบนกล่อง” 4. ผู้ฝึกพูดสั่งให้เด็กทำตามทีละคำสั่งก่อน เช่น “หยิบรถสีแดงใส่ในกล่อง” แล้วให้เด็กทำตาม ถ้าเด็กทำไม่ได้ให้ชี้/บอกให้เด็กทำ ให้ถูกต้องทั้งหยิบสี และวางตำแหน่ง ทำซ้ำ ๆ จนเด็กทำได้ จึงเริ่มคำสั่งต่อไป “หยิบรถสีเขียวยางข้างกล่อง” และ “หยิบรถสีเหลืองวางบนกล่อง” ตามลำดับ จนเด็กทำตามคำสั่งเดียวได้คล่อง 5. ผู้ฝึกเพิ่มการทำตามคำสั่งเป็น 2 คำสั่ง โดยฝึกเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 4 ถ้าเด็กทำได้คำสั่งเดียว ให้ผู้ฝึกทวนคำสั่งใหม่ต่อเนืองทั้ง 2 คำสั่ง อีกครั้ง หรือถ้าเด็กพูดได้ให้เด็กทวนคำสั่งว่า ให้ทำอะไรบ้าง ถ้าเด็กบอกไม่ครบ ให้ผู้ฝึกบอก “ทำ.....แล้วต้องทำอะไรอีก” ทำซ้ำจนกว่าเด็กจะทำได้ 6. เมื่อเด็กทำตามคำสั่งต่อเนือง 2 ตำแหน่งได้คล่องแล้ว ผู้ฝึกเพิ่มการทำตามคำสั่งเป็น 3 คำสั่ง โดยฝึกเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 3 และ 4 7. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกสอนเด็กทำตามคำสั่งในชีวิตประจำวันบ่อย ๆ เช่น “หนูไปหยิบเสื้อสีเหลืองไปใส่ในตะกร้า หยิบเสื้อสีฟ้าไปให้พ่อ แล้วไปหยิบเสื้อสีแดงมาให้แม่สิ” เป็นต้น

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
29	72	<p>จับใจความได้ถูกต้องในเรื่องที่ฟัง หรือดู แล้วพูดหรือตอบคำถามที่เหมาะสมกับเรื่อง</p> 	<p>อุปกรณ์ หนังสือนิทาน/เรื่องสั้นที่มีรูปภาพประกอบประมาณ 5 ประโยค</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินอ่านหนังสือนิทาน/เรื่องสั้นให้เด็กฟัง 1 รอบ 2. ผู้ประเมินบอกให้เด็กเล่าเรื่องนั้นให้ฟัง 3. ผู้ประเมินถามคำถาม ในเรื่องแล้วรอฟังคำตอบว่าตรงกับเรื่องที่ฟังหรือไม่ เช่น ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กจับใจความเรื่องที่เล่าได้ถูกต้อง และ/หรือถาม/ตอบ ได้เหมาะสมกับเรื่อง</p>	<p>อุปกรณ์ หนังสือนิทาน/เรื่องสั้นที่มีรูปภาพประกอบประมาณ 5 ประโยค</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกเล่านิทาน เล่าเรื่องให้เด็กฟัง ชวนเด็กพูดคุย และตั้งคำถาม (เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร) เกี่ยวกับเรื่องที่เล่า เปิดโอกาสให้เด็กถามและแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ได้ฟัง 2. ถ้าเด็กเล่าเรื่องไม่ตรงกับเนื้อหาผู้ฝึกต้องดึงเด็กกลับเข้าสู่เนื้อหาให้สัมพันธ์กับเรื่องที่เล่า 3. ถ้าเด็กตอบไม่ตรงคำถามให้ผู้ฝึกพูดแนะหรือให้ตัวเลือกกับเด็ก 4. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้เล่าเรื่องต่าง ๆ ให้เด็กฟังและฝึกให้เด็กตอบคำถามจับใจความจากเรื่องที่เล่า

การประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ

ทักษะด้านการใช้ภาษา (Expressive Language :EL) มี 31 ข้อ

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
1	2	<p>ทำเสียงในลำคอ (เสียง“อู” “อือ” หรือ“อา”) อย่างชัดเจน</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินฟังเสียงเด็กขณะประเมิน โดยอยู่ห่างจากเด็กประมาณ 60 ซม. ถ้าเด็กไม่ออกเสียงให้ได้ยินให้ถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าเด็กทำเสียง “อู” หรือ “อือ” หรือ “อา” ได้หรือไม่ <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กทำเสียงในลำคอ (เสียง“อู” หรือ “อือ” หรือ “อา”) อย่างชัดเจนได้</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกจัดเด็กอยู่ในท่านอนหงาย ผู้ฝึกนั่งข้างเด็ก และยื่นหน้าเข้าไปหาเด็กในระยะห่างประมาณ 60 ซม. (2 ไม่บรรทัด) ผู้ฝึกสบตาและพูดคุยให้เด็กสนใจ แล้วทำเสียง “อู” หรือ “อือ” ในลำคอให้เด็กได้ยิน หยุดฟังเพื่อรอจังหวะให้เด็กส่งเสียงตาม เมื่อเด็กออกเสียง “อู” ได้ ให้ผู้ฝึกเปลี่ยนไปฝึกเสียง “อือ” และรอให้เด็กออกเสียงตาม เมื่อเด็กออกเสียงได้แล้วให้เพิ่มเสียงอื่นๆ ผู้ฝึกแนะนำ พ่อแม่ ผู้ปกครองพูดหรือส่งเสียงเล่นกับเด็ก เช่น ขณะป้อนนม เปลี่ยนผ้าอ้อม และขณะเล่นกับเด็ก
2	4	<p>เปล่งเสียงเพื่อแสดงความรู้สึก</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินสังเกตการเปล่งเสียงของเด็กขณะประเมิน ถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า เวลาเด็กดีใจ โกรธ หงุดหงิด เสียใจ เด็กเปล่งเสียงอย่างไร (ที่ไม่ใช่เสียงร้องไห้ และ หัวเราะ) 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกจัดเด็กอยู่ในท่านอนหงาย ผู้ฝึกนั่งข้างเด็ก และยื่นหน้าเข้าไปหาเด็ก ในระยะห่างประมาณ 60 ซม. (2 ไม่บรรทัด)

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กเปล่งเสียงเพื่อแสดงความรู้สึกได้แตกต่างกันอย่างน้อย 2 ความรู้สึก</p>	<p>2. ผู้ฝึกมองสบตาเด็ก พูดคุย ยิ้ม เล่นหัวเราะกับเด็ก หรือสัมผัสจุดต่างๆ ของร่างกายเด็ก เช่น ใช้นิ้วมือสัมผัสเบาๆ ที่ฝ่าเท้า ท้อง เอว หรือใช้จมูกสัมผัสหน้าผาก แก้ม จมูก ปาก และท้องเด็ก โดยการสัมผัสแต่ละครั้ง ควรมีจังหวะหนัก เบา แตกต่างกันไป และหยุดรอเวลาให้เด็กเปล่งเสียงโต้ตอบกลับ</p>
3	6	<p>เลียนแบบการเล่นเสียงคล้ายคำพูดได้</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> สังเกตการเล่นเสียงของเด็ก ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครองคุยกับเด็ก ถามพ่อแม่ ผู้ปกครอง ว่า “เด็กเลียนแบบการเล่นเสียงคล้ายคำพูดได้หรือไม่” <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กสามารถเลียนแบบการเล่นเสียงคล้ายคำพูดได้โดยการเปล่งเสียงสูงๆ ต่ำๆ เช่น อาอ้า อ้าอ้า</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <p>ผู้ฝึกพูดคุยกับเด็ก ทำเสียงสูงๆ ต่ำๆ อย่างชัดเจน รอให้เด็กเปล่งเสียง สูงๆ ต่ำๆ ตาม ทำซ้ำจนเด็กเปล่งเสียงตาม</p>
4	8	<p>เปล่งเสียงพยางค์เดียว ที่ไม่มีความหมาย (ออกเสียงสระ ผสมกับพยัญชนะ) ได้อย่างน้อย 4 เสียง</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <p>ผู้ประเมินสังเกตเด็กขณะประเมิน หรือถามจาก ผู้ปกครองว่า “เด็กเปล่งเสียงพยางค์เดียวต่างๆ กันได้อย่างน้อย 4 เสียง หรือไม่”</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกจัดทำให้เด็กนั่งหันหน้าเข้าหาผู้ฝึก ผู้ฝึกเล่นกับเด็ก ทำเสียง ให้เด็กเลียนแบบ เช่น อา อี อุ โอ โดยทำเสียงสูงๆ ต่ำๆ ให้เด็กสนใจ และกระตุ้นให้เด็กออกเสียงตาม

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กเปล่งเสียงพยางค์เดี่ยวที่ต่างกัน ได้อย่างน้อย 4 เสียง เช่น ดา บา มา ตา จา ปา</p>	<p>3. เมื่อเด็กออกเสียงสระ อา อี อุ ได้ ให้ผู้ฝึกออกเสียงคำพยางค์เดี่ยว ให้เด็กเลียนเสียงตามทีละเสียง เช่น ดา มา ตา บา จา ปา</p> <p>4. เมื่อเด็กออกเสียงได้ ให้ผู้ฝึกสบตาคำยืม และพยักหน้าให้เด็ก รอจนเด็กหยุด แล้วเลียนเสียงเด็ก 1-2 ครั้ง เพื่อให้เด็กเปล่งเสียงซ้ำอีก</p> <p>5. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกซ้ำๆ ทุกวันและเพิ่มเสียงอื่นๆ ที่หลากหลาย</p>
5	10	<p>เปล่งเสียงเป็นพยางค์ซ้ำๆ ได้</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <p>ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินสังเกตหรือถามพ่อแม่ ผู้ปกครอง ว่า “เด็กเปล่งเสียงเป็นพยางค์ซ้ำๆ ได้หรือไม่ เช่น หม่าหม่า ปาปา มามา จาจา ดาดา” ผู้ประเมินนั่งหันหน้าเข้าหาเด็กทำเสียงนั้นให้เด็กฟัง <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กเปล่งเสียงเป็นพยางค์ซ้ำๆ ได้ 1 เสียง เช่น หม่าหม่า ปาปา มามา จาจา ดาดา</p>	<p>อุปกรณ์</p> <p>ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกจัดทำให้เด็กนั่งหันหน้าเข้าหาผู้ฝึก ผู้ฝึกพูดคุ้ยและออกเสียงพยางค์เดี่ยวซ้ำๆ ให้เด็กฟังเช่น หม่าหม่า ปาปา มามา และรอให้เด็กออกเสียงตาม ผู้ฝึกเปล่งเสียงคล้ายคำที่มีความหมาย และให้เด็กเลียนเสียงตาม เช่น แม่แม่ ไปไป มามา ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกต่อเนื่องโดยกระตุ้นให้เด็กเปล่งเสียงเพื่อสื่อความต้องการในชีวิตประจำวัน

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
6	12	<p>แสดงความต้องการ/ปฏิเสธโดยทำท่าทางหรือเปล่งเสียง</p> <p>“มาๆ ขออุ้มหน่อย”</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตหรือถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เมื่อเด็กต้องการ/ปฏิเสธสิ่งต่างๆ เด็กทำอย่างไร”</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กแสดงความต้องการ/ปฏิเสธ ด้วยการท่าทาง เช่น ยื่นมือให้อุ้ม ชี้ จูงมือผู้ใหญ่ไปหยิบ/สั่นหัว ใช้มือปิด หรือเปล่งเสียง</p>	<p>อุปกรณ์ 1. ของเล่น 2. อาหาร</p> <p>แนวทาง 1. ผู้ฝึกสอนเด็กในขณะรับประทานอาหาร สังเกตเมื่อเด็กอ้อมแล้วถามเด็กว่า “กินอีกไหม” “เอาข้าว อีกไหม” หรือขณะเล่นของเล่น ถามเด็กว่า “เล่น...ไหม” 2. ผู้ฝึกสอนเด็กปฏิเสธ โดยสันติวิธีพร้อมกับพูดว่า “ไม่เอา” หรือ “ไม่เล่น” ให้เด็กเลียนแบบตาม 3. ผู้ฝึกสอนเด็กตอบรับโดยพยักหน้าพร้อมกับพูดว่า “เอา” หรือ “เล่น” ให้เด็กเลียนแบบตาม 4. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองฝึกในสถานการณ์อื่น ๆ เพื่อให้เด็กเรียนรู้เพิ่มขึ้น</p>
7	12	<p>พูดคำเดียวที่มีความหมายได้ 1 คำ</p> <p>“หม่า”</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตหรือถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กพูดคำที่มีความหมายได้กี่คำ อะไรบ้าง”</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กพูดคำที่มีความหมายได้ 1 คำ (ไม่ใช่ ปาปามา มา ชื่อของคนในครอบครัวและสัตว์เลี้ยงในบ้าน)</p>	<p>อุปกรณ์ 1. ของเล่น 2. อาหาร</p> <p>แนวทาง 1. ผู้ฝึกสอนให้เด็กพูดคำสั้นๆ ตามสถานการณ์จริง เช่น เล่นของเล่น ให้พูดชื่อของเล่นและให้เด็กออกเสียงตาม 2. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ผู้ปกครองสอนให้เด็กพูดคำสั้นๆ ตามสถานการณ์จริง เช่น นม หม่า ไป เสื่อ ข้าว เอา ฯลฯ</p>

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
8	15	พูดคำเดียว (คำโดด) ที่มีความหมายได้ อย่างน้อย 2 คำ 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตหรือถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กพูดคำที่มีความหมายได้กี่คำ อะไรบ้าง” เกณฑ์ผ่าน เด็กพูดคำเดียว (ไม่ใช่ ปาปา มามา ชื่อของคนใน ครอบครัวและสัตว์เลี้ยงในบ้าน) ที่มีความหมาย ได้อย่างน้อย 2 คำ ถึงแม้จะยังไม่ชัด	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกออกเสียงพูดคำง่ายๆ ขณะเล่นหรือในสถานการณ์จริง ให้เด็กฟัง และกระตุ้นให้เด็กเลียนคำพูดตาม เช่น บอล โยน ตะ แมว 2. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองฝึกเด็กพูดคำสั้นๆ ตาม เหตุการณ์จริง เช่น ในเวลารับประทานอาหาร ก่อนป้อนข้าว พูด “ปลา” “ข้าว” “ไข่” “น้ำ” ให้เด็กพูดตาม
9	15	ทักทาย/ลา โดยการพูดเปล่งเสียง พร้อมกับ ท่าทางได้เหมาะสมกับสถานการณ์ 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกต หรือถามพ่อแม่ ผู้ปกครอง “เด็กทักทายหรือลาผู้อื่น เด็กทำอะไร” เกณฑ์ผ่าน เด็กทำเสียงและท่าทางเป็นการทักทายหรือลา ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกสอนให้เด็กพูดว่า “จู้จ่า ” พร้อมยกมือไหว้เมื่อพบกัน และพูดว่า “บาย บาย” พร้อมโบกมือเมื่อจากกัน 2. ถ้าเด็กทำไม่ถูกต้องผู้ฝึกจับมือเด็กทำ และลดการช่วยเหลือ ลงจนเด็กทำได้เอง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
10	18	<p>เปล่งเสียงพร้อมทั้งแสดงท่าทางที่ต้องการสื่อความหมาย</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกต หรือถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กเปล่งเสียงพร้อมทั้งแสดงท่าทางสื่อความหมายได้หรือไม่”</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กออกเสียงพร้อมท่าทางได้ เช่น ชี้ไปที่ของเล่นพร้อมออกเสียง “อะ/เอา/อว” เพื่อจะเอาของนั้น</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ลูกบอล รถ ตุ๊กตา <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกส่งของที่เด็กชอบให้เด็กแล้วถามว่า “เอาไหม” ถ้าเด็กพยักหน้า ผู้ฝึกกระตุ้นให้เด็กออกเสียง “เอา” แล้วจึงส่งของให้เด็ก เมื่อเด็กทำ ข้อ 1 ได้ ผู้ฝึกเพิ่มโดยการกระตุ้นเด็กให้แบมือพร้อมกับพูดว่า “ขอ” แล้วจึงส่งของให้เด็ก
11	18	<p>บอกชื่อวัตถุที่คุ้นเคยได้ถูกต้องอย่างน้อย 1 อย่าง</p> 	<p>อุปกรณ์ รถ หวี แปรงสีฟัน ช้อน บอล ถ้วย ตุ๊กตา</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินนำอุปกรณ์ทั้งหมดให้พ่อแม่ ผู้ปกครองดู ผู้ประเมินถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กคุ้นเคยของเล่นอะไรบ้าง” ผู้ประเมินชี้ไปที่ของเล่นที่เด็กคุ้นเคยแล้วถามว่า “นี่อะไร” 	<p>อุปกรณ์ รถ หวี แปรงสีฟัน ช้อน บอล ถ้วย ตุ๊กตา นม ขนมน้ำ ฯลฯ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกเตรียมสิ่งของหรือของเล่นที่เด็กคุ้นเคย และรู้จักชื่อ เริ่มฝึกทีละชิ้น โดยหยิบสิ่งของหรือของเล่นให้เด็กดู พร้อมกับบอกชื่อและให้เด็กพูดตาม ผู้ฝึกหยิบสิ่งของหรือของเล่นให้เด็กดู ถามว่า “นี่อะไร” รอให้เด็กพูด ถ้าเด็กไม่พูด ให้ผู้ฝึกบอกชื่อสิ่งของหรือของเล่นและกระตุ้นให้เด็กพูดตามจนเด็กพูดได้เอง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>เกณฑ์ผ่าน เด็กบอกชื่อวัตถุได้ถูกต้องอย่างน้อย 1 อย่าง (อาจพูดไม่ชัดแต่ออกเสียงได้ใกล้เคียง)</p>	<p>3. ผู้ฝึกให้เด็กพูดชื่อสิ่งของ หรือของเล่นทุกครั้งก่อนที่จะให้สิ่งของหรือของเล่นนั้นแก่เด็กจนเด็กพูดได้เอง</p>
12	21	<p>ใช้คำพูดแสดงความต้องการและ ปฏิเสธ</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตหรือถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กใช้คำพูดแสดงความต้องการ และปฏิเสธได้หรือไม่”</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กใช้คำพูดแสดงความต้องการ และปฏิเสธ (อาจพูดไม่ชัดแต่ออกเสียงใกล้เคียง)</p>	<p>อุปกรณ์ บอล รถ ช้อน นม ขนม น้ำของเล่นที่เด็กชอบ</p> <p>แนวทาง 1. ฝึกตามสถานการณ์จริง เช่น - ผู้ฝึกถามเด็กว่า “ไปเที่ยวไหม” รอให้เด็กตอบว่า “ไป” หรือ “ไม่” - เปลี่ยนเป็นคำถามอื่น เช่น เมื่อเด็กหิว ถามเด็กว่า “เอานมไหม” ถ้าต้องการให้พูดว่า “เอา” และถ้าไม่ต้องการให้พูดว่า “ไม่” 2. ถ้าเด็กไม่ตอบให้ผู้ฝึกถามซ้ำ และพูดนำ กระตุ้นให้เด็กพูดตามจนเด็กพูดได้ 3. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองฝึกเด็กใช้คำพูดแสดงความต้องการ และปฏิเสธสถานการณ์ต่าง ๆ</p>
13	21	<p>พูดคำเดี่ยวได้ 10 คำ</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กพูดคำที่มีความหมายอะไรได้บ้าง” และสังเกตเด็กในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อดูว่าเด็กพูดคำอะไรบ้าง</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง 1. ผู้ฝึกสอนให้เด็กพูดคำเดี่ยว โดยพูดขณะทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเด็ก เช่น ขณะรับประทานอาหารก่อนป้อนข้าวพูด “ข้าว” ให้เด็กพูดตาม คำว่า “ข้าว” ขณะกำลังดูหนังสือฝึกให้เด็กพูดคำต่าง ๆ ตามรูปภาพ เช่น “ปลา” ขณะแต่งตัว ฝึกให้พูด “เสื้อ”</p>

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กพูดคำต่าง ๆ หรือออกเสียงได้ใกล้เคียงได้เอง 10 คำ</p>	<p>2. เมื่อเด็กพูดได้ ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองให้สอนเด็กพูดคำศัพท์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น เมื่อต้องการสิ่งของให้กระตุ้นให้เด็กพูดชื่อสิ่งของนั้นก่อน จึงให้ของแก่เด็ก</p>
14	24	<p>พูดวลีประกอบด้วย 2 คำ ต่อกันได้</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <p>ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <p>ผู้ประเมินสังเกตขณะเล่นกับเด็ก หรือถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กพูดวลี 2 คำต่อกัน ได้หรือไม่”</p> <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กพูดวลี 2 คำ ได้เอง เช่น</p> <p>“รถพ่อ”</p> <p>“กลับบ้าน”</p> <p>“หิวข้าว”</p>	<p>อุปกรณ์</p> <p>1. หนังสือนิทาน</p> <p>2. บัตรภาพเหตุการณ์ต่างๆ</p> <p>แนวทาง</p> <p>1. ผู้ฝึกสอนให้เด็กพูดวลีที่มี 2 คำ ตามสถานการณ์จริง โดยพูดคุยขณะทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเด็ก เช่น ผู้ฝึกถามเด็กว่า “กินอะไร” ให้เด็กตอบว่า “กินข้าว/กินน้ำ/กินนม”</p> <p>2. ถ้าเด็กพูดได้ทีละคำ ผู้ฝึกขยายคำพูด ของเด็กให้เป็น 2 คำ เช่น เด็กพูด “ไป” ผู้ฝึกพูดต่อว่า “ไปนอน” หรือ “ฟังนิทาน” และให้เด็กพูดตาม</p> <p>3. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกเด็กจากการอ่านหนังสือ นิทานประกอบภาพให้เด็กฟัง และ ใช้คำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานให้เด็กตอบ หรือร้องเพลงเด็กที่ใช้คำพูดง่าย ๆ ให้เด็กฟังบ่อย ๆ พร้อมทำท่าทาง ตามเพลง เว้นวรรคให้เด็กร้องต่อ เช่น “จับ...(ปูดำ) ขยำ...(ปูนา)”</p>

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
15	24	<p>พูดตอบรับและปฏิเสธได้</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินถามคำถามเพื่อให้เด็กตอบรับ หรือปฏิเสธ เช่น “เอานมไหม” “เอาของเล่นไหม” “ฟังนิทานไหม” 2. ผู้ประเมินถาม 3-4 คำถาม จนแน่ใจว่าเด็กรู้ความแตกต่างของคำตอบรับและปฏิเสธ 3. หากเด็กไม่ตอบ ให้ถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าเด็กสามารถพูดตอบรับ และปฏิเสธได้หรือไม่ <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กพูดตอบรับ และปฏิเสธได้</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกถามคำถามเพื่อให้เด็กตอบรับ หรือปฏิเสธ เช่น “เอา...ไหม” ตอบ “เอา/ไม่เอา” “เล่น...ไหม” ตอบ “เล่น/ไม่เล่น” “กิน...ไหม” ตอบ “กิน/ไม่กิน” 2. ผู้ฝึกกระตุ้นให้เด็กตอบรับ หรือปฏิเสธคำชวนต่างๆ ช่างต้นรองจนแน่ใจว่าเด็กตอบรับหรือปฏิเสธ คำชวนต่าง ๆ จึงตอบสนองสิ่งที่เด็กต้องการ 3. ถ้าเด็กตอบไม่ได้ ให้ผู้ฝึกตอบนำ แล้วถามเด็กซ้ำเพื่อให้เด็กพูดตอบรับ หรือปฏิเสธ
16	30	<p>พูดชื่อเล่น หรือสรรพนามแทนตัวเองได้</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <p>ผู้ประเมินสังเกต หรือถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าเด็กใช้ชื่อเล่น/สรรพนาม แทนตัวเองได้หรือไม่</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กพูดชื่อเล่น/สรรพนามแทนตัวเองได้ เช่น “แดงชอบน้ำส้ม” “หนู/ผมชอบน้ำส้ม”</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <p>ผู้ฝึกเรียกชื่อเล่นเด็กทุกครั้งี่พูดด้วย และให้เด็กชี้ตัวเอง พร้อมพูดชื่อเล่นของตนเอง</p>

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
17	30	พูดโต้ตอบเป็นวลีที่ประกอบด้วยคำ 3 คำ ติดต่อกันได้อย่างน้อย 4 ความหมาย 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตขณะทดสอบทักษะต่าง ๆ หรือถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง เกณฑ์ผ่าน เด็กพูดวลีที่ประกอบด้วยคำ 3 คำติดต่อกันได้อย่างน้อย 4 ความหมาย เช่น “ขอน้ำอีก” “น้ำหมดแล้ว” “ไม่เอาน้ำ” “ขอนมอีก”	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง ผู้ฝึกสอนเด็กในชีวิตประจำวัน เช่น 1. ถ้าเด็กพูดได้ทีละคำหรือสองคำ ผู้ฝึกขยายคำพูดของเด็กให้เป็น 3 คำ เช่น เด็กพูด “ไป” ให้พูดว่า “ไปหาแม่” “ไปกินข้าว” และพยายามพูดคำ 3 คำให้เด็กฟังบ่อย ๆ เช่น แม่ไปเที่ยว พ่อไปทำงาน และให้เด็กพูดตาม 2. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง อ่านหนังสือนิทานประกอบภาพให้เด็กฟัง และใช้คำถามเพื่อถามเกี่ยวกับเรื่องราวในหนังสือ ให้เด็กตอบเป็นวลีที่ประกอบด้วยคำ 3 คำ
18	36	พูดเป็นประโยคให้คนที่ไม่คุ้นเคยฟังรู้เรื่อง ได้ประมาณครึ่งหนึ่ง 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตขณะประเมิน หรือชวนเด็กคุย เรื่องที่เด็กสนใจ เกณฑ์ผ่าน เด็กพูดให้คนที่ไม่คุ้นเคยฟังได้เข้าใจชัดเจน ประมาณครึ่งหนึ่งของเรื่องราวที่พูดคุยได้	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกกระตุ้นให้เด็กพูดถึงกิจกรรมที่เด็กกำลังทำ ถ้าเด็กพูดแล้วผู้ฝึก ยังฟังไม่เข้าใจ หรือพูดไม่รู้เรื่อง ไม่ชัดเจน ผู้ฝึกพูดประโยคที่ถูกต้อง ที่ประกอบด้วย ประธาน กริยา และกรรม เช่น “(ชื่อเด็ก) ตะลูกบอล” “แม่ปิดประตู” และให้เด็กพูดตาม 2. เมื่อเด็กพูดได้ ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองกระตุ้นให้เด็กพูดประโยคหรือเล่าเรื่องต่าง ๆ ตามสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
19	36	ร้องเพลง/ท่องบทสวดได้ (ไม่จำเป็นต้อง จบเพลง) 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า เด็ก ร้องเพลง/ท่องบทสวดอะไรได้บ้าง 2. ผู้ประเมินให้เด็กร้องเพลง/ท่องบทสวดให้ฟัง เกณฑ์ผ่าน เด็กร้องเพลง/ท่องบทสวดได้เกือบจบ อาจลืม หรือร้องผิดไม่เกิน 1 ใน 4 ของเพลง	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกเริ่มต้นฝึกจากร้องเพลงสำหรับเด็กที่เป็นคำง่ายๆ หรือ เพลงที่กำลังเป็นที่นิยมในขณะนั้นให้ฟังบ่อย ๆ 2. ผู้ฝึกร้องให้เด็กฟังทีละท่อน แล้วกระตุ้นให้เด็กร้องตาม หยุด เว้นวรรคเพื่อให้เด็กร้องต่อ 3. ถ้าเด็กร้องไม่ได้ ให้ผู้ฝึกร้องท่อนนั้นซ้ำ ทำบ่อย ๆ จนเด็ก ร้องตามได้ 4. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ร่วมร้องเพลงกับเด็กบ่อยๆ อาจทำท่าทางประกอบเพื่อให้เด็กสนุกสนาน
20	42	ตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ของสิ่งของ ได้ 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามเด็กว่า “ถ้ายเอาไว้ทำอะไร, ดินสอ เอาไว้ทำอะไร, แก้อ้อเอาไว้ทำอะไร” เกณฑ์ผ่าน เด็กอธิบายประโยชน์ของการใช้สิ่งของได้ทั้ง 3 อย่าง เช่น “ถ้ายเอาไว้ใส่ข้าว, ดินสอเอาไว้เขียน แก้อ้อเอาไว้นั่ง”	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกบอกประโยชน์ของสิ่งของ/เครื่องใช้ในบ้านให้เด็กฟัง 2. ผู้ฝึกถามถึงประโยชน์ของสิ่งของ /เครื่องใช้ ให้เด็กตอบ ถ้าเด็กตอบไม่ได้ ให้ผู้ฝึกบอกประโยชน์ของสิ่งของนั้นซ้ำอีกครั้ง โดยให้เด็กพูดต่อประโยค เช่น “แก้วนํ้ามีไว้ใส่นํ้า” “แก้วนํ้ามี ไว้..” กระตุ้นให้เด็กพูด“นํ้า”และค่อยๆ ลดคำในประโยคลง จนเด็กตอบได้เองทั้งประโยค 3. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง กระตุ้นให้เด็กตอบคำถามเกี่ยวกับ ประโยชน์ของสิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตรประจำวัน

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
21	42	ถามคำถามและตอบคำถามได้ 4 แบบ เช่น “ใคร” “อะไร” “ที่ไหน” “ทำไม” (ตัวอย่างการตอบคำถามของเด็ก)	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินสังเกตขณะเด็กเล่นของเล่นหรือประเมินทักษะอื่น 2. ถ้าเด็กไม่ถามคำถาม ให้ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ว่า เด็กเคย “ถาม” คำถามเหล่านี้หรือไม่ 3. ผู้ประเมินถามเด็ก เช่น “นี่ใคร” “แม่ทำอะไร” เป็นต้น 4. ถ้าเด็กไม่ตอบคำถาม ให้ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า เด็กตอบคำถาม “ใคร” “อะไร” “ที่ไหน” “ทำไม” ได้หรือไม่ เกณฑ์ผ่าน เด็กถามและตอบคำถามได้ 4 แบบ ได้แก่ “ใคร” “อะไร” “ที่ไหน” “ทำไม”	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกตั้งคำถามโต้ตอบกับเด็กในชีวิตประจำวัน เช่น - ชี้ไปที่คุณตา แล้วถามว่า “นี่ใครนะ” - ชี้ไปที่คุณพ่อ แล้วถามว่า “พ่อทำอะไรอยู่นะ” - ขณะที่พ่อไม่อยู่ ถามว่า “พ่ออยู่ที่ไหนนะ” - เมื่อต้องการเหตุผล ถามว่า “ทำไมหนูไม่ตีมัน” “ทำไมไม่นอน” 2. ผู้ฝึกให้เด็กถามคำถาม เช่น “ใคร อะไร ที่ไหน ทำไม” บ่อยๆ ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน
22	48	พูดติดต่อกันอย่างน้อย 3 คำ ที่มี ความหมายเหมาะสมกับโอกาสและ สถานการณ์ได้	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกต หรือถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าเด็กสามารถพูดเกี่ยวกับคำพูด 5 ความหมายต่อไปนี้ได้หรือไม่ ได้แก่ 1. การบอกลา เช่น “หนูไปก่อนนะคะ” 2. การทักทาย เช่น “สวัสดีค่ะแม่”	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกสอนให้เด็กพูดในโอกาสต่าง ๆ โดยผู้ฝึกพูดให้เด็กฟังเป็นตัวอย่าง แล้วบอกให้เด็กพูดตาม เช่น - สอนให้เด็กยกมือไหว้ และกล่าวขอบคุณทุกครั้งที่ได้รับของจากผู้ใหญ่ “ขอบคุณค่ะ/ครับ”

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>3. การขอบคุณ เช่น “ขอบคุณค่ะคุณครู” 4. การขอโทษ เช่น “หนูขอโทษค่ะพี่” 5. การแสดงความคิดเห็น เช่น “หนูว่าอันนี้สวยกว่า”</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กพูดติดต่อกันได้ 3 คำ ได้ครบทั้ง 5 ความหมาย เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สอนให้เด็กยกมือไหว้ และกล่าวสวัสดีที่พบผู้ใหญ่ หรือแขกของพ่อแม่ ผู้ปกครองมาเยี่ยมที่บ้าน “สวัสดีค่ะ/ครับ” - สอนให้เด็กกล่าวคำขอโทษทุกครั้งที่ทำผิด “ขอโทษค่ะครับ” - กระตุ้นให้เด็กพูดแสดงความคิดเห็นด้วยคำถาม เช่น “หนูว่าอันนี้เป็นอย่างไร” - สอนให้เด็กบอกลา เช่น “หนูไปก่อนนะคะ” <p>2. ผู้ฝึกเตือนเด็กหากเด็กลืมกล่าวคำขอบคุณ สวัสดี ขอโทษ และบอกลา ทุกครั้ง</p>
23	48	<p>พูดคำติดต่อกัน 3 คำ ที่บอกถึงคุณสมบัติของสิ่งของเกี่ยวกับรูปร่าง หรือ สี หรือ ขนาด</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ช้อน ขนาดใหญ่-เล็ก 2. ลูกบอลยางบีบ 3. ลูกปิงปอง 4. ก้อนไม้สีแดง 1 ก้อน ก้อนไม้สีเหลือง 1 ก้อน (ก้อนไม้ขนาดต่างกัน) <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินนำอุปกรณ์วางตรงหน้าเด็กพูดเป็นตัวอย่างให้เด็กฟัง เช่น ช้อนคันใหญ่ ก้อนไม้ไม่มีสีแดง 2. ชี้(.....) แล้วบอกให้เด็กอธิบายลักษณะ <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถพูดคำติดต่อกัน 3 คำ บอกคุณสมบัติต่างๆ 3 อย่างเกี่ยวกับ รูปร่างหรือสีหรือขนาด เช่น “ก้อนไม้มีสีแดง” “ช้อนคันเล็ก” “ลูกบอลใหญ่” “ก้อนไม้เป็นสีเหลือง” “ปิงปองมันกลม”</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ช้อน ขนาดใหญ่-เล็ก 2. ลูกบอลยางบีบ 3. ลูกปิงปอง 4. ก้อนไม้สีแดง 5. ก้อนไม้สีเหลือง <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกฝึกเด็กในชีวิตประจำวัน เกี่ยวกับ ลักษณะ สี และขนาด เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ขณะรับประทานอาหารบอกเด็กว่า “ช้อนมีสีขาวย มีด้ามจับยาวๆนะลูก” - ขณะแต่งตัว บอกเด็กว่า “เสื้อหนูตัวเล็ก เสื้อแม่ตัวใหญ่” 2. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้สอนเด็กเกี่ยวกับลักษณะ สี และขนาดของสิ่งของที่อยู่ในชีวิตประจำวัน

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
24	54	<p>พูดคำที่มีความหมายตรงข้ามได้ 6 คำ</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินถามเด็ก โดยใช้รูปแบบของคำถาม เช่น “ไฟร้อน แต่ว่าน้ำแข็ง...” ผู้ประเมินถามเด็กโดยเปลี่ยนชนิดของคำตรงข้าม เช่น “กลางวัน/กลางคืน” “แข็ง/นุ่ม” “หนัก/เบา” “ใหญ่/เล็ก” “ยาว/สั้น” “เร็ว/ช้า” “ตั้ง/เบา” “สูง/ต่ำ” <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กพูดคำที่มีความหมายตรงข้ามได้อย่างน้อย 6 คำ</p>	<p>อุปกรณ์ ก้อนหินกับก้อนสำลี น้ำเย็นกับน้ำร้อนขวดใส่ทรายกับขวดเปล่า</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกเตรียมสิ่งของที่มีลักษณะตรงข้ามกันให้เด็กดูหรือสัมผัส พร้อมอธิบาย เช่น ก้อนหินกับก้อนสำลี ให้เด็กจับบอกว่า “ก้อนหินแข็ง สำลีนุ่ม ” ผู้ฝึกอธิบายสิ่งของต่างๆที่อยู่รอบตัวเด็กถึงลักษณะตรงข้ามของสิ่งของเหล่านั้น พร้อมกับกระตุ้นถามคำถามให้เด็กตอบบ่อยๆ จนเด็กสามารถตอบได้เอง เช่น “ไฟร้อน น้ำแข็ง.....” และ “น้ำแข็งเย็น ไฟ.....” เป็นต้น
25	54	<p>ตอบคำถามได้ถูกต้องเมื่อถามว่า “ถ้ารู้สิกร้อน / ไม่สบาย / หิว” จะทำอะไร</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามเด็กว่า “ถ้าหนูรู้สิกร้อน หนูจะอย่างไร” “ถ้าหนูไม่สบาย หนูจะอย่างไร” “ถ้าหนูหิว หนูจะอย่างไร”</p>	<p>อุปกรณ์ หนังสือ/ภาพประกอบเหตุการณ์ต่างๆ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกอธิบายรูปภาพในหนังสือให้เด็กฟัง เช่น <ul style="list-style-type: none"> รูปภาพเด็กเปิดพัดลม / คนถือพัดลม แสดงว่าร้อน รูปเด็กกินยาหรือกำลังให้หมอตรวจแสดงว่าป่วย รูปเด็กกินน้ำ แสดงหิว

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กตอบถูก 2 ใน 3 คำถาม เช่น “ร้อน ตอบว่า ไปอาบน้ำ เปิดพัดลม” “ไม่สบาย ตอบว่า ไปนอน ไปหาหมอ กินยา” “หิว ตอบว่า กินข้าว กินขนม”</p>	<p>2. ผู้ฝึกถามคำถามเด็กเกี่ยวกับรูปภาพในหนังสือ ถ้าเด็กตอบไม่ได้ ให้ผู้ฝึกพูดอธิบาย เช่น “ถ้าหนูร้อน หนูต้องไปอาบน้ำ /เปิดพัดลม” “ถ้าหนูปวดหัว หนูก็ต้องทานยา / ไปหาหมอ” “ถ้าหนูหิวน้ำ หนูต้องไปดื่มน้ำ” เป็นต้น</p> <p>3. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกเด็กในชีวิตประจำวัน เมื่อเด็กมาบอกความต้องการ เช่น หิว ร้อน ปวดหัว ให้ผู้ฝึกถามเด็กว่า “แล้วหนูจะทำอย่างไร” เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดบอกวิธีการแก้ปัญหา</p>
26	60	<p>พูดเล่าได้ว่าทำอะไร เมื่อวานนี้/วันนี้</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <p>ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองถึงกิจกรรมว่า เด็กทำอะไรบ้างวันนี้ หรือเมื่อวานนี้ 2. ผู้ประเมินถามเด็กว่า “เมื่อวานนี้ หนูทำอะไรบ้าง/วันนี้ หนูทำอะไรบ้าง” <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กพูดเล่าได้ว่าทำอะไร เมื่อวานนี้/วันนี้ อย่างน้อย 1 กิจกรรม</p>	<p>อุปกรณ์</p> <p>ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กได้ทำในวันนี้ในช่วงระยะเวลา/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่นาน 2. ผู้ฝึกถามกระตุ้น “วันนี้หรือเมื่อวานนี้ทำอะไรบ้าง” ให้เด็กตอบ ถ้าเด็กจำไม่ได้ผู้ฝึกช่วยจัดลำดับเหตุการณ์ในแต่ละวัน เพื่อให้เด็กพูดเล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ 3. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง พูดคุยและถามทบทวนถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทุกวัน

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
27	60	สลับกันพูดคุยแสดงความคิดเห็นและรับฟังเพื่อน หรือคนอื่นในกลุ่มได้ 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตและสอบถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กสามารถพูดคุยกับเพื่อน โดยสลับกันพูดได้หรือไม่” เกณฑ์ผ่าน เด็กสลับกันพูดโต้ตอบและรับฟังในกลุ่มได้	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกให้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เช่น ผู้ฝึกถาม “วันนี้เราจะกินอะไรกันดี” “วันนี้เราจะไปเที่ยวไหน” 2. ถ้าเด็กพูดแทรก ให้ผู้ฝึกบอกเด็กว่า “หนอรอก่อนนะ...ขอพูดให้จบก่อน แล้วหนูค่อยพูดต่อ” ทำทุกครั้งที่เด็กพูดแทรก 3. ผู้ฝึกจัดกลุ่มเล่นนิทาน โดยฝึกถามคำถามให้เด็กแสดงความคิดเห็น ยกมือก่อนตอบ ใครยกมือทีหลังต้องรอ ถ้าเด็กแย่งกันพูด บอกให้เด็กรอ และผลัดกันพูดทีละคน
28	66	อธิบายคุณสมบัติของสิ่งของได้อย่างน้อย 6 ชนิด 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามเด็กด้วย คำถามปลายเปิด เช่น “...เป็นอย่างไร” ให้อธิบายถึงสิ่งของ 6 ชนิด ได้แก่ บ้าน บอล โตะ ส้ม จาน หมา เกณฑ์ผ่าน เด็กอธิบายคุณสมบัติของสิ่งของได้ถูกต้อง 6 ชนิดตามคุณสมบัติอย่างน้อย 1 อย่าง เช่น การใช้ รูปร่าง ส่วนประกอบ ลักษณะต่างๆ ไป เช่น เป็นผลไม้	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกอธิบายคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวจากของจริง หรือ รูปภาพให้เด็กฟังบ่อยๆ เช่น “จานมีลักษณะแบน ทำจากพลาสติก หรือกระเบื้องเอาไว้ใส่อาหาร” “ลูกบอลมีลักษณะกลม ๆ มีสีหลายสี ทำจากพลาสติกหรือหนังเอาไว้ โยน/เตะ เล่น” เป็นต้น 2. ผู้ฝึกให้เด็กตอบคำถามเกี่ยวกับคุณสมบัติของสิ่งของต่าง ๆ จนเด็กสามารถตอบได้เอง 3. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง พูดคุยและถามทบทวนถึงคุณสมบัติของสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
29	66	<p>บอกประเภทของสิ่งของได้ 3 หมวด ได้แก่ สัตว์ เสื้อผ้า อาหาร</p> 	<p>อุปกรณ์ ชุดภาพสิ่งของ 3 หมวด ได้แก่ สัตว์ เสื้อผ้า อาหาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หมวดสัตว์ ได้แก่ ช้าง หมา วัว ไก่ 2. หมวดเสื้อผ้า ได้แก่ เสื้อยืด หมวก รองเท้า กางเกง 3. หมวดอาหาร ได้แก่ ปลาหูช้าง ข้าว นม ไข่ดาว <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินนำรูปภาพชุดแรกให้เด็กดู แล้วถามว่า “รูปภาพทั้งหมดนี้เป็นอะไร” 2. ถามต่อในรูปภาพชุดที่ 2 และ 3 <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กบอกประเภทสิ่งของได้ถูกต้องทั้ง 3 ประเภท (สัตว์ เสื้อผ้า อาหาร)</p>	<p>อุปกรณ์ ชุดภาพสิ่งของ 3 หมวด ได้แก่ สัตว์ เสื้อผ้า อาหาร</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกสอนอธิบายความหมายของ คำว่า สัตว์ เสื้อผ้า อาหาร พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบอธิบาย 2. ผู้ฝึกสอนให้เด็กรู้จักแยกแยะหมวดหมู่สิ่งของต่าง ๆ จากรูปภาพ หรือวัสดุจริง เช่น หมวดเสื้อผ้า ได้แก่ อะไรบ้าง หมวดสัตว์ได้แก่ อะไรบ้าง หมวดอาหารได้แก่ อะไรบ้าง 3. ผู้ฝึกหัดยิบสิ่งของแต่ละชนิดมาแล้วถามเด็กว่า “ทั้งหมดนี้ เป็นอะไร” 4. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกบ่อย ๆ จนเด็กสามารถแยกประเภทสิ่งของ ได้เองเพิ่มขึ้น

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ												
30	72	<p>พูดหรือเล่าเรื่องโดยใช้คำสันธานเชื่อมประโยคได้ เช่น ที่ /ซึ่ง /กับ/และ</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินสังเกตขณะประเมิน 2. ผู้ประเมินถามเด็กว่า “หนูทำอะไรบ้างก่อนมาโรงเรียน” 3. หากเด็กไม่เล่าเรื่อง ให้ถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าเด็กใช้คำสันธานเชื่อมประโยคอะไรได้บ้าง โดยสามารถยกตัวอย่างให้พ่อแม่ ผู้ปกครองได้ <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กพูดหรือเล่าเรื่องโดยใช้คำสันธานเชื่อมประโยคได้ อย่างน้อย 1 คำ</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกพูดกับเด็กในสถานการณ์ต่างๆ โดยใช้คำสันธานเชื่อมประโยค เช่น ขณะเล่นตุ๊กตาผู้ฝึกบอกเด็กว่า “หนูเล่นตุ๊กตากับบอล” 2. ผู้ฝึกกระตุ้นให้เด็กพูดเองโดยการตั้งคำถามให้เด็กตอบ เช่น ถามว่า “หนูกำลังทำอะไร” 3. ถ้าเด็กตอบโดยไม่มีคำสันธานเชื่อมประโยค ผู้ฝึกให้เด็กพูดบ่อยๆ จนเด็กใช้คำสันธานพูดเชื่อมประโยคได้ 4. ผู้ฝึกแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกบ่อยๆ จนเด็กสามารถใช้สันธานเชื่อมประโยคได้ 												
31	72	<p>อ่านพยัญชนะ ได้ถูกต้อง ก ฅ/ด ค/ น ม และอ่านคำง่าย ๆ ได้ถูกต้อง</p> 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำพยัญชนะ 3 ชุด <table border="1" data-bbox="1123 1086 1309 1347"> <tr> <td>ก</td> <td>ฅ</td> </tr> <tr> <td>ด</td> <td>ค</td> </tr> <tr> <td>น</td> <td>ม</td> </tr> </table> 	ก	ฅ	ด	ค	น	ม	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำพยัญชนะ 3 ชุด <table border="1" data-bbox="1417 1070 1579 1209"> <tr> <td>ก</td> <td>ฅ</td> </tr> <tr> <td>ด</td> <td>ค</td> </tr> <tr> <td>น</td> <td>ม</td> </tr> </table> 2. บัตรคำ ได้แก่ ขา ตา หู พ่อ แม่ บ้าน หมา 	ก	ฅ	ด	ค	น	ม
ก	ฅ															
ด	ค															
น	ม															
ก	ฅ															
ด	ค															
น	ม															

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>2. บัตรคำ ได้แก่ ขา ตา หู พ่อ แม่ บ้าน หมา</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินเลือกบัตรพยัญชนะมาทีละคู่ แล้วบอกให้เด็กอ่าน <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ก และ ถ 1.2 ด และ ค 1.3 น และ ม ผู้ประเมินให้เด็กอ่าน บัตรคำ ดังต่อไปนี้ ขา ตา หู พ่อ แม่ บ้าน หมา <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กอ่านพยัญชนะได้ 5 ตัว และอ่านคำได้ 3 คำ</p>	<p>3. บัตรคำ</p> <p>ก.ไก่ - ก้อย - กบ - กางเกง ถ.ถุง - ถัก - ถอย - ถือ ด.เด็ก - ดำ - ดู - เดิน ค.คน - คิ้ว - ค้อน - ครุ น.หนู - นิ้ว - น้ำ - นิ่ง ม.ม้า - มอง - มอด - ไม้</p> <p>4. หนังสือนิทานสำหรับเด็ก</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกเลือกบัตรคำที่ต้องการให้เด็กอ่านและกระตุ้นให้เด็กออกเสียงตาม <p>ก.ไก่ - ก้อย - กบ - กางเกง ถ.ถุง - ถัก - ถอย - ถือ ด.เด็ก - ดำ - ดู - เดิน ค.คน - คิ้ว - ค้อน - ครุ น.หนู - นก - นิ้ว - น้ำ - นิ่ง ม.ม้า - แมว - มอง - มอด - ไม้</p> ผู้ฝึกชวนเด็กอ่านนิทาน/บัตรคำบ่อย ๆ เพื่อฝึกให้เด็กอ่านออกเสียง เมื่อเด็กอ่านได้ดีแล้ว ผู้ฝึกเพิ่มคำศัพท์ให้เด็กมากขึ้น ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกเด็กอ่านหนังสือนิทานสำหรับเด็กหรือหนังสือที่เด็กสนใจบ่อย ๆ จนเด็กสามารถอ่านพยัญชนะและสะกดคำได้

การประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ

ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม (Personal and Social Skills :PS) 31 ข้อ

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
1	2	มองจ้องหน้า สบตา ยิ้ม หรือ ส่งเสียงตอบโต้เมื่อผู้ทดสอบแตะต้องตัว และพูดคุยด้วย 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินอุ้มเด็กหรือจัดเด็กให้อยู่ในท่านอนหงาย โดยใบหน้าผู้ประเมินห่างจากหน้าเด็กประมาณ 30 ซม. 2. ผู้ประเมินพูดคุยและยิ้มกับเด็ก เกณฑ์ผ่าน เด็กมองหน้า ยิ้มหรือส่งเสียงตอบผู้ประเมินนาน 1-2 วินาที	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกนั่งชันเข่าทั้งสองข้าง จัดให้เด็กนอนหงายบนหน้าขา หรือทำอื่นที่เหมาะสม โดยใบหน้าผู้ฝึกห่างจากใบหน้าเด็กประมาณ 20-30 ซม. 2. ผู้ฝึกเรียกชื่อเด็ก เมื่อเด็กมองให้พูดคุยทำเสียงสูงต่ำ ยิ้มให้เด็ก ทำตาโต และทำตาหยีให้เด็กสนใจ เมื่อเด็กมองหน้าผู้ฝึกแล้ว ให้ชมเชยและยิ้มให้เด็ก
2	4	ยิ้มทักทายกับคนคุ้นเคยได้ 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตขณะอยู่กับเด็กหรือถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กยิ้มทักคนที่คุ้นเคยก่อนได้หรือไม่” เกณฑ์ผ่าน เด็กยิ้มทักพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือคนที่คุ้นเคยก่อนได้	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกจัดให้เด็กนอนบนหน้าขาหรือตักผู้ฝึก หรือทำอื่นที่เหมาะสม 2. ผู้ฝึกเรียกชื่อเด็ก เมื่อเด็กมองสบตาให้พูดคุยแตะต้องตัวเด็ก รอให้เด็กยิ้มหรือส่งเสียงตอบแล้วจึงชมเชย ถ้าเด็กไม่ยิ้มโต้ตอบ ให้สัมผัสหยอกล้อกับเด็ก

ลำดับที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
3	6	<p>จ้องมองหรือร้องไห้เมื่อเห็นคนแปลกหน้า</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน สังเกตเด็กขณะประเมิน</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กจ้องมองหรือร้องไห้ทันทีเมื่อเห็นคนแปลกหน้า</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองพาเด็กไปพบเจอสิ่งแวดล้อมที่แปลกใหม่ รวมถึงคนแปลกหน้า ถ้าเด็กไม่มองหรือไม่สนใจคนแปลกหน้า ผู้ฝึกพูดชักชวน และช่วยประคองหน้าเด็กให้หันไปมอง เมื่อเด็กแสดงท่าทางกลัว หรือร้องไห้ ให้อุ้มเด็กและปลอบโยน เช่น “ไม่ต้องกลัวนะ” พร้อมทั้งอธิบายให้เด็กเข้าใจว่าบุคคลนั้นเป็นใคร
4	8	<p>เล่นจ๊ะเอ๋ได้</p> 	<p>อุปกรณ์ ผ้าขนาด 30 X 30 ซม. มีรูอยู่ตรงกลาง</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินเรียกชื่อเด็ก เมื่อเด็กมองหน้า ผู้ประเมินใช้ผ้าที่เตรียมไว้บังหน้าตนเอง ผู้ประเมินโผล่หน้าด้านเดียวกัน 2 ครั้ง พร้อมพูดว่า “จ๊ะเอ๋” ครั้งที่ 3 ไม่โผล่หน้าแต่ให้พูดคำว่า “จ๊ะเอ๋” แล้วให้ผู้ประเมินมองผ่านรูผ้า ว่าเด็กจ้องด้านที่ผู้ประเมินเคยโผล่หน้าออกไปได้หรือไม่ <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กจ้องมองตรงที่ผู้ประเมินเคยโผล่หน้า</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> กระดาษ/ผ้าขนาด 30 X 30 ซม. มีรูอยู่ตรงกลาง เสื่อ/ผ้าอ้อม/ผ้าเช็ดตัว/ผ้าเช็ดหน้า <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกใช้แผ่นกระดาษ/เสื่อ/ผ้าอ้อม/ผ้าเช็ดตัว/ผ้าเช็ดหน้า ปิดหน้าเล่นจ๊ะเอ๋กับเด็ก ผู้ฝึกดึงแผ่นกระดาษ/เสื่อ/ผ้าอ้อม/ผ้าเช็ดตัว/ผ้าเช็ดหน้าที่ปิดหน้าออกพร้อมพูด “จ๊ะเอ๋” แล้วหัวเราะกับเด็ก ผู้ฝึกผลัดเปลี่ยนไปปิดหน้าเด็กบ้างพร้อมถามว่า “น้อง...อยู่ไหน” ฝึกเล่นบ่อย ๆ จนเด็กรู้จักดึงแผ่นกระดาษ/เสื่อ/ผ้าอ้อม/ผ้าเช็ดตัว/ผ้าเช็ดหน้าที่ปิดหน้าออกจากหน้าตนเองและหน้าผู้ฝึกได้

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
5	10	ใช้นิ้วหยิบอาหารกินได้ 	อุปกรณ์ อาหารชิ้นเล็กๆ เช่น ผลไม้ชิ้นเล็กๆ ขนมปังกรอบ ขนมฝัງขนาด 1 ซม. ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตเด็กขณะกำลังกินอาหาร หรือ ถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง เกณฑ์ผ่าน เด็กใช้นิ้วหยิบอาหารกินได้	อุปกรณ์ อาหารชิ้นเล็กๆ เช่น ขนมปังกรอบ คุกกี้ ขนมฝัง ผลไม้ ฯลฯ แนวทาง 1. ผู้ฝึกเลือกอาหารที่เด็กชอบ และหยิบง่ายขนาดพอคำ เช่น คุกกี้ ขนมปังกรอบ ขนมฝัง ฯลฯ 2. ผู้ฝึกหยิบอาหารใส่ปากเคี้ยว และบอกเด็กว่า “อร่อยจัง” เชิญชวนให้เด็กหยิบใส่ปาก ถ้าเด็กไม่หยิบผู้ฝึกหยิบใส่ปากเด็ก ให้ชิมก่อนเพื่อให้เกิดความสนใจ 3. ผู้ฝึกบอกให้เด็กใช้นิ้วหยิบอาหารชิ้นเล็กๆ เข้าปาก อาจช่วย จับนิ้วเด็กในระยะแรกๆ แล้วค่อยๆ ปล่อยให้เด็กใช้นิ้วหยิบ จน เด็กหยิบเองได้
6	12	เล่นสิ่งของได้ตามหน้าที่ 	อุปกรณ์ แก้วน้ำ/แปรงสีฟัน/หวี/ช้อน/ถ้วย ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินส่งสิ่งของให้เด็กที่ละชิ้น เช่น แก้วน้ำ แปรงสีฟัน หวี ช้อน และ ถ้วย แล้วสังเกตการ เล่นของเด็ก เกณฑ์ผ่าน เด็กเล่นสิ่งของได้ตามหน้าที่อย่างน้อย 1 อย่าง เช่น ยกแก้วหรือช้อนมาที่ปาก ใช้หวีหวีผม เป็นต้น	อุปกรณ์ 1. ตุ๊กตา 2. แก้วน้ำ/แปรงสีฟัน/หวี/ช้อน/ถ้วย แนวทาง 1. ผู้ฝึกอธิบายถึงหน้าที่ของสิ่งของ และสาธิตการใช้สิ่งของนั้น ที่ละชิ้น ให้เด็กดู 2. ผู้ฝึกเรียกชื่อเด็กพร้อมกับส่งของใช้ให้เด็กที่ละชิ้น ชวนให้ เด็กเล่น เช่น ส่งแก้วน้ำให้เด็ก แล้วพูดกับเด็กว่า “หิ้วน้ำทำยังง ดีนะ” ส่งหวีให้เด็ก แล้วพูดว่า

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
				<p>“น้องผมยุ่งแล้วทำยังไงดี” ส่งข้อนี้ให้เด็กแล้วพูดว่า “หนูใช้ข้อนี้ทำอะไรนะ” ถ้าเด็กทำไม่ได้บอกเด็กซ้ำ และจับมือเด็กทำ ลดความช่วยเหลือจนเด็กทำได้เอง</p> <p>3. ผู้ฝึกเรียกชื่อเด็ก พร้อมกับส่งของใช้ให้เด็กที่ละชิ้น ชวนเด็กเล่นกับตุ๊กตา โดยบอกว่า “ใช้หวีหวีผมตุ๊กตาคันนะ” “ใช้ข้อนี้ป้อนข้าวตุ๊กตา” “ใช้แก้วน้ำป้อนน้ำให้ตุ๊กตาคัน” อาจช่วยจับมือเด็กทำในระยะแรกๆ แล้วค่อยๆ ลดการช่วยเหลือลงจนเด็กเล่นได้เอง</p>
7	12	<p>กลิ้งหรือผลักลูกบอลได้</p> 	<p>อุปกรณ์ ลูกบอลเส้นผ่าศูนย์กลาง 20 ซม.</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินจัดเด็กให้นั่งตรงข้ามกับผู้ประเมิน ระยะห่างประมาณ 60 ซม. 2. ผู้ประเมินกลิ้งหรือผลักลูกบอลไปให้เด็ก และบอกให้เด็กกลิ้งหรือผลักลูกบอลกลับมาให้ผู้ประเมิน <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กกลิ้งหรือผลักบอลกลับมาในทิศทางที่ผู้ประเมินอยู่ ได้ 3 ใน 5 ครั้ง</p> 	<p>อุปกรณ์ ลูกบอล</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกจัดเด็กให้นั่งกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ฝึกนั่งอยู่ด้านตรงข้ามกับเด็กในระยะห่างประมาณครึ่งถึง 1 เมตร 2. ผู้ฝึกบอกพ่อแม่ ผู้ปกครองให้จับมือเด็กผลักหรือกลิ้งลูกบอลมาหาผู้ฝึกที่นั่งอยู่ด้านตรงข้าม ทำซ้ำบ่อยๆ ลดความช่วยเหลือลงจากจับมือเด็ก เป็นแตะข้อศอก จนเด็กทำได้เอง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
8	15	เลียนแบบการทำงานบ้าน 	อุปกรณ์ ไม้กวาด, ที่ตักผง, ผ้าเช็ดพื้น (ในขนาดที่เหมาะสมกับเด็ก) ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า เด็กเลียนแบบการทำงานบ้านได้หรือไม่ เช่น กวาดบ้าน เช็ดโต๊ะ ถูพื้น เกณฑ์ผ่าน เด็กเลียนแบบการทำงานบ้าน อย่างน้อย 1 อย่าง อุปกรณ์ ไม้กวาด ที่ตักผง ผ้าเช็ดพื้น ไม้ขนไก่	แนวทาง ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองฝึกเด็กในสถานการณ์จริง โดยทำเป็นตัวอย่างและชวนเด็กทำรวมทั้งจัดหาอุปกรณ์และงานที่เหมาะสมกับเด็ก เช่น ไม้กวาด, ที่ตักผง, ผ้าเช็ดพื้น หรือสิ่งอื่นๆ ที่เหมาะสมกับเด็ก ให้เด็กกวาดบ้าน ถูบ้าน เช็ดเก้าอี้ เป็นต้น
9	15	ร่วมมือในการแต่งตัวโดยการยกแขน ยกขา 	อุปกรณ์ เสื่อ กางเกง ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินสังเกตขณะใส่หรือถอดเสื้อผ้าให้เด็ก 2. ผู้ประเมินถามพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กสามารถช่วยยกแขน ขา ขณะใส่เสื้อผ้าหรือไม่” เกณฑ์ผ่าน เด็กยกแขน และขา ขณะใส่หรือถอดเสื้อผ้า	อุปกรณ์ เสื่อ กางเกง แนวทาง 1. ผู้ฝึกบอกเด็ก และช่วยจับแขนสอดเข้าไปในแขนเสื้อขณะใส่เสื้อ หรือดึงแขนออกจากแขนเสื้อขณะถอดเสื้อให้เด็ก 2. ผู้ฝึกบอกเด็ก และช่วยยกขาใส่หรือยกขาออกจากขา กางเกง โดยอาจให้เด็กเกาะผู้ฝึกเพื่อช่วยในการทรงตัว 3. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ พ่อแม่ ผู้ปกครองให้บอกเด็กยกแขน ขา ทุกครั้งขณะใส่หรือถอดเสื้อผ้าให้เด็ก

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
10	18	<p>เล่นสิ่งของตามหน้าที่ กับตุ๊กตาได้</p> 	<p>อุปกรณ์ ตุ๊กตา หวี แปรงสีฟัน ถ้วย ช้อน แก้วน้ำ</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินส่งของเล่นให้เด็ก 2. สังเกตลักษณะการเล่นของเด็ก <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กเล่นสิ่งของตามหน้าที่กับตุ๊กตา ได้ อย่าง น้อย 3 อย่าง เช่น ใช้หวีหวีผมตุ๊กตา ใช้ช้อนป้อน อาหารตุ๊กตา แปรงฟันให้ตุ๊กตา</p> 	<p>อุปกรณ์ ตุ๊กตา หวี แปรงสีฟัน ถ้วย ช้อน แก้วน้ำ</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกนำอุปกรณ์มาเล่นเป็นตัวอย่างให้เด็กดู เช่น เอาหวีมา หวีผมตุ๊กตา เอาช้อนมาทำท่าตักอาหารป้อนใส่ปาก และเอา แปรงสีฟันมาทำท่าแปรงฟันตุ๊กตา เป็นต้น 2. ผู้ฝึกส่งอุปกรณ์ให้เด็กเล่นเองทีละชิ้น โดยบอกให้เด็กเล่น กับตุ๊กตา ถ้าเด็กยังทำไม่ได้ให้ผู้ฝึกจับมือเด็กทำ และค่อยๆลด การช่วยเหลือลงจนเด็กทำได้เอง 3. เมื่อเด็กสามารถทำได้เอง ผู้ฝึกเพิ่มสิ่งของจนครบ 3 อย่าง 4. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง สอนเด็กใช้สิ่งของตาม หน้าที่ โดยเริ่มจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคย
11	18	<p>เข้าไปเล่นอยู่ใกล้เด็กอื่น แต่ต่างคน ต่างเล่น</p> 	<p>อุปกรณ์ ของเล่นต่างๆ หลากหลายอย่าง</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตการเล่นของเด็กร่วมกับเด็กอื่น หรือถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กเข้าไปเล่นอยู่ใกล้กับเด็กอื่น แต่ต่างคน ต่างเล่น และมองการเล่นของเด็กอื่นเป็นระยะ</p>	<p>อุปกรณ์ ของเล่นต่างๆ เช่น กล้อง ตุ๊กตาหลายๆตัว รถหลายๆคัน ก้อนไม้ หลายๆก้อน ดินน้ำมันหรือแป้งโดว์ ลูกบอล เป็นต้น</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระยะเวลาผู้ฝึกเล่นกับเด็กก่อนแล้วค่อยๆ ลุกออกไปหยิบของ โดยยังพูดกับเด็กตลอด เพื่อให้เด็กเรียนรู้ว่าผู้ฝึกไม่ได้หายไปไหน แล้วกลับมา เมื่อเด็กเล่นจนเพลิน ผู้ฝึกค่อยๆขยับออกแต่ยังมีพูด กับเด็กบ้าง 2. ผู้ฝึกปล่อยให้เด็กเล่นของเล่นอยู่คนเดียวโดยมองดูอยู่ใกล้ๆ 3. ผู้ฝึกจัดให้เด็กวัยเดียวกัน 2-3 คน มานั่งเล่นใกล้กัน ให้มีของ เล่นเพียงพอ โดยให้กล้องใส่ของเล่นหลายๆ อย่างคนละกล่อง ระยะเวลาผู้ฝึกอยู่ร่วมเล่นด้วย

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
				4. ผู้ฝึกให้เด็กเลือกเล่นตามที่ได้แต่ละคนชอบ โดยในระยะแรก ๆ ผู้ฝึกชักชวนให้เด็กสนใจการเล่นของเพื่อนก่อน 5. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง หาโอกาสให้เด็กได้เล่นร่วมกับเด็กคนอื่น ในวัยเดียวกันบ่อยๆ เช่น พาไปสวนสาธารณะ ไปพบญาติ หรือเพื่อนบ้านที่มีเด็กวัยเดียวกัน
12	21	ต้มน้ำจากแก้วและวางคืนที่เดิมได้เอง โดยไม่หก 	อุปกรณ์ แก้วพลาสติกใส่น้ำ/นม/น้ำผลไม้ ปริมาณ 1/4 แก้ว ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินวางแก้วใส่น้ำ/นม/น้ำผลไม้ตรงหน้าเด็ก 2. ผู้ประเมินสังเกตขณะเด็กต้มน้ำ/นม/น้ำผลไม้หรือ ถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง เกณฑ์ผ่าน เด็กยกแก้วขึ้นต้มน้ำและวางแก้วคืนที่เดิม โดยไม่หก	อุปกรณ์ แก้วพลาสติกขนาดเล็กใส่น้ำ/นม/น้ำผลไม้ แนวทาง 1. ผู้ฝึกใส่น้ำในแก้วเล็กน้อยและประคองมือเด็กให้ยกแก้วขึ้นต้มน้ำ บอกเตือนเด็กให้เม้มปาก ค่อยๆ ต้มน้ำที่ละน้อย แล้วประคองมือให้เด็กวางแก้วคืนที่เดิม 2. ผู้ฝึกเพิ่มน้ำเป็น 1/4 แก้ว /ครึ่งแก้ว ฝึกเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 1 จนเด็กเริ่มจับแก้วน้ำได้ดีมั่นคงขึ้นค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือจนเด็กยกแก้วน้ำต้มน้ำและวางแก้วคืนที่เดิมได้เอง 3. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองให้ฝึกทุกวัน หรือทุกครั้งที่เด็กต้องต้มน้ำ/นม/น้ำผลไม้

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
13	21	ปกป้องสิ่งของเมื่อถูกแย่ง 	อุปกรณ์ ของเล่น เช่น ตุ๊กตา บอล รถ ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตขณะเด็กเล่น หรือถามพ่อแม่ ผู้ปกครอง เกณฑ์ผ่าน เด็กปกป้องสิ่งของเมื่อถูกแย่ง เช่น ดึงของคืน ส่งเสียงหรือเอาของซ่อนไว้ข้างหลัง	อุปกรณ์ ของเล่น เช่น ตุ๊กตา รถ หนังสือนิทาน แนวทาง 1. ผู้ฝึกจัดเด็กให้นั่งเล่นของเล่น ขณะเด็กกำลังเล่น ผู้ฝึกขอหรือ หยิบของเล่นที่เด็กถือ/เล่นอยู่ ถ้าเด็กไม่มีทีท่าจะปกป้องของเล่น ให้บอกเด็กดึงของคืน หรือซ่อนของไว้ข้างหลัง หรือส่งเสียง หรือ พูดว่า “ของหนู” 2. ผู้ฝึกบอกวิธีปกป้องที่เหมาะสม เช่น ถ้าเด็กไม่ทำให้สอนเด็กดึง ของคืน ซ่อนของไว้ข้างหลัง แสดงท่าทางโบกมือ หรือพูดว่า “ไม่ ให้” หรือ “ของหนู” 3. ถ้าเด็กปกป้องสิ่งของด้วยวิธีที่ไม่เหมาะสม เช่น ตี กัดหยิก ผลัก ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองให้จับมือเด็ก พร้อมทั้งบอกวิธี ที่เหมาะสมกับเด็ก
14	24	เล่นกับเด็กอื่นได้ โดยมีปฏิริยาโต้ตอบกัน เป็นครั้งคราว 	อุปกรณ์ ของเล่นหลาย ๆ อย่าง ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินสังเกตการเล่นของเด็กร่วมกับเด็ก อื่น 2-3 คน 2. ถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง เกณฑ์ผ่าน เด็กมีปฏิริยาโต้ตอบกับเด็กอื่นอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยใช้คำพูดหรือท่าทาง หรือทั้ง 2 อย่าง เช่น ยื่นของเล่นให้ แล้วพูดว่า “ให้”	อุปกรณ์ ของเล่นหลายๆอย่าง เช่น ตุ๊กตาหลายๆตัว รถหลายๆคัน ก้อน ไม้หลาย ๆ ก้อน ดินน้ำมันหรือแป้งโดว์ แนวทาง 1. ผู้ฝึกจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก 2-3 คนเล่นด้วยกัน 2. ผู้ฝึกเป็นสื่อกลางในการเล่น เช่น แนะนำชื่อของเด็กให้ทุก คนรู้จักกัน และชักชวนให้เด็กเล่นด้วยกัน ถ้าเด็กยังไม่มีปฏิริยา โต้ตอบกัน ผู้ฝึกกระตุ้น โดยจัดสถานการณ์ให้มีการแลกเปลี่ยน

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
				<p>หรือร่วมกันทำกิจกรรม เช่น สลับกันต่อก้อนไม้ ปั่นแป้งโดว์ด้วยกัน หรือเล่นแข่งรถ ถ้าเด็กเล่นด้วยกัน และยิ้ม พุดคุยกัน ให้กล่าวคำชมเชย</p> <p>3. ผู้ฝึกให้เด็กเล่นด้วยกันตามลำพัง และคอยสังเกตว่าเด็กแสดงท่าทาง หรือใช้คำพูดใหม่ๆ มากขึ้นหรือไม่</p> <p>4. แนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองให้พาเด็กไปเล่นกับเด็กคนอื่นๆ</p>
15	24	<p>ใช้ช้อนตักอาหารกินเองได้โดยไม่หก ก่อนเข้าปาก</p> 	<p>อุปกรณ์ ช้อน ถ้วย และอาหารที่เด็กชอบ</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน สังเกตการกินอาหารของเด็ก หรือถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กใช้ช้อนตักอาหารกินเองได้โดยไม่หกก่อนเข้าปาก</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ช้อนขนาดเล็ก ถ้วยอาหารที่เด็กชอบ <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ฝึกตักอาหารใส่ช้อนยื่นให้เด็ก และช่วยจับมือเด็กให้ถือช้อนเอาอาหารเข้าปาก ผู้ฝึกบอกให้เด็กตักอาหาร ถ้าเด็กยังทำไม่ได้ ผู้ฝึกจับมือเด็กใช้ช้อน ตักอาหารแต่พอคำ แล้วนำอาหารเข้าปาก ลดการช่วยเหลือลงจนกระทั่งเด็กสามารถตักอาหารกินได้เอง เมื่อเด็กให้ความร่วมมือ หรือไม่ทำอาหารหกให้ชมเชย ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองให้ฝึกเด็กทุกวัน ทุกมื้ออาหาร และควรให้เด็กได้มีส่วนร่วมนั่งรับประทานอาหารกับผู้ใหญ่

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
16	30	ล้างและเช็ดมือได้เอง 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> สบู่ ผ้าเช็ดมือ อ่างล้างมือ (ควรอยู่ในระดับที่เด็กยืนถึงอย่างเหมาะสม และก๊อกน้ำควรเป็นชนิดที่เด็กใช้ได้ง่าย) <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้ประเมินจัดเด็กยืนที่อ่างล้างมือ ผู้ประเมินบอกให้เด็กล้างมือ และเช็ดมือให้แห้ง (อาจช่วยเปิดก๊อกน้ำถ้าเปิดยาก หรือรดน้ำให้) หรือถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กสามารถล้าง และเช็ดมือได้เองหรือไม่” <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กล้างมือได้สะอาด และเช็ดมือให้แห้งได้เอง</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> สบู่ ผ้าเช็ดมือ ขันหรืออ่างล้างมือ (ควรอยู่ในระดับที่เด็กยืนถึงอย่างเหมาะสม และก๊อกน้ำควรเป็นชนิดที่เด็กใช้ได้ง่าย) <p>แนวทาง ผู้ฝึกสาธิตการล้างมือให้เด็กดู แล้วฝึกเด็กล้างมือ ถ้าเด็กทำไม่ได้ให้ช่วยเหลือโดยการจับมือทำ และค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือลงตามขั้นตอนดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> เปิดก๊อกน้ำหรือตักน้ำใส่ขัน หยิบสบู่ เอาน้ำราดมือและสบู่ให้เปียกแล้วปิดก๊อกน้ำ (กรณีไม่ใช่ขัน) ฟอกสบู่ให้ทั่วมือ แล้ววางสบู่ที่เดิม ถูมือที่ฟอกสบู่ให้ทั่ว แล้วเปิดก๊อกน้ำ (กรณีไม่ใช่ขัน) ล้างมือด้วยน้ำเปล่าจนสะอาด ปิดก๊อกน้ำหรือวางขันไว้ที่เดิม เช็ดมือให้แห้งด้วยผ้าเช็ดมือ
17	30	บอกได้เมื่อต้องการจะขับถ่าย 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินสังเกตหรือถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง</p>	<p>อุปกรณ์ กระโถน (สามารถฝึกในสถานการณ์จริง)</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> แนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองไม่ควรใช้ผ้าอ้อมสำเร็จรูปขณะอยู่บ้าน สังเกตกิริยาท่าทางของเด็กเมื่อเด็กจะขับถ่ายเป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อให้ทราบช่วงเวลาขับถ่ายที่แน่นอนของเด็ก

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
			<p>เกณฑ์ผ่าน เด็กบอกได้เมื่อจะขยับถ่ายปัสสาวะหรืออุจจาระ เช่น พูดว่า “ฉี่” หรือ “อึ”</p>	<p>2. เมื่อเด็กปัสสาวะหรืออุจจาระ ให้พ่อแม่ ผู้ปกครองบอกเด็กบอก หนูกำลังฉี่ หรือหนูกำลัง อึ</p> <p>3. ฝึกเด็กนั่งกระโถนหรือโถส้วมนาน 3 นาที ให้ตรงกับเวลา ในข้อ 1</p> <p>4. ขณะเด็กเล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ ถ้าเด็กแสดงท่าทางจะขยับถ่าย ให้ผู้ฝึกพูด “อึหรือหนูจะอึ” หรือ “ฉี่หรือ หนูจะฉี่” ให้เด็กพูดตาม แล้วพาเด็กไปนั่งกระโถนหรือโถส้วม</p>
18	36	<p>ทำตามกฎในการเล่นเป็นกลุ่มได้โดยรู้จักผลัดกันเล่น และรู้จักรอจนถึงรอบของตนเอง</p> 	<p>อุปกรณ์ ของเล่นในการทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น ผ้า , ลูกบอล</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประเมินจัดให้เด็กเล่นร่วมกัน 3-4 คน โดยใช้กิจกรรมที่ต้องมีกฎกติกาง่าย ๆ 2. ผู้ประเมินสังเกตวิธีการเล่นร่วมกันของเด็ก 3. ถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กเล่นตามกฎโดยผลัดกันเล่นกับเด็กคนอื่นๆ ในกลุ่มได้ และรอจนถึงรอบของตนเองได้อย่างน้อย 1 ครั้ง โดยไม่ต้องแนะนำเป็นรายบุคคล</p>	<p>อุปกรณ์ ของเล่นที่ใช้ในการทำกิจกรรมกลุ่มเช่น ผ้า ลูกบอล ตะกร้า</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกอธิบายวิธีการเล่นเกม และกติกาการเล่นร่วมกัน เช่น การรู้จักรอคอยจนถึงรอบตนเอง ผลัดกันเล่นกับเพื่อน และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เป็นต้น 2. ผู้ฝึกผลัดกันเล่นเกมง่ายๆกับเด็ก เช่น เกมโยนบอลลงตะกร้า โดยบอกเด็ก...(ชื่อผู้ฝึก)...โยนบอลลงตะกร้า ต่อไปรอบ...(ชื่อเด็ก)..ทำบ้าง ต่อไปรอบ... (ผู้ฝึก)...ทำบ้าง 3. ผู้ฝึกสังเกตว่าถ้าเด็กเริ่มทำได้ กระตุ้นโดยการถามเด็กว่า“รอบต่อไปเป็นใครเล่นต่อจาก...(เด็ก)...”จนเด็กรู้จักรอรอบของตนเอง 4. ผู้ฝึกจัดให้เด็กเล่นเกมเป็นกลุ่มที่ต้องมีกฎในการเล่น และมีการรอให้ถึงรอบของตนเอง เช่น มอญซ่อนผ้า วิ่งเปี้ยว ส่งลูกบอล โดยในระยะแรกผู้ฝึกคอยบอก แนะนำ และค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือลงเมื่อเด็กเริ่มเล่นตามกฎ โดยรู้จักผลัดกันเล่น และรู้จักรอให้ถึงรอบของตนเอง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
19	36	แปรงฟันโดยผู้ใหญ่คอยช่วย 	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แปรงสีฟัน 2. ยาสีฟัน 3. แก้วน้ำพลาสติกหรือขันน้ำ 4. กระจกเงา <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน</p> <p>ผู้ประเมินสังเกตการแปรงฟันของเด็ก หรือถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง</p> <p>เกณฑ์ผ่าน</p> <p>เด็กแปรงฟันได้ทั้งฟันบน ฟันล่าง และฟันหน้า ได้ถูกต้องโดยผู้ใหญ่ช่วยบอกหรืออาจช่วยบิบยาสีฟัน</p>	<p>อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แปรงสีฟัน 2. ยาสีฟัน 3. แก้วน้ำพลาสติกหรือขันน้ำ 4. กระจกเงา <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองฝึกเด็กแปรงฟันเป็นเวลาวันละ 2 ครั้ง ตอนเช้าหลังตื่นนอน และก่อนนอน ถ้าเด็กทำไม่ได้ให้ช่วยเหลือ โดยการจับมือทำและค่อยๆ ลดการช่วยเหลือลง โดยมีขั้นตอนการสอน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 จับแก้วน้ำหรือขันน้ำไว้ 1.2 จับแปรงสีฟันจุ่มน้ำให้เปียก 1.3 บิบยาสีฟันลงบนขนแปรงเพียงเล็กน้อย 1.4 อมน้ำบ้วนปาก 1 ครั้ง 1.5 ถ้าเป็นฟันน้ำนมให้ใช้แปรงถูไปมาระยะสั้นๆ วนจนทั่วปาก ทั้งด้านนอกด้านใน และด้านบดเคี้ยว แต่ถ้าเป็นฟันแท้ให้แปรงฟัน โดยปิดขนแปรงลงสำหรับฟันบน ปิดขนแปรงขึ้นสำหรับฟันล่าง ส่วนด้านบดเคี้ยวให้ถูไปมา 1.6 อมน้ำบ้วนปากหลาย ๆ ครั้ง จนสะอาด 1.7 ล้างแปรงสีฟันแล้ววางไว้ที่เดิม 1.8 ให้เด็กส่องกระจกดูฟันตนเองหลังแปรงฟันเสร็จ 2. กรณีเด็กไม่ให้ความร่วมมือ แนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง พาเด็กเลือกแปรงสีฟัน ยาสีฟันอันเล็กๆ สวยๆ น่ารักๆ เป็นลายการ์ตูนที่เด็กชอบวางไว้ในที่ที่เด็กหยิบได้ง่าย เริ่มชวนเด็กฝึกในระยะเวลาสั้น ๆ ก่อน และเพิ่มเวลาฝึกให้เพิ่มขึ้น ชมเชยเด็กเมื่อเด็กให้ความร่วมมือ

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
20	42	เด็กพูด “ขอ” หรือ “ขอบคุณ” ได้เอง 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน 1. ผู้ประเมินยื่นของให้เด็ก รอดูการตอบสนองว่าเด็กพูดขอบคุณหรือไม่ 2. ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า เช่น “เวลาที่เด็กต้องการหรือได้รับของจากผู้อื่น เด็กจะพูดขอหรือขอบคุณ ได้หรือไม่” เกณฑ์ผ่าน เด็กพูด “ขอ” หรือ “ขอบคุณ” ได้เองอย่างน้อย 2 ใน 4 ครั้ง	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกสอนให้เด็กพูด “ขอ” สิ่งที่ต้องการทุกครั้ง ถ้าเด็กไม่พูดผู้ฝึกสอนให้เด็กฟังว่า “ขอ” และให้เด็กพูดตาม 2. ผู้ฝึกสอนให้เด็กพูด “ขอบคุณ” ทุกครั้ง เมื่อมีคนช่วยเหลือหรือให้สิ่งของ ถ้าเด็กไม่พูด ผู้ฝึกสอนให้เด็กฟังว่า “ขอบคุณ” และให้เด็กพูดตาม 3. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้กระตุ้นเตือนเด็กพูดคำว่า “ขอ” และ “ขอบคุณ” ตามสถานการณ์จริงที่บ้าน 4. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง พูดขอ และขอบคุณเป็นตัวอย่างในชีวิตประจำวันให้เด็กดู
21	42	หลีกเลียงสิ่งที่เป็นอันตรายได้เอง 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า เมื่อเด็กเจอสิ่งที่เป็นอันตราย เช่น เศษแก้วแตกที่พื้น หรือมีของร้อนบนโต๊ะ “เด็กสามารถหลีกเลียงสิ่งที่เป็นอันตรายนั้นได้หรือไม่” เกณฑ์ผ่าน เด็กสามารถหลีกเลียงสิ่งที่เป็นอันตรายได้อย่างน้อย 1 อย่าง เช่น เด็กเดินเลียงเศษแก้ว เด็กไม่จับของร้อนบนเตาไฟ	อุปกรณ์ ตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นอันตราย เช่น รูปแก้วแตกหรือของมีคม รูปสัตว์ที่เป็นอันตราย รูปของร้อนที่อยู่บนเตาไฟ เป็นต้น แนวทาง 1. ผู้ฝึกสอนให้เด็กรู้จักสิ่งรอบตัวที่เป็นอันตรายและวิธีหลีกเลียงจากรูปภาพ เช่น “เตากำลังร้อน อย่าจับเตาด้วยมือเจ็บ” “อย่าเดินไปทางที่มีเศษแก้ว เดี่ยวแก้วบาด เลือดออก” 2. ผู้ฝึกแนะนำ พ่อแม่ ผู้ปกครอง สอนให้เด็กรู้จักสิ่งรอบตัวในชีวิตประจำวันที่เป็นอันตราย และวิธีหลีกเลียง 3. ผู้ฝึกแนะนำ พ่อแม่ ผู้ปกครองสอนในขณะที่เกิดเหตุการณ์จริง เช่น เมื่อเด็กหกล้มหรือถูกของมีคม ของร้อนหรือปืนขึ้นที่สูง ควรดูแล รวมทั้งสอนให้เด็กระมัดระวังและหลีกเลียง 4. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรจัดสิ่งแวดล้อมภายในบ้านให้ปลอดภัย

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
22	48	รู้จักขอโทษเมื่อทำให้คนอื่นได้รับบาดเจ็บ / ไม่พอใจ 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กทำ อย่างไรเมื่อทำผิดหรือทำไม่ถูกต้อง” เกณฑ์ผ่าน เด็กพูดขอโทษได้ครั้งหนึ่งของเหตุการณ์ที่ทำให้ คนอื่นได้รับบาดเจ็บ/ไม่พอใจ	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. ผู้ฝึกสอนให้เด็กพูด “ขอโทษ” ทุกครั้งเมื่อทำสิ่งที่ไม่เหมาะสม ถ้าเด็กไม่พูดผู้ฝึกพูดให้เด็กฟังว่า “ขอโทษ” และให้เด็กพูดตาม 2. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้กระตุ้นเตือนเด็กพูดคำว่า “ขอโทษ” ตามสถานการณ์จริงที่บ้าน และพ่อแม่ ผู้ปกครอง พูด “ขอโทษ” เป็นตัวอย่างให้เด็กในชีวิตประจำวัน
23	48	ใส่ ชุดชั้นใน เสื้อ กางเกง/กระโปรง ได้เอง โดยมีผู้ใหญ่ช่วยแนะนำ 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็ก สามารถ ใส่ชุดชั้นใน เสื้อ และกางเกง/กระโปรงได้เองโดย มีผู้ใหญ่ช่วยแนะนำได้หรือไม่” เกณฑ์ผ่าน เด็กแต่งตัวได้เรียบร้อย โดยผู้ใหญ่ช่วยแนะนำ และช่วยติดตะขอ	อุปกรณ์ เสื้อ กางเกง/กระโปรง และชุดชั้นใน แนวทาง 1. ผู้ฝึกสอนให้เด็กรู้จักด้านหน้า ด้านหลัง ด้านนอก และด้านใน ของเสื้อ กางเกง/กระโปรง และชุดชั้นใน 2. ผู้ฝึกจัดเรียงเสื้อผ้าที่เด็กต้องใส่ก่อนหลังตามลำดับ 3. ผู้ฝึกสอนให้เด็กใส่ชุดชั้นในก่อน แล้วตามด้วยเสื้อ กางเกง กระโปรง ถ้าเด็กทำเองไม่ได้ ช่วยเหลือโดยจับมือเด็กทำ และลด ความช่วยเหลือลงเมื่อเด็กทำได้เอง 4. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ผู้ปกครองกระตุ้นให้เด็กแต่งตัวด้วยตนเอง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
24	54	<p>ทำความสะอาดหลังอุจจาระได้เอง</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เมื่อเด็กอุจจาระแล้วเด็กสามารถทำความสะอาดตนเองได้ โดยการล้างกันและล้างมือได้หรือไม่”</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กทำความสะอาดตนเอง โดยการล้างกัน ล้างมือ หลังจากอุจจาระได้</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองฝึกเด็กล้างกัน โดยจับมือข้างที่ถนัดของเด็กให้ถือสายชำระหรือขันน้ำ ฉีdnน้ำหรือราดน้ำที่กันของตนเอง พร้อมกับจับมืออีกข้างของเด็กให้ถูกันจนสะอาดและเช็ดกันให้แห้ง 2. ผู้ฝึกบอก/จับมือเด็กให้ตักน้ำราดถูส้วม หรือกดชักโครก ทำความสะอาดส้วมด้วยตนเอง 3. ผู้ฝึกช่วยจับมือเด็กล้างมือให้สะอาด
25	54	<p>บอกที่อยู่ของตนเองหรือเบอร์โทรศัพท์ของผู้ปกครองได้ถูกต้อง</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามเด็ก “บ้านหนูอยู่ที่ไหน” หรือ “เบอร์โทรศัพท์ที่บ้านเบอร์อะไร” หากเด็กไม่ตอบให้ถามซ้ำโดยผู้ประเมินพยายามกระตุ้นให้เด็กบอก หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กตอบถูกอย่างน้อย 2 อย่าง เช่น หมู่บ้านและอำเภอ หรือเบอร์โทรศัพท์ของผู้ปกครองและจังหวัด</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกบอกที่อยู่ของเด็กแล้วให้เด็กพูดตาม 2. ผู้ฝึกถามให้เด็กบอกที่อยู่ ถ้าบอกได้บางส่วนผู้ฝึกบอกส่วนอื่นเพิ่มให้ เช่น เด็กบอกชื่อถนน ผู้ฝึกบอกตำบล และให้เด็กบอกชื่ออำเภอ ผู้ฝึกบอกชื่อจังหวัด จนเด็กสามารถบอกที่อยู่ทั้งหมดได้ถูกต้อง 3. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองให้ฝึกเด็กรู้ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของผู้ปกครอง เมื่อเด็กสามารถบอกได้แล้ว เพิ่มข้อมูลอื่น ๆ ที่เด็กควรทราบในชีวิตประจำวัน

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
26	60	ใส่กระดุมขนาดเล็กได้ถูกต้อง 4 เม็ด 	อุปกรณ์ 1 ชุดทดสอบ หรือเสื้อผ้าที่มีกระดุม ขนาดเล็ก 4 เม็ด ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินวางชุดทดสอบ หรือเสื้อผ้าที่มี กระดุมขนาดเล็กถอดอยู่ตรงหน้าเด็กแล้วบอก ให้เด็กใส่กระดุม เกณฑ์ผ่าน เด็กใส่กระดุมขนาดเล็กได้ถูกต้องทั้ง 4 เม็ด	อุปกรณ์ ชุดทดสอบ หรือเสื้อผ้าที่มีกระดุมขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก แนวทาง ผู้ฝึก 1. ผู้ฝึกสาธิตการใส่กระดุมเสื้อเริ่มต้นฝึกจากกระดุมขนาดใหญ่ 2. ผู้ฝึกให้เด็กยืนหน้ากระจก ผู้ฝึกยืนข้างหลังเด็กจับมือเด็ก โดยใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ของมือข้างหนึ่งจับสาบเสื้อด้านที่ มีรังคัม ดึงรังคัมให้กว้างขึ้น มืออีกข้างหนึ่งจับกระดุมและดัน กระดุมครึ่งเม็ดใส่รังคัม เปลี่ยนมือที่จับสาบเสื้อมาดิงกระดุม ด้านบนให้หลุดพ้นรังคัมทั้งเม็ด 3. ผู้ฝึกบอกให้เด็กใส่กระดุมเสื้อเอง และช่วยเหลือในบางขั้น ตอนที่เด็กยังทำเองไม่ได้ เมื่อเด็กทำได้แล้วให้ลดขนาดกระดุม เป็นขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยฝึกตามขั้นตอนที่ 2
27	60	ไปห้องน้ำเพื่อขับถ่ายได้เอง 	อุปกรณ์ ไม่มี ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กสามารถไปห้องน้ำเพื่อขับถ่ายได้เองหรือไม่” เกณฑ์ผ่าน เด็กไปห้องน้ำเพื่อขับถ่าย และสามารถถอด กางเกง ขับถ่าย ทำความสะอาด ราดน้ำ และล้าง มือได้ โดยผู้ใหญ่ไม่ต้องบอก	อุปกรณ์ ไม่มี แนวทาง 1. เมื่อเด็กบอกร้องการไปห้องน้ำ ผู้ฝึกติดตามดู และช่วยเหลือใน ขั้นตอนที่เด็กยังทำได้ไม่เรียบร้อย จนเด็กสามารถทำได้ 2. ผู้ฝึกสอบถามการทำมาสะอาดหลังขับถ่ายของเด็ก หลังจาก เด็กกลับมาจากเข้าห้องน้ำทุกครั้ง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
28	66	<p>เล่นเลียนแบบบทบาทของผู้ใหญ่ได้</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กเคยเล่นเลียนแบบบทบาทของผู้ใหญ่โดยเล่นกับเพื่อนได้หรือไม่”</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กเล่นเลียนแบบผู้ใหญ่ได้อย่างน้อย 1 บทบาท เช่น พ่อแม่ ครู แพทย์ พยาบาล ทหาร ตำรวจ พ่อค้า แม่ค้า ช่างไม้ ชาวนา ชาวสวน โดยเลียนแบบผ่านทางน้ำเสียงท่าทางการแต่งตัวกับเพื่อนได้</p>	<p>อุปกรณ์ บัตรภาพอาชีพ เช่น รูปภาพครู รูปภาพหมอ รูปภาพพยาบาล เป็นต้น</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกสอนเด็กเกี่ยวกับอาชีพผ่านการใช้บัตรภาพ เช่น รูปภาพครู รูปภาพหมอ รูปภาพพยาบาล เป็นต้น 2. ผู้ฝึกร่วมเล่นบทบาทสมมติกับเด็ก หรือจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นเลียนแบบบทบาทสมมติเช่น “เป็นแม่ค้า เล่นขายของ” “เล่นเป็นพ่อแม่” “เล่นเป็นครู” “เล่นเป็นหมอ” “เล่นเป็นตำรวจจับผู้ร้าย” โดยให้เด็กเลือกเองว่าอยากเล่นเป็นใคร 3. ผู้ฝึกจัดอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับบทบาทแต่ละอย่าง 4. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองเล่นบทบาทสมมติกับเด็ก และสนับสนุนอุปกรณ์ เพื่อให้เด็กนำไปประกอบการเล่น เช่น เสื้อผ้า รองเท้า หมวก โดยเลือกของให้เหมาะสมกับบทบาทและปลอดภัย
29	66	<p>แปรงฟันได้เอง</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กสามารถแปรงฟันได้เองหรือไม่ / อย่างไร”</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กบิบบยาสีฟันใส่แปรงสีฟัน แปรงฟันได้ทั่วทั้งปาก และบ้วนน้ำล้างปากได้เอง</p>	<p>อุปกรณ์ แปรงสีฟันและยาสีฟัน</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง สาธิตขั้นตอนการแปรงฟันให้เด็กดู แล้วบอกให้เด็กแปรงฟันเอง และช่วยเหลือบางขั้นตอนที่เด็กยังทำไม่ได้ 2. ผู้ฝึกแนะนำ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้สอบถามการทำความสะดวกของเด็ก หลังจากเด็กแปรงฟันเสร็จแล้วทุกครั้ง

ลำดับ ที่	อายุ (เดือน)	ทักษะ	อุปกรณ์/ขั้นตอน/วิธีประเมิน /เกณฑ์ผ่าน	แนวทางการให้ความช่วยเหลือ
30	72	<p>เริ่มต้นการสนทนากับเพื่อนได้</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กว่า “เด็กสามารถเริ่มต้นสนทนากับเพื่อนได้หรือไม่”</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กเป็นผู้เริ่มพูดคุยกับเพื่อนได้</p>	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองให้พาเด็กร่วมทำกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กสร้างความคุ้นเคยกับเด็กวัยใกล้เคียงกัน เช่น เพื่อนบ้าน เพื่อนที่โรงเรียน 2. เมื่อเด็กกลับบ้านให้พ่อแม่ ผู้ปกครองตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้เด็กเล่าถึงกิจกรรมที่ผ่านมา
31	72	<p>แต่งตัวได้เอง</p> 	<p>อุปกรณ์ ไม่มี</p> <p>ขั้นตอน/วิธีประเมิน ผู้ประเมินถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่า “เด็กสามารถใส่เสื้อผ้าที่มีกระดุม ตะขอ และเข็มขัด หรือชุดนักเรียนได้เองหรือไม่”</p> <p>เกณฑ์ผ่าน เด็กแต่งตัวได้เรียบร้อย รวมทั้งติดกระดุม ตะขอ และเข็มขัด</p>	<p>อุปกรณ์ เสื้อผ้าที่มีกระดุม ตะขอ และเข็มขัด หรือชุดนักเรียน</p> <p>แนวทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ฝึกแนะนำพ่อแม่ ผู้ปกครองฝึกเด็กแต่งตัวเอง โดยในระยะแรกจัดเรียงเสื้อผ้าไว้ตามลำดับที่เด็กต้องใส่ก่อนหลัง 2. ฝึกให้เด็กแต่งตัวเองโดยใช้เสื้อผ้าชนิดต่างๆ ที่มีตะขอ กระดุม เข็มขัด โดยคอยช่วยเหลือ และลดการช่วยเหลือลง จนเด็กเลือกเสื้อผ้า และแต่งตัวได้เอง หลังจากนั้นให้เด็กฝึกแต่งตัว โดยใช้เสื้อผ้าชนิดต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น ใส่หมวก รูดซิป ใส่ถุงเท้า ใส่รองเท้า ผูกเชือก รองเท้า เป็นต้น 3. ฝึกให้เด็กหัดแต่งตัวให้น้อง เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะให้เด็ก

ภาคผนวก

การตรวจประเมินเด็ก

1. การตรวจประเมินเด็ก

1.1 ตรวจร่างกายเบื้องต้นโดยตรวจประเมิน (มีแบบฟอร์ม)

- การเจริญเติบโตของเด็ก ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบวงศีรษะ
- ลักษณะทั่วไปว่ามีลักษณะผิดปกติ ได้แก่ ลักษณะผิดปกติของรูปร่างหน้าตา (Dysmorphic features) รอยโรคที่ผิวหนังหรือเอ็นข้อต่อยึด เป็นต้น
- อาการและอาการแสดงของความผิดปกติในระบบต่างๆ เช่น เด็กที่มีโรคหัวใจ จะมีอาการเหนื่อย หอบ เขียว หรือเด็กมีปัญหากล้ามเนื้ออ่อนนุ่มหรือเกร็ง สุขภาพช่องปาก ฟันผุ

1.2 ประสาทสัมผัส

- ปัญหาการได้ยินบกพร่อง เช่น ไม่ทำตามคำสั่ง จ้องปากผู้พูดมากกว่าปกติ ไม่ตอบสนองต่อเสียงเรียกหรือเสียงกระดิ่ง เด็กพูดเสียงดังเกินไป
- ปัญหาการมองเห็น เช่น สายตาสั้น ยาว เอียง โดยเด็กจะมองใกล้หรือไกลมากกว่าปกติ ตาเขซึ่งอาจทำให้เกิดภาวะตาขี้เกียจ (Amblyopic) ตามมา เอียงหน้ามอง

1.3 สังเกตอารมณ์และพฤติกรรมเด็ก เช่น ซึมเศร้า ไม่ร่าเริง แหวตาไม่สดใส ความสนใจ ความร่วมมือ หวาดกลัว ตอบสนองช้า หรือหุนหันพลันแล่น

2. การสังเกตและการจัดการกับปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น

2.1 ชน ไม่นิ่ง ควบคุมตนเองไม่ได้โดยตั้งใจ

- 2.1.1 ไม่ควรตำหนิหรือดูเด็ก
- 2.1.2 ให้เด็กเล่นของเล่นที่ชอบก่อน
- 2.1.3 ฝึกเด็กในช่วงสั้นๆเท่าที่เด็กมีสมาธิก่อน แล้วค่อยๆเพิ่มช่วงของสมาธิให้ยาวนานขึ้น

2.2 ก้าวร้าว (aggression) ได้แก่ การตี ตะ ทำลายของ ควบคุมอารมณ์โกรธได้ยาก แอะอะไว้วาย พูดไม่สุภาพ

- 2.2.1 เมื่อเด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวควรหยุดพฤติกรรมก้าวร้าวทันที จับเด็กแยกออกมาให้นั่งในมุมสงบตามลำพังเป็นเวลา 3-5 นาที
- 2.2.2 สอนเด็กใช้คำพูดแสดงความรู้สึกและความต้องการแทนการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว
- 2.2.3 ให้คำชมเชยหรือรางวัลเมื่อเด็กไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว

2.2.4 ควรแนะนำพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูว่าไม่ควรลงโทษเด็กอย่างรุนแรง

2.2.5 ไม่ควรให้เด็กดูรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาคระตุนความรุนแรง เพราะจะทำให้เด็กเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าว

2.2.6 ควรฝึกระเบียบวินัย อบรมสั่งสอนเด็กให้รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง แสดงอารมณ์โกรธด้วยวิธีที่เหมาะสม เช่น ใช้ท่าทาง คำพูด และหัดแก้ปัญหา

2.3 คือ ไม่เชื่อฟัง

2.3.1 เมื่อจะให้เด็กทำอะไรควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กก่อน พูดกับเด็กด้วยน้ำเสียงที่หนักแน่น จริงจัง ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ฟังแล้วรู้ว่าจะให้ทำอะไร

2.3.2 ถ้าเด็กไม่ฟัง เรียกให้เด็กสนใจและมองก่อนจะบอกให้เด็กทำอะไร

2.3.3 หากเด็กไม่ทำตามให้ยืนยันด้วยท่าทีที่จริงจัง แต่ไม่ควรดุหรือลงโทษเด็ก

2.3.4 เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรม เช่น ให้เด็กเลือกว่าจะต่อก้อนไม้ก่อน หรือจะวาดรูปก่อน

2.3.5 ให้คำชมเมื่อเด็กปฏิบัติตามคำสั่ง แสดงความสนใจในสิ่งที่เด็กทำอย่างพอประมาณ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 อย่าดวนตำหนิหรือลงโทษซึ่งเท่ากับเป็นการรังแกหรือซ้ำเติมเด็กถ้าเด็กทำไม่ได้ หรือมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น “ไม่ว่าเด็ก” “ดื้อ” “โง่” “ไม่เชื่อฟัง” แต่ควรให้โอกาสลองทำสิ่งง่ายๆ หรือช่วยกันทำก่อน เมื่อเด็กมีทักษะเพิ่ม ค่อยลดความช่วยเหลือจนเด็กทำเองได้

3.2 ให้คำชมเชยหรือรางวัลเมื่อเด็กลงมือทำ ทำได้หรือมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

3.3 ให้แนะนำผู้ปกครองนำกลับไปฝึกที่บ้านในสถานการณ์จริงในการดำเนินชีวิตประจำวัน

แบบบันทึกการตรวจประเมินเด็ก

ข้อมูลเด็ก

ชื่อ.....นามสกุล..... วัน / เดือน / ปี เกิด.....อายุ .....ปี.....เดือน

HN.....ID.....

ชื่อผู้ประเมิน..... วัน/เดือน/ปีที่ประเมิน.....

รายการตรวจ	ผลการตรวจ
1. การตรวจร่างกายเบื้องต้น - การเจริญเติบโต - ลักษณะทั่วไป - ศีรษะ ตา หู คอ จมูก - ระบบหายใจ - ระบบหัวใจและหลอดเลือด - ช่องท้อง - แขน ขา ระบบกล้ามเนื้อและกระดูก - ระบบประสาท	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ..... ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ..... ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ..... ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ..... ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ..... ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ..... ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ.....
2. การตรวจประเมินประสาทสัมผัส - การได้ยิน - การมอง	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ..... ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ.....
3. การสังเกตอารมณ์และพฤติกรรมเด็ก	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ได้แก่ .....หงุดหงิด.....สมาธิสั้น .....ซน ไม่นิ่ง.....ก้าวร้าว .....ดื้อ ไม่เชื่อฟัง

สรุปผลการตรวจ(ความผิดปกติที่พบ).....

การวินิจฉัย.....

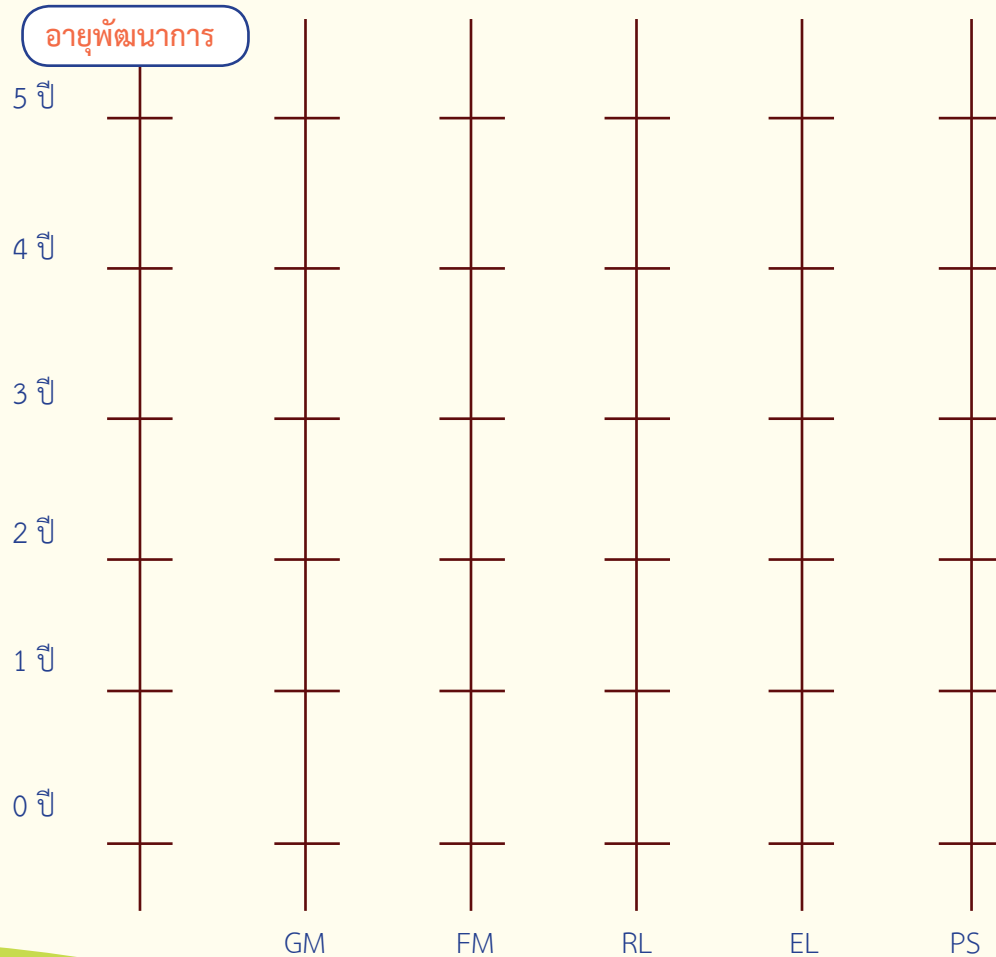
การส่งตรวจเพิ่มเติม(รวมถึงการตรวจทางห้องปฏิบัติการ).....

กราฟสรุปพัฒนาการ

ข้อมูลเด็ก

ชื่อ.....นามสกุล..... วัน / เดือน / ปี เกิด.....

HN.....ID.....

ครั้งที่	วันที่ประเมิน	อายุตามปฏิทิน
10		
9		
8		
7		
6		
5		
4		
3		
2		
1		

หมายเหตุ ..... อายุจริง

————— อายุพัฒนาการ

ในการประเมินความก้าวหน้าแต่ละครั้งให้ใช้ปากกาหรือดินสอสีหรือสีเมจิกที่มีสีต่างกัน

แบบบันทึกการประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ

ชื่อผู้ประเมิน ..... วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน .....

ข้อมูลเด็ก

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....วัน / เดือน / ปี เกิด.....อายุ.....

HN.....ID.....

คำชี้แจง : ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง ผ่าน และ ให้ใส่เครื่องหมาย x ในช่อง ไม่ผ่าน

อายุพัฒนาการ	รายการประเมินพัฒนาการ																								
	ทักษะด้านกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ Gross Motor(GM)	ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อ มัดเล็กและสติปัญญา Fine Motor (FM)	ทักษะด้านความเข้าใจภาษา Receptive Language(RL)	ทักษะด้านการใช้ภาษา Expressive Language (EL)	ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง และสังคม Personal and Social (PS)																				
2 เดือน	ท่านอนคว่ำเด็กยกศีรษะตั้งขึ้น ได้ประมาณ 45 องศา และได้นาน 3 วินาที <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			มองตามสิ่งของผ่านเส้นกึ่งกลาง ลำตัวเด็ก <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			มองหน้าและปากผู้ที่พูดด้วย ได้นาน 5 วินาที <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ทำเสียงในลำคอ (เสียง“อู” “อือ” หรือ“อา”) อย่างชัดเจน <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			มองจ้องหน้า สบตา ยิ้ม หรือ ส่งเสียง ตอบได้เมื่อผู้ทดสอบแตะตอ้งตัว และ พูดคุ้ยด้วย <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
4 เดือน	ท่านอนหงาย ยกศีรษะขึ้น อยู่ในแนวเดียวกับลำตัวใน ท่าตั้งขึ้นนั่ง <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			มองตามสิ่งของที่เคลื่อนที่ได้ เป็นมุม 180 องศา <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			หันตามเสียงได้ <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เปล่งเสียงเพื่อแสดงความรู้สึก <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ยิ้มทักทายกับคนคุ้นเคยได้ <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
6 เดือน	พลิกคว่ำและพลิกหงายได้ <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			คว้าของมือเดียวและเปลี่ยนมือ ถือวัตถุได้ <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			สนใจมองคนพูด และสิ่งของที่ นำเสนอได้นาน 5 วินาที <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เลียนแบบการเล่นเสียงคล้าย คำพูดได้ <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			จ้องมองหรือร้องไห้เมื่อเห็นคนแปลก หน้า <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								

อายุ พัฒนาการ	รายการประเมินพัฒนาการ																								
	ทักษะด้านกล้ามเนื้อใหญ่ Gross Motor(GM)	ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อ มัดเล็กและสติปัญญา Fine Motor (FM)	ทักษะด้านความเข้าใจภาษา Receptive Language(RL)	ทักษะด้านการใช้ภาษา Expressive Language (EL)	ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง และสังคม Personal and Social (PS)																				
8 เดือน	นั่งได้เองอย่างมั่นคง <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			หยิบก้อนไม้จากพื้น/โต๊ะ และถือไว้มีละขึ้น <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			หันตามเสียงเรียกชื่อ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เปล่งเสียงพยางค์เดียวที่ไม่มี ความหมาย (ออกเสียงสระ ผสมกับพยัญชนะ) ได้อย่างน้อย 4 เสียง <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เล่นจ๊ะเอ๋ได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
10 เดือน	เกาะยืนและเดินไปรอบ ๆ เครื่องเรือน และเอี้ยวตัวไป หยิบของเล่นได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			จ้องมองไปที่หนังสือพร้อม กับผู้ใหญ่นาน 2-3 วินาที ที่ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ทำตามคำสั่งง่ายๆ เมื่อใช้ ท่าทางประกอบ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เปล่งเสียงเป็นพยางค์ซ้ำๆ ได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ใช้นิ้วหยิบอาหารกินได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
12 เดือน	หย่อนตัวลงนั่งจากท่าเกาะ ยืนโดยเกาะเครื่องเรือนช่วย พยุงตัว <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			จับนิ้วมือเพื่อหยิบวัตถุชิ้น เล็ก <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			รู้จักมองหรือชี้วัตถุ/คนที่คุ้น เคยเมื่อถูกถามว่าอยู่ที่ไหน <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			แสดงความต้องการ / ปฏิเสธ โดยทำ ท่าทาง หรือเปล่งเสียง <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เล่นสิ่งของได้ตามหน้าที่ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
	ยืนเองได้ตามลำพังชั่วคราว <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ใส่วัตถุลงในถ้วยเล็กๆ ได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ตอบสนองต่อคำสั่งที่หนัก แน่น โดยหยุดการกระทำ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			พูดคำเดียวที่มีความหมายได้ 1 คำ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			กลิ้งหรือผลักลูกบอลได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								

อายุ พัฒนาการ	รายการประเมินพัฒนาการ																								
	ทักษะด้านกล้ามเนื้อใหญ่ Gross Motor(GM)	ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อ มัดเล็กและสติปัญญา Fine Motor (FM)	ทักษะด้านความเข้าใจภาษา Receptive Language(RL)	ทักษะด้านการใช้ภาษา Expressive Language (EL)	ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง และสังคม Personal and Social (PS)																				
15 เดือน	เดินได้เอง <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ขีดเขียน(เป็นเส้น) บนกระดาษได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เลือกวัตถุตามคำสั่งได้ถูก ต้อง 2 ชนิด <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			พูดคำเดียว(คำโดด)ที่มีความหมาย ได้อย่างน้อย 2 คำ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เลียนแบบการทำงานบ้าน <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน																							
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
		ต่อก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ ในแนวตั้งได้ 2 ก้อน <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ชี้ไปที่วัตถุหรือสิ่งของที่เด็ก คุ้นเคยตามคำสั่งได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ทักทาย / ลา โดยการพูดเปล่งเสียงพร้อม กับท่าทางได้เหมาะสมกับสถานการณ์ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ร่วมมือในการแต่งตัวโดยการ ยกแขนยกขา <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน						
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
18 เดือน	วิ่งได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			คว้าขวดเทเพื่อเอาลูกปัดที่ อยู่ในขวดได้เอง <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ทำตามคำสั่งง่ายๆ 2-3 คำได้ 3 คำสั่งโดยไม่ใช้ท่าทาง ประกอบ) <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เปล่งเสียงพร้อมทั้งแสดงท่าทาง ที่ต้องการสื่อความหมาย <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เล่นสิ่งของตามหน้าที่กับตุ๊กตาได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
		ผ่าน	ไม่ผ่าน																						
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
		ขว้างขวะได้ 1 ส่วน <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			บอกชื่อวัตถุที่คุ้นเคยได้ถูกต้องอย่างน้อย 1 อย่าง <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เข้าไปเล่นอยู่ใกล้เด็กอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน											
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								

อายุ พัฒนาการ	รายการประเมินพัฒนาการ																								
	ทักษะด้านกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ Gross Motor(GM)	ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อ มัดเล็กและสติปัญญา Fine Motor (FM)	ทักษะด้านความเข้าใจภาษา Receptive Language(RL)	ทักษะด้านการใช้ภาษา Expressive Language (EL)	ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง และสังคม Personal and Social (PS)																				
21 เดือน	หยุดเดินและหลีกสิ่งกีดขวาง ได้ <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			วางรูปวงกลมใส่ในช่องกระดาน รูปแบบทรงเรขาคณิตที่มี 3 แบบได้ <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			แสดงการกระทำ 2 อย่าง ตามคำสั่ง (ต่อวัตถุ 1 ชนิด) <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ใช้คำพูดแสดงความต้องการและ ปฏิเสธ <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ต้อน้ำจากแก้วและวางคืนที่เดิม ได้เองโดยไม่หก <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
		ผ่าน	ไม่ผ่าน																						
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
				พูดคำโดดได้ 10 คำ <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ปกป้องสิ่งของเมื่อถูกแย่ง <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน														
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
24 เดือน	เหวี่ยงขาเตะลูกบอลได้ <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เปิดหน้าหนังสือที่ทำด้วยกระดาษ บางได้ที่ละแผ่น (แกรม 70-90) <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เลือกรูปภาพตามสั่งได้ (4 ตัวเลือก) <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			พูดวลีประกอบด้วย 2 คำต่อกันได้ <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เล่นกับเด็กอื่นได้โดยมีปฏิกริยา โต้ตอบกันเป็นครั้งคราว <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
		ผ่าน	ไม่ผ่าน																						
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
	แก้ปัญหาต่างๆ โดยการใช้เครื่องมือ <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ฟังนิทานได้นาน 2 นาที <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			พูดตอบรับและปฏิเสธได้ <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ใช้ช้อนตักอาหารกินเองได้โดย ไม่หก ก่อนเข้าปาก <table border="1" style="width: 100px; height: 30px;"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน							
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								

อายุ พัฒนาการ	รายการประเมินพัฒนาการ																								
	ทักษะด้านกล้ามเนื้อ ใหญ่ Gross Motor(GM)	ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อ มัดเล็กและสติปัญญา Fine Motor (FM)	ทักษะด้านความเข้าใจภาษา Receptive Language(RL)	ทักษะด้านการใช้ภาษา Expressive Language (EL)	ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง และสังคม Personal and Social (PS)																				
30 เดือน	กระโดด 2 เท้าอยู่ กับที่ได้	ตอก่อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ เป็นท่อนสูงได้ 8 ก้อน	ชี้/เลือกวัตถุได้อย่างน้อย 2 ใน 4 ชนิด จากการ บอกประโยชน์ของวัตถุ (ห้ามมีชื่อวัตถุอยู่ ในคำสั่ง เช่น อันไหนใช้หิวผม อันไหนใช้ แปรงฟัน)	พูดชื่อเล่น หรือสรรพนามแทน ตัวเองได้	ล้างและเช็ดมือได้เอง																				
	<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
		เลียนแบบลากเส้นเป็นวงๆ ต่อเนื่องกันได้	ชื่อวัยวะร่างกายได้ 10 ส่วน	พูดโต้ตอบเป็นวลีที่ประกอบด้วย คำ 3 คำ ติดต่อกันได้อย่างน้อย 4 ความหมาย	บอกได้เมื่อต้องการจะจับถ่าย																				
		<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน						
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
36 เดือน	เดินขึ้นบันไดสลับเท้า ได้เอง (ยังจับราวบันได)	จับคูรูปภาพที่มี 4 ตัวเลือกได้	เลือกวัตถุขนาดใหญ่และขนาดเล็กได้	พูดเป็นประโยคให้คนที่ไม่คุ้นเคย ฟังรู้เรื่องได้ประมาณครึ่งหนึ่ง	ทำตามกฎในการเล่นเป็นกลุ่ม ได้โดยรู้จักผลัดกันเล่น และ รู้จักรอจนถึงรอบของตนเอง																				
	<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
	ยืนขาข้างเดียวได้นาน อย่างน้อย 3 วินาที	ร้อยลูกปัดขนาดเล็กได้ 4 เม็ด	นำวัตถุ 2 ชนิด ในห้องมาให้ได้ตามคำสั่ง	ร้องเพลง/ท่องบทสวดได้ (ไม่จำเป็นต้องจบเพลง)	แปรงฟันโดยผู้ใหญ่คอยช่วย																				
	<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			<table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								

อายุ พัฒนาการ	รายการประเมินพัฒนาการ																								
	ทักษะด้านกล้ามเนื้อ ใหญ่ Gross Motor(GM)	ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อ มัดเล็กและสติปัญญา Fine Motor (FM)	ทักษะด้านความเข้าใจภาษา Receptive Language(RL)	ทักษะด้านการใช้ภาษา Expressive Language (EL)	ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง และสังคม Personal and Social (PS)																				
42 เดือน	วิ่งอ้อมสิ่งกีดขวางได้ <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ลอก/เขียนรูปร่างกลมตาม แบบได้ <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ทำตามคำสั่งต่อเนื่องประกอบด้วย 2 กริยา กับวัตถุ 2 ชนิด <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ของ สิ่งของได้ <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			พุด “ขอ” และ “ขอบคุณ” ได้เอง <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน																							
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
วิ่งไปข้างหน้าโดยลงน้ำ หนักที่ปลายเท้าและ แกว่งแขนสลับกัน <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			แยกรูปทรงเรขาคณิตได้ 3 แบบ <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เลือกรูปภาพเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ถามคำถามและตอบคำถามได้ 4 แบบ เช่น “ใคร” “อะไร” “ที่ไหน” “ทำไม” <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			หลีกเสียงสิ่งที่เป็นอันตราย ได้เอง <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
48 เดือน	เดินบนเส้นตรงกว้าง 5 ซม. ได้ 3 เมตร <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ตัดกระดาษรูปสี่เหลี่ยม จัตุรัสขนาด 10 ซม. ออก เป็น 2 ชิ้นได้ <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เลือกวัตถุที่มีขนาดใหญ่กว่าและเล็กกว่า <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			พุดติดต่อกันอย่างน้อย 3 คำที่มี ความหมายเหมาะสมกับโอกาส และสถานการณ์ได้ <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			รู้จักขอโทษเมื่อทำให้คนอื่นได้ รับบาดเจ็บ / ไม่พอใจ <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน																							
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
กระโดดไปด้านข้างและ ถอยหลังได้ <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			วางก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ 5 ก้อน ที่มีขนาดต่างกันเรียง ตามลำดับ <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เลือกรูปภาพที่แสดงสีหน้ามีความสุข เศร้า โกรธ หรือแสดงสีหน้าได้เอง <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			พุดคำติดต่อกัน 3 คำที่บอกถึง คุณสมบัติของสิ่งของเกี่ยวกับ รูปร่าง หรือ สี หรือ ขนาด <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ใส่ ชุดชั้นใน เสื้อ กางเกง/ กระโปรง ได้เอง โดยมีผู้ใหญ่ ช่วยแนะนำ <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>ผ่าน</td> <td>ไม่ผ่าน</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								

อายุ พัฒนาการ	รายการประเมินพัฒนาการ																								
	ทักษะด้านกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ Gross Motor(GM)	ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อ มัดเล็กและสติปัญญา Fine Motor (FM)	ทักษะด้านความเข้าใจภาษา Receptive Language(RL)	ทักษะด้านการใช้ภาษา Expressive Language (EL)	ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง และสังคม Personal and Social (PS)																				
54 เดือน	ขว้างลูกบอลลงตะกร้า ในระยะห่าง 1.5 เมตร <table border="1" data-bbox="311 435 522 539"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ประกอบชิ้นส่วนของรูปภาพ ที่ตัดออกเป็นส่วนๆ 8 ชิ้นได้ <table border="1" data-bbox="676 435 887 539"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เลือกลำดับแรกและลำดับสุดท้าย <table border="1" data-bbox="1041 435 1251 539"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			พูดคำที่มีความหมายตรงข้าม ได้ 6 คำ <table border="1" data-bbox="1440 435 1650 539"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ทำความสะอาดหลัง อุจจาระได้เอง <table border="1" data-bbox="1804 435 2015 539"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน																							
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
	วิ่งมาเตะลูกบอลได้ <table border="1" data-bbox="311 730 522 834"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			วาดรูปคนที่มีส่วนของร่างกาย ได้ อย่างน้อย 3 ส่วน <table border="1" data-bbox="676 730 887 834"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			วางวัตถุไว้ ข้างหน้า ข้างหลัง ข้างใน ข้างนอก ข้างบน และข้างใต้ได้ ตามคำสั่ง <table border="1" data-bbox="1041 730 1251 834"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ตอบคำถามได้ถูกต้องเมื่อถามว่า “ถ้ารู้สึกร้อน /ไม่สบาย /หิว ” จะทำอย่างไร <table border="1" data-bbox="1440 730 1650 834"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			บอกที่อยู่ของตนเองหรือ เบอร์โทรศัพท์ของผู้ปกครอง ได้ถูกต้อง <table border="1" data-bbox="1804 730 2015 834"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
60 เดือน	รับลูกบอลขนาด 20 ซม. ที่กระดอนขึ้นมาได้ในระยะ ห่างจากเด็ก 1 เมตร <table border="1" data-bbox="311 994 522 1098"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ชี้ส่วนที่หายไปในภาพ <table border="1" data-bbox="676 994 887 1098"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เลือกว่าวัตถุได้ 4 ประเภท เช่น สัตว์ ผลไม้ ยานพาหนะ เครื่องครัว เป็นต้น <table border="1" data-bbox="1041 994 1251 1098"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			พูดเล่าได้ว่า ทำอะไรเมื่อวานนี้/ วันนี้ <table border="1" data-bbox="1440 994 1650 1098"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ใส่กระดุมขนาดเล็กได้ถูกต้อง 4 เม็ด <table border="1" data-bbox="1804 994 2015 1098"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน																							
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้า อย่างต่อเนื่องได้ทีละข้าง ทั้ง 2 ข้าง <table border="1" data-bbox="311 1289 522 1393"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			จับดินสอได้ถูกต้องและเขียน รูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ <table border="1" data-bbox="676 1289 887 1393"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เลือกสีตามคำสั่งได้ 8 สี <table border="1" data-bbox="1041 1289 1251 1393"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			สลับกันพูดคุยแสดงความคิดเห็น และรับฟังเพื่อนหรือคนอื่นใน กลุ่มได้ <table border="1" data-bbox="1440 1289 1650 1393"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ไปห้องน้ำเพื่อขับถ่ายได้เอง <table border="1" data-bbox="1804 1289 2015 1393"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								

อายุ พัฒนาการ	รายการประเมินพัฒนาการ																								
	ทักษะด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ Gross Motor(GM)	ทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อ มัดเล็กและสติปัญญา Fine Motor (FM)	ทักษะด้านความเข้าใจภาษา Receptive Language(RL)	ทักษะด้านการใช้ภาษา Expressive Language (EL)	ทักษะด้านการช่วยเหลือ ตนเองและสังคม Personal and Social (PS)																				
66 เดือน	เดินต่อสั้นเท้าถอยหลังได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ประกอบชิ้นส่วนของรูปภาพที่ ตัดออกเป็นส่วนๆ 10 ชิ้น ได้ เสร็จภายใน 3 นาที <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			รู้จักความหมายของคำ “ต่อจาก” “ระหว่าง” “ข้างหน้า” “ข้างหลัง” “ไว้กับ” และ “อันกลาง” <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			อธิบายคุณสมบัติของสิ่งของได้ อย่างน้อย 6 ชนิด <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เล่นเลียนแบบบทบาทของ ผู้ใหญ่ได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน																							
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
	วิ่งควบเหมือนม้าได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			วาดรูปคนโดยมีส่วนประกอบ ของร่างกายได้อย่างน้อย 6 ส่วน <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน				บอกประเภทของสิ่งของได้ 3 หมวด ได้แก่ สัตว์ เสื้อผ้า อาหาร <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			แปรงฟันได้เอง <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน						
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
72 เดือน	เดินลงบันไดโดยก้าวเท้า สลับกัน <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เรียงรูปภาพ 3 ภาพ ตามลำดับเหตุการณ์ได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			ทำตามคำสั่งต่อเนื่องที่ประกอบด้วย การกระทำ 1 อย่าง ตามตำแหน่งที่ อยู่ 3 แห่งกับวัตถุที่มีสีต่างกัน 3 สี <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			พูดหรือเล่าเรื่องโดยใช้คำสันธาน เชื่อมประโยคได้ เช่น ที่ ซึ่ง กับ และ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			เริ่มต้นการสนทนา กับเพื่อนได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
	ผ่าน	ไม่ผ่าน																							
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
		เขียนชื่อ(ชื่อเล่นหรือชื่อจริง ก็ได้) และตัวเลขอารบิก 1-10 ตามแบบได้ <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			จับใจความได้ถูกต้องในเรื่องที่ฟัง หรือดู แล้วพูดหรือตอบคำถามที่ เหมาะสมกับเรื่อง <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			อ่านพยัญชนะได้ถูกต้อง ก ก/ ด ค/ น ม และอ่านคำง่ายๆ ได้ถูกต้อง <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน			แต่งตัวได้เอง <table border="1"><tr><td>ผ่าน</td><td>ไม่ผ่าน</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	ผ่าน	ไม่ผ่าน						
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								
ผ่าน	ไม่ผ่าน																								

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการโครงการส่งเสริมพัฒนาการ สถาบันราชานุกูล. ชุดคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็ก : การทดสอบและการฝึกทักษะอายุ 0-5 ปี. เชียงใหม่: ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กภาคเหนือ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข; 2542.
- คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพบริการและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 0-5 ปี สถาบันราชานุกูล. คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด -1 ปี(ฉบับประกอบวีดิทัศน์). กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข; 2552.
- คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สถาบันราชานุกูล. คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 1-2 ปี(ฉบับประกอบวีดิทัศน์). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ปิยอนด์ พับลิชชิง จำกัด; 2552.
- คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการ โรงพยาบาลราชานุกูล. คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 2-3 ปี(ฉบับประกอบวีดิทัศน์ ชุด การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว; 2545.
- คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สถาบันราชานุกูล. คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 3-4 ปี(ฉบับประกอบวีดิทัศน์ ชุด การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ปิยอนด์ พับลิชชิง จำกัด; 2550.
- คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สถาบันราชานุกูล. คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 4-5 ปี(ฉบับประกอบวีดิทัศน์ ชุด การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ปิยอนด์ พับลิชชิง จำกัด; 2550.
- คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สถาบันราชานุกูล. คู่มือการประเมินและแก้ไขพัฒนาการเด็กแรกเกิด - 5 ปี(DSI : 300 ข้อ) สำหรับบุคลากรสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2555.
- ชิษณุ พันธุ์เจริญ. การสื่อสารกับเด็ก พ่อ แม่ และครอบครัว.ใน:ชิษณุ พันธุ์เจริญ,ธันยวีร์ ภูธนกิจ,จรุงจิตร์ งามไพบูลย์,บรรณาธิการ.ทักษะการสื่อสารกับผู้ป่วยติดเชื่อ ความสำคัญ ของโรค การรักษาและป้องกัน. กรุงเทพมหานคร:ธนาเพชร; 2553 : หน้า 37-40
- นิชรา เรื่องดารกานนท์และคณะ. ตำราพัฒนาการและพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โฮลิสติก; 2551.
- นิตยา คชภักดี. คู่มือการฝึกอบรม การทดสอบพัฒนาการเด็กปฐมวัย Denver II (ฉบับภาษาไทย) ฉบับแก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล; 2546.
- นพวรรณ ศรีวงศ์พานิช; และคณะ. รายการตรวจพัฒนาการเด็กอายุแรกเกิด - 5 ปี. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2551.

ปัญญา เพ็ญสุวรรณ; และคณะ. วิธีการกระตุ้นพัฒนาการเด็กแรกเกิด-6 ปี **คู่มือจัดการเรียนร่วม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช; 2529.

โรงพยาบาลราชานุกูล กรมสุขภาพจิต. **คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็ก : การทดสอบและฝึกทักษะ**(อายุแรกเกิด-5 ปี แบ่งเป็น 5 ช่วงปี 5 เล่ม). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว; 2543.

ลัดดาวัลย์ ประทีปชัยกูร. **พัฒนาการเด็กปฐมวัย**. ใน . ลัดดา เหมาะสุวรรณ และคณะรายงานการทบทวนองค์ความรู้ สถานะสุขภาพของเด็กปฐมวัยไทย. สงขลา: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; 2543.

ลัดดา เหมาะสุวรรณ; และคณะ. **โครงการวิจัยพัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กไทย: ปัจจัยคัดสรรด้านครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู รายงานเบื้องต้น**; 2546.

วันดี วราวิทย์; และคณะ. **ตำรากุมารเวชศาสตร์ เล่มที่ 3**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โฮลิสติกพับลิชชิง จำกัด; 2541.

วนิดา ชนินทยุทวงศ์. **กิน กอด เล่น เล่า (2ก 2ล) กับลูกอายุ 0-5 ปี**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2557.

ศูนย์สุขภาพจิตที่ 4. **คู่มือปฏิบัติงานบูรณาการพัฒนาการเด็กแรกเกิด-5ปี**. กรุงเทพมหานคร: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข; 2550.

ศรีนนา แสงอรุณ; และคณะ. **การศึกษาผลของการประเมินพัฒนาการ โดยใช้แบบคัดกรองพัฒนาการอนามัย 49 เทียบกับ แบบคัดกรองพัฒนาการเด็ก Denver II ในเด็กอายุ 2, 4, 9 และ 15 เดือน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กระทรวงสาธารณสุข; 2554.

สุชีรา ภัทรายุทธวรรตน์. **คู่มือการวัดทางจิตวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: เมดิคัล มีเดีย; 2545.

สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์. **คู่มือคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด-5 ปี สำหรับบุคลากรสาธารณสุข ผู้ดูแลเด็ก อาสาสมัครและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเด็ก**. เชียงใหม่: สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข; 2550.

สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์. **คู่มือประเมินและป้องกันพัฒนาการเด็กล่าช้าวัยแรกเกิด-5ปี สำหรับบุคลากรสาธารณสุข(TDSI)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: โรงพิมพ์พิมพ์นานา; 2556.

สถาบันราชานุกูล. **เทคนิคการสื่อสารกับผู้ปกครอง**. เข้าถึงได้ที่ http://www.rajanukul.go.th/main/addcount_group.php?id=168; 10 มิถุนายน 2558

สำนักส่งเสริมสุขภาพ. **สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก; 2557.

สินีนภา จิตต์ภักดี. **รายงานการวิจัยเรื่องพัฒนาการเด็กที่มารับบริการในคลินิกเด็กของโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดเชียงใหม่**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กภาคเหนือ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข; 2541.

สมัย ศิริทองถาวร; และคณะ. การพัฒนาแบบประเมินพัฒนาการเด็กแรกเกิด-5 ปี. เชียงใหม่: สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข; 2552.

สมัย ศิริทองถาวร; และคณะ. การศึกษาเกณฑ์ปกติด้านพัฒนาการเด็กแรกเกิด-5 ปี. เชียงใหม่: สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข; 2553.

สมัย ศิริทองถาวร; และคณะ. การศึกษาเกณฑ์ปกติด้านพัฒนาการเด็กแรกเกิด-5 ปี โดยใช้แบบประเมินพัฒนาการเด็ก. เชียงใหม่: สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข; 2554.

อัมพร หัสศิริ. รายงานการวิจัยเรื่องการใช้คู่มือตรวจวินิจฉัยเพื่อคัดกรองพัฒนาการ(DISC) ในเด็กพัฒนาการล่าช้าจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กภาคเหนือ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข; 2542.

Dmitriev, V. **Time to Begin**. Milton: Caring ,Inc Publisher; 1983.

Glascoe, F.P. **Detecting and addressing Development and Behavioral problems in primary Care**. Pediatric Nursing; 2000.

Gregory, RJ. **Psychological Testing : history, principles, and applications 5th Edition**. New York: Person Education ,Inc.

Isaranurag S, et al. **Development of Children 1-12 Years Old : Thai Journal of Pediatrics**. Vol.42 No. 1 January –April. Mahidol University, 2003.

Marci, J. Hanson. **Teaching the Infant with Down Syndrome, A guide for parents and professionals**, Texas : Pro-Ed. Inc; 1987.

Pieterse, M. Cairns, S. & Treloar, B. **Introduction to Small Steps**. NSW 2204 : Southwood Press Pty. Limited; 1989.

Pieterse, M. Cairns, S. & Treloar, B. **The Macquarie Program for Developmentally Delayed Children**. Sydney: Macquarie University Press; 1986.

คณะผู้จัดทำคู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ(TEDA4I)

รายนามที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

1. นายแพทย์วัลลภ	ไทยเหนือ
2. แพทย์หญิงปัญญา	แพทย์สุวรรณ
3. แพทย์หญิงศิริพร	กัญชนะ
4. รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงนิตยา	คชภักดี
5. ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิงศิริกุล	อิศรานุรักษ์
6. แพทย์หญิงนิพนธ์พร	วรมงคล
7. นายแพทย์เจษฎา	โชคดำรงสุข
8. แพทย์หญิงพรรณพิมล	วิบุลากร
9. นางสาวชนิสรา	เวชวิรุฬห์

รายนามคณะทำงาน

1. แพทย์หญิงอัมพร	เบญจพลพิทักษ์
2. นายแพทย์สมัย	ศิริทองถาวร
3. แพทย์หญิงนพวรรณ	ศรีวงศ์พานิช
4. นายแพทย์พนิต	โล่เสถียรภิกข
5. แพทย์หญิงพัฏฐ์	โรจน์มหามงคล(วนดุรงค์วรรณ)
6. แพทย์หญิงธันยพร	เมฆรุ่งจรัส
7. แพทย์หญิงวรรณวรรณ	จงสง่าวิทยาเลิศ
8. นางสาวอารี	เวชาคม
9. นางกฤตยา	ฉันทรา
10. นางศุภรพรรณ	ศรีหิรัญรัมย์
11. นางสาวจิรภา	จรัสวณิชพงศ์

- ที่ปรึกษาโครงการบูรณาการพัฒนารเด็ก
 นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ(ด้านพัฒนาการ)
 ประธานโครงการบูรณาการพัฒนารเด็ก
 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพัฒนาการ
 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข
 นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ(ด้านส่งเสริมสุขภาพ)
 อธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
 รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
 นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการพิเศษ

- ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล
 ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการเด็กราชชนครินทร์
 นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านพัฒนาการ) สถาบันราชานุกูล
 ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 3 กรมอนามัย
 กุมารแพทย์ด้านพัฒนาการและพฤติกรรม
 คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล
 กุมารแพทย์ด้านพัฒนาการและพฤติกรรม สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี
 จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น สถาบันราชานุกูล
 หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล สถาบันราชานุกูล
 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ สถาบันราชานุกูล
 นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการพิเศษ สถาบันราชานุกูล
 นักกายภาพบำบัดชำนาญการพิเศษ สถาบันราชานุกูล

12. นางภิญโญ	อิสระพงศ์
13. นางสาวลัดดาวัลย์	พิบูลย์ศรี
14. ทันตแพทย์หญิงนงลักษณ์	พงศ์ทวีบุญ
15. นางสาววาสนา	เกษมสุข
16. นางอัมรา	วาทัญญคุณากร
17. นางสาวจุฬารัตน์	สมใจ
18. นางนพวรรณ	บัวทอง
19. นางชญาณิชฐ์	อนันตวรวงศ์
20. นางจันทร์เพ็ญ	ธัชสินพงษ์
21. นางนิรมัย	คัมภ์รักษา
22. นางทิพวัน	ค่ายสงคราม
23. นางสาวรัชดาวรรณ	แดงสุข
24. นางสาวชุตีวรรณ	แก้วไสย
25. นายไสภณ	สวัสดิ์
26. นายอภิศักดิ์	ประสมศรี
27. นางสาวสาวิกา	พรหมศร
28. นางสาวกาญจน์ภัทร	ไทยธวัชรวงษ์
29. นางสาวสุรวิทย์	พิลา
30. นางสาวพัชรี	พัฒนกิจโกศล

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล
ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
นักกิจกรรมบำบัดชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
นักกิจกรรมบำบัดชำนาญการ
นักกายภาพบำบัดปฏิบัติการ
พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษา
เภสัชกร

โรงพยาบาลสวนปรุง
สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์
สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์
สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์
สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์
สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์
สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์
สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์
สถาบันราชานุกูล
สถาบันราชานุกูล
สถาบันราชานุกูล
สถาบันราชานุกูล
สถาบันราชานุกูล
สถาบันราชานุกูล
สถาบันราชานุกูล
สถาบันราชานุกูล
สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์
สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์
สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์

รายนามผู้มีส่วนร่วมพิจารณาปรับปรุงคู่มือประเมินเพื่อช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาพัฒนาการ(TEDA4I)

1. ผู้แทนกุมารแพทย์ด้านพัฒนาการและพฤติกรรม(DBP)
2. ผู้แทนกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
3. ผู้แทนกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
4. ผู้แทนโรงพยาบาล สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข
5. ผู้แทนโรงพยาบาล/สถาบัน/ศูนย์สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

